

Nejasnost na Japonskem

Ena poročila govori o protinemški usmeritvi, druga pa obratno

Sanghai, 26. avg. AA. Reuter. Po podpisu nenapadnega pakta med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo se vidno opaža japonska naklonjenost v Shanghai do Angležev. Japonski vojaki kažejo zdaj velike simpatije nasproti britanskim vojakom, ki prihajajo v velikem številu v zabodni del mednarodne koncesije. Japonske straže so se ponovno začele tovariško javljati britanskim redarjem. Nemški izletniki, ki obiskujejo japonski del Shanghai v avtomobilih in drugih motornih vozilih, nimajo več zastavic s ključastim križem, ki so doslej zmerom zbujele pozornost.

Tiencin, 26. avg. AA. Havas. Zdi pri vstopu v koncesije ne izvajajo več ukrepov proti Angležem, pač pa proti Nemcem. Veliko število Nemcev je zapustilo Tiencin in odpotovalo neznano kam.

Sanghai, 26. avg. AA. Havas. Agencija Domej poroča iz Hankeja, da je med kitajskim mestom in francosko koncesijo vzpostavljen svoboden promet. Japonska agencija pripominja, da je ta odlok treba pripisati urejanju razmer v tej pokrajini.

Tokio, 26. avg. AA. List »Miako« piše, da bi bilo treba japonsko-nemško prijateljstvo ne samo

ohraniti, ampak celo okrepiti, brez ozira na sklenitve nemško-sovjetske nenapadne pogodbe. Kakor piše list »Kokumin«, se zdi, da je Itagaki izjavil, da pakta proti kominierni ni treba odpovedati. To je izjavil knezu Konoju, ki se je baje s tem strinjal. Dalje je Itagaki pripomnil, da italijansko-japonsko-nemška os je vedno obstoj. Po razgovoru s knezom Konojo je Itagaki sklical vojaške poveljnike, da jih seznani s potekom tega razgovora.

Pogajanja z Moskvo?

Moskva, 26. avg. AA. DNB. Japonski poslanik Togo je imel zadnje dni več sestankov s pomočnikom komisarja za zunanje zadeve Losovskim, v čigar pristojnost spadajo vse zadeve, ki se tičejo Daljnega vzhoda. S poučenega mesta se je zvedelo, da sta pri tej priložnosti ugotovila, da obstoji na obeh straneh pripravljenost za mirno urejevanje vseh spornih vprašanj med Moskvijo in Tokijem. To velja zlasti glede nesoglasja zastran otoka Sahalina. Kljub temu ni doslej ne s sovjetske ne z japonske strani še nobenega konkretnega predloga o tej stvari.

Pomorski promet zastaja

Amerika poskrbela za povratek svojih državljanov

Newyork, 26. avg. AA. Stefani: Vest, da je odložen odhod prekoceanjskih ladij za nekatera evropska pristanišča, je izvala veliko vznemirjenje. Odhod italijanskega parnika »Romas«, ki bi moral odpluti na 12 dnevno križarjenje v Antilske vode, je tudi preložen. V tem trenutku plove ožez Atlantik v Evropo tele ladje: »Bolzano«, »Queen Mary«, »Aquitania«, »Bremen«, »Normandie«, »Ile de France«, in nekateri manjši parniki.

Anvers, 26. avgusta. AA. Havas: Vse nemške ladje, ki so usidrane v tujakšnji pristanišču, so dobile nalog, da prenehajo z nalaganjem in skladiščenjem blaga ter da se vrnejo v svoja določena nemška pristanišča. Nemške ladje so se takoj pokorile temu ukazu. Pripominjajo, da so bili enaki

ukrepi izdani tudi v septembru mesecu preteklega leta. Italijanske ladje še dalje normalno opravljajo svoj posel.

Gdansk, 26. avgusta. DNB: Preteklo noč je bil že ustavljen letalski promet z Gdanskom in Vzhodno Prusijo, danes pa je ustavljen tudi pomorski promet z Gdanskom.

Washington, 26. avgusta. AA. Zunanje ministrstvo je izdalo ukrepe za varstvo ameriških državljanov v Evropi in njihovo vrnitve v Ameriko. Ureje se posebno centralne, katerih zastopniki bodo dodeljeni glavnim evropskim pristaniščem in poslanstvu. Njihova naloga bo poskrbeti za vrnitev Američanov v domovino.

Kaj pravijo Bolgari

»Dobrudža — Tracija — Sedmograška«

Sofija, 26. avg. Bolgaraka javnost se je postavila popolnoma na stran nemško-ruske zveze, od katere si obeta utrditve položaja Bolgarije na Balkanskem polotoku. Predvsem pa se zanimajo odločujoči politični krogi, kakšno stališče bo nasproti novemu položaju v Evropi zavzela Turčija in zato je glavna pozornost Bolgarije obrnjena na razgovore, ki jih je začel v Ankari nemški poslanik von Papan. V Sofiji poudarjajo, da je Turčija bila tista, ki je najbolj pritiskala na Anglijo, da prilagodi k sebi Sovjetsko Rusijo in da je zato pakt med Nemčijo in Rusijo najbolj zadel turške državne, ki imajo danes samo dve poti: ali da ostanejo na strani Anglije in tako živijo svoje dolgoletno tesno prijateljstvo s Rusijo, ali pa da se pridružijo rusko-nemškemu bloku. Pri tem vprašanju bo igralo največje vlogo vprašanje Dardanel, ki je danes postalo tako za Anglijo, kakor za Rusijo naravnost prvenstvenega pomena. »Mir pravdi, da so se v Parizu in Londonu hudo motili, ko so menili, da se bo Rusija odločila za vojno proti Nemčiji, katere bi prinela dobiček samo drugim, dočim je težnja Rusije ta, da se izpremeni stanje po breštitovskem in versajskem miru, ki sta Rusijo globoko ponižala. Po svojem paktu z Nemčijo Rusija ne bo mogla trpeti današnja s Anglijo zvezane politike Turčije, ker bi to pomenilo naravnost sovražno stališče nasproti državi, ki ne bi mogla trpeti, da bi Anglija dobila prost vhod v Črno morje. Enako piše »Slovoc«, ki pravi,

da danes nikakor ne gre samo za Gdansk, ampak da niso nič manj važna vprašanja Dobrudža, Tracija in Besarabije ter Sedmograška

da bi bilo v interesu Turčije, če bi v tem oziru izpremenila politiko, ki jo začela po smrti Kemala paše. Tudi oficiozni »Dnes« se letotako popolnoma pridružuje politiki osi Berlin-Moskva ter pravi, da danes nihče več ne bo mogel delati svojih računov brez Rusije, ki je iz svoje ideološke revolucionarne dobe stopila v dobo, ko so stopili zopet na pozornico njene nacionalne koristi, pred katerimi so se morala vprašanja prvih dni revolucije popolnoma umakniti v ozadje.

Dруг bolgarski list prinaša zelo zanimiva razmotrivanja o preobrtu, ki ga je storila Rusija te dni. Stalin je ta preobrt že dolgo pripravil in krvava odstranitev vseh njegovih nasprotnikov ni pomenila ničesar drugega, kakor to, da je odstavil Rusijo breznarodnega škovskega marksističnega vpliva, čigar nosilec je bil Trocki. Zdi se danes skoro popolnoma izginili tako iz armade, kakor iz politične uprave. V armadi se goji narodni duh in Stalin je zapovedal tudi v šoli patriotično vzgojo, ki navezuje na tradicijo prvih ruskih carjev. Bolgarski listi napovedujejo,

da bo vrhovni svet ruske sovjetske države popolnoma potrdil politično smernece Stalina, ki gredo za tem, da Rusiji pribori zopet tisto mesto v Evropi, ki ga je imela za časa predhodnikov Nikolaja II.

Praske na poljsko-nemški meji

Varšava, 26. avg. AA. Pat: Danes ob šestih zjutraj je bil v okraju Miava med opravljanjem službe ubit kaplar obmejne straže Feliks Grasowski, obmejni strožnik Adalbert Višnjewski pa je bil ranjen v glavo in trebuh. Dogodek se je odigral 200 m proč od meje na poljskem ozemlju. To dejanje so izvršili nemški vojaki, ki so čez mejo streljali iz gozda. Ranjenega obmejnega strožnika so prepeljali v bolnišnico v Miavo.

Varšava, 26. avg. AA. Pat: Zunanji minister Beck je včeraj sprejel poslanika USA, nato pa angleškega in romunskega poslanika Franasoviča, ki se je pri tej priložnosti poslovil od Becka. Dalje je Beck sprejel madžarskega poslanika.

Varšava, 26. avg. AA. Pat: Namestnik zunanje ministra Szembök je včeraj po vrsti sprejel francoskega poslanika Noela, angleškega po-

slanika Kennarda in romunskega poslanika Franasoviča.

Lvov, 26. avg. AA. Pat: Glavni odbor ukrajinske nacionalne stranke je podal izjavo, v kateri poziva ukrajinski narod, naj zavrne vse poskuse iz tujine, ki hočejo zasejati zmedo v ukrajinski narod in mu podtakniti vlogo razdiralcev države. Odbor proglašja v imenu vsega ukrajinskega naroda zvestobo poljski republiki. Prav tako poudarja, da bo ukrajinski narod izpolnil dolžnost do svoje vlade in dal svojo kri in premoženje.

Newyork, 26. avg. AA. Pat: Poljski državljani, živeči v USA, se v množicah javljajo na poljskem poslanstvu in na poljskem konzulatu v Ameriki ter se vpisujejo v sezname poljskih vojakov. Prav tako se je prijavilo tudi mnogo ameriških državljanov v poljsko vojsko. Konzulati dobivajo tudi mnogo pozdravnih brzojav, ki izražajo občudovanje Poljske do njenega držanja.

Evropska napetost v svitu „malih dogodkov“

Berlin, 26. avgusta. AA. DNB. Ker je britanska vlada pozvala britanske trgovske ladje, naj ostanejo, odnosno naj se vrnejo v britanska pristanišča, je nemška vlada dala nalog nemški trgovinski mornarici, naj svoje ladje zadrži, odnosno naj se vrnejo v nemška pristanišča.

Berlin, 26. avg. AA. DNB. Lufthansa je od včeraj popoldne uklinila letalski promet na vseh svojih mednarodnih linijah.

London, 26. avgusta. AA. Stefani: Šef tiskovnega urada pri nemškem veleposlanstvu v Londonu Hess in dopisnik »Deutsches Nachrichten« Borojac sta odpotovala s nekim danskim letalom v Nemčijo. Osebe letalske družbe Imperial Airways, ki je danes zjutraj prišlo v službo, je prejelo obvestilo, da mora v službi ostati neprenehoma 24 ur.

London, 26. avgusta. AA. Stefani: Iz Windhoka (angleška južnozahodna Afrika) poročajo, da je angleška policija vdrila v prostore nemške prekoceanjske agencije ter zaplenila inventar, prostore pa zapečatila.

London, 26. avgusta. AA. Havas. Nemško poslanstvo v Londonu je pozvalo nemške državljane, naj takoj zapuste Veliko Britanijo.

London, 26. avgusta. AA. Havas. Ministrstvo za pit je sredi izdalo uradno sporočilo, da telefonska zveza med Veliko Britanijo in Nemčijo ni prekinjena.

Ottawa, 26. avgusta. AA. Havas. Reuter je izvedel, da je vojni minister Mackenzie izjavil, da je kanadsko vojaško letalstvo dobilo nalog, naj bo pripravljeno v svojih vojnih oporiščih.

London, 26. avgusta. AA. Havas: Stevilne letalske tekme, ki bi morale biti 2. septembra, so odpovedane. Med drugim je odpovedana tudi letalska tekma za kraljev pokal.

London, 26. avgusta. AA. DNB: Zunanji minister Halifax je sprejel ob 10.30 romunskega poslanika na angleškem dvoru.

Washington, 26. avgusta. AA. Reuter. Predsednik Roosevelt je poslal belgijskemu kralju kablagram s sporočilom, da se USA pridružuje pobudi belgijskega vladarja.

Washington, 26. avgusta. AA. Reuter. Zunanje ministrstvo potrjuje vest, da je vse pripravljeno za izselitev ameriških državljanov iz Evrope, če bi počila vojna.

Rim, 26. avg. b. V tujakšnji službenih krogih zatrjujejo, da se bo v teku nekaj dni razčistilo, če je intenzivna diplomatska delavnost uspeša, da se odvrne vojna nevarnost.

Pariz, 26. avgusta. AA. Stefani: Poročajo, da je bivši sovjetski veleposlanik v Sofiji Razkolnikov, ki se je bil umaknil v Francijo, nenadno duševno obolel.

Varšava, 26. avgusta. AA. Poljske oblasti so poslale v koncentracijsko taborišče v Berezo več varšavskih trgovcev zaradi špekulacije in neupravičenega navijanja cen proizvodov, ki so neobhodno potrebni. Večina nemških državljanov, ki so bili nastanjeni na Poljskem, pa je danes zjutraj odpotovala v Nemčijo.

Varšava, 26. avgusta. AA. Reuter: Poljski zunanji minister Beck je sprejel dopolne veleposlanike Velike Britanije, Francije, Združenih ameriških držav in Romunije.

Johannesburg, 26. avgusta. AA. Vlada južnoafriške unije je izdala celo vrsto ukrepov zaradi

Premestitve učiteljstva

Belgrad, 26. avg. m. Z odlokom prosvetnega ministra so premeščeni naslednji učitelji in učiteljice: Kunelj Danila iz Jurklostra k Sv. Petru, okraj Celje, Znidar Vincenc od Sv. Miklavža v Olšev, Potokar Rafaela iz Olševa v Radeče pri Zidanem mostu, Toreli Janko iz Bučke na Zidani most, Toreli Marija iz Bučke na Zidani most, Cekača Miroslav od Sv. Lenarta k Sv. Marieti (Laško), Lapajne Janez iz Zamostja v Beltince, Koželj Vida iz Banjaluke na Krko (Litija), Laznička Anton od Sv. Jerneja v Čven pri Ljutomeru, Pepelnak Ivan od Sv. Marka na Tezno pri Mariboru, Pepelnak Alojzija od Sv. Marka v Maribor, Rejk Elizabeta iz Fokovcev v Krog, Drobnič Marija od Sv. Ruperta v Krog, Bavda Milica iz Grincev k Sv. Florjanu (Slov. Konjice), Gale Ana iz Leskoveca v Sevnico, Eržen Eleonora iz Bevk v Ligojno, Kete Antonija iz Ligojne v Bevke, Medved Martina iz Zavodna v Toplice pri Litiji, Krajačič Irena iz Grabra (Jastrebarsko) v Radotoviče, Mohorko Marija od Sv. Duha v Polensak, Soukal Marija iz Vel Gabra v Železniku, Grasanovič Marija iz Nakla v Trne (Lendava), Šuštar Marija iz Hrastnika k Sv. Lovrencu (Ptuj), Majerholt Rozalija iz Rečice v Mozirje, Demšar Helena od Sv. Lenarta na Mateneški vrh, Eržen Pavlina iz Škočjana v Radeče, Tavčar Angela iz Kranjske gore na Josenice, Vetter Marta iz Ravne v Blanco, Nepuzdan Henrik od Sv. Duha v Blanco, Tomline Ivana iz Seče v Globoko, Lokovec Ivan iz Fram v Podsedro, Kastelic Ivan iz Senovega k Sv. Antonu, okraj Brežice, Kastelic Ljudmila isto, Lomček Gabrijela iz Prevorja v Griže pri Celju, Kmet Silvestra iz Škal v Krtno, Veršek Stanislav iz Galicije pri Celju v Gozd pri Kamniku, Koher Cecilija iz Velike Kostivnice v Litijo, Torkar Marija iz Tišine v Preserje, Ritonja Emilija iz Fičincev v Tišino, Andolšek Nada iz Dobrne v Mirno peč, Sollar Hermína od Sv. Ruperta v Goranje Sušice, Lilija Bogomil iz Rovt v Dolž, okraj Novo mesto, Novak Terezija iz Globodola v Mirno, Koprivec Valerija iz Ravne k Sv. Marku, okraj Ptuj, Sinkovec Emanuel iz Loke v Ravno pri Slovenjgradu, Sinkovec Ana iz Vidovca v Ravno, Kalan Marija iz Zapotoka v Bukovico, okraj Škofja Loka, Kavar Janez od Sv. Antona v Poljane, okraj Škofja Loka, Kavar Albina isto, Regvard Janko od Sv. Petra, okraj Šmarje v Pilštaju, Vročko Marta isto, Barle Nikolaj iz St. Jerneja v Mokronog, Lampič Ivan s Martin-vrha, okraj Škofja Loka v Križe, okraj Kranj, Lampič Antonija isto, Sepec Kristina od Sv. Tomaža k Sv. Lovrencu, okraj Ptuj, Šuc Eleonora iz Reke v Trbovlje, Šerona Vinko iz Zavodna, k Sv. Marku, okraj Ptuj, Primožič Rudolf od Sv. Marka v Zavodno, Primožič Marija isto, Boje Bogomila iz Podbrezja k Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani, Štukelj Ana iz Kozjega v Škofjo Loko.

Osebnosti

Belgrad, 26. avg. AA. S kraljevim ukazom so povišani za šefa oddelka državne bolnišnice za ženske bolnišnice v Ljubljani v 4-1 dr. Alojzij Zalokar; za asistenta drž. bolnišnice za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani v 7. skupini dr. Ivan Kanonič; za sekundarja na drž. bolnišnici v Ljubljani dr. Stefanija Divjak; za sekundarja na drž. bolnišnici za duševne bolezni v Ljubljani dr. Božidar Magajna.

izrednih dogodkov. Posebno obsežne ukrepe je izdala v krajih ob morju obali.

Carigrad, 26. avgusta. AA. Reuter. Britanski poslanik je včeraj obiskal francoskega poslanika in se dolgo z njim razgovarjal. Nato je francoski poslanik obiskal ministra Saradzogla, ki je imel pred tem eno uro dolg razgovor s sovjetskim poslanikom.

Haag, 26. avgusta. AA. Havas. Včeraj je izšel dekret, ki prepoveduje tujim vojnim ladjam dostop v evropske holandske teritorialne vode. Odlok stopi takoj v veljavo.

Bruselj, 26. avg. AA. Havas. Za danes zjutraj je sklicana izredna seja belgijske vlade. Če bo mednarodni položaj zahteval, bo vlada sklicala parlament.

Bruselj, 26. avgusta. AA. Reuter: Odpravniki poslov angleškega veleposlanstva je imel konferenco z nekaterimi višjimi uradniki belgijskega zunanje ministarstva.

Carigrad, 26. avgusta. AA. Reuter. Turško vojno ministrstvo je izdalo nalog, da se ima več letnikov rezervistov prijaviti 1. septembra svojim poveljstvom.

Malta, 26. avgusta. AA. DNB. Sredi je dobil guverner Malte sporočilo, da sme prepovedati izvoz nekaterih blaga, predvsem živeža. Uradno poročajo, da je Malta preskrbljena z vsem potrebnim za več mesecev.

Cherbourg, 26. avg. AA. Reuter. Ladja nemške pomorske proge Hamburg—Amerika »Hansac« je dobila sredi nalog, da naj se vrne v Nemčijo. Ladja je imela kreniti v Ameriko. Vsi potniki so se izkrcali in vrnili v Pariz.

Novi vpoklici v Franciji

Paris, 26. avg. AA. Havas: Poklicani so pod orožje oni, ki imajo mobilizacijske objave št. 1, 5 in 6 na vsem ozemlju Francije.

Poskus prevrata v Čile

Santiago de Čile, 26. avg. AA. DNB: Včeraj zjutraj se je raznesla vest, da je proti vladi počil vojaški upor. Notranji minister Alfonso se razglasil po radiu, da sta general Jarrera in Ibanex skušala uprizoriti preobrat. Ostala armada, mornarica in policija so pa na strani vlade. Nato so uradno razglasili, da je general Jarrera aretiran in uporniški poskus popolnoma zadušil. General Ibanex je zbežal. General Ibanex je značilni politik. Od leta 1927 do 1931 je bil predsednik republike. General Jarrera je bil še pred nekaj dnevi poveljnik garnizije v Santiagu.

Francoski poslanik v Moskvi hiti v letalu v Pariz

Paris, 26. avg. AA. Havas: Poročajo, da bo francoski veleposlanik v Moskvi Naggyar na poziv zunanje ministra Bonneta takoj odpotoval z letalom iz Moskve v Pariz na konferenco z Bonnetom. Pri tej priliki mu bo podal poročilo v zvezi s sklenitvijo nemško-sovjetske nenapadne pogodbe. V dobro obveščenih krogih poudarjajo, da ne gre za odpoklic francoskega veleposlanika Naggyara, pač pa za normalni sestanek med njim in ministrom Bonnetom.

Uredba o ustanovitvi banovine hrvatske

Belgrad, 26. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja po milosti božji in volji naroda kraljevine Jugoslavije predpisuje kr. namestniki na predlog ministrskega sveta in na podlagi čl. 166 ustave sledečo uredbo o razširitvi predpisov uredbe o Hrvatski banovini na ostale banovine.

Čl. 1. Predpisi uredbe o hrvatski banovini s dne 26. avgusta 1939. leta se morejo s kraljevim uredbami razširiti tudi na ostale banovine. Pri tej priliki se morejo banovine spajati kakor se na splošno tudi njihov ozemeljski obseg more spreminjati.

Čl. 2. Ta uredba dobi obvezno moč z dnem, ko jo objavijo v Službenih novinah.

Zakoni o volitvah, o tisku, zborovanjih in združevanjih ter drugi politični zakoni razveljavljeni

Brdo, 26. avg. AA. V imenu Nj. Vel. Petra II. po milosti božji in volji naroda kraljevine Jugoslavije, predpisuje kr. namestniki na predlog notranjega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta na podlagi čl. 116 ustave sledečo uredbo o političnih zakonih.

Čl. 1. Ukinja se zakon o volitvah narodnih poslancev s dne 10. septembra 1931. leta s vsemi svojimi poselnimi spremembami in dopolnitvami. Pooblašča se ministrski svet, da izda uredbo z zakonsko močjo o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino.

Čl. 2. Pooblašča se ministrski svet, da z uredbami s zakonsko močjo spremeni zakon o tisku, o združevanjih, zborovanjih in dogovorih, kakor tudi ostale politične zakone.

Čl. 3. Ta uredba dobi obvezno moč z dnem, ko jo objavijo v Službenih novinah.

Ministri pri dr. Korošču

Beginje, 26. avgusta.

Danes so predsednika senata g. dr. Antona Korošča na Begunjah obiskali predsednik vlade Dragiša Cvetković, gradbeni minister dr. Miha Krek, minister za gozdove in rudnike Dinaf Kulevski, prometni minister ing. Besič, vojni minister general Milan Nedić, minister za ljudsko telesno vzgojo Tomič ter se z njim delj časa razgovarjali.

Predsednik vlade Cvetković in dr. Maček odlikovana

Brdo, 26. avgusta. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik je blagovolil odlikovati predsednika ministrskega sveta Dragiša Cvetkovića z redom Belge orla 1. stopnje.

Brdo, 26. avgusta. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik je blagovolil odlikovati podpredsednika ministrskega sveta dr. Vladko Mačka z redom Belge orla 1. stopnje.

Od nedelje — do nedelje

Zunanji pregled

Uvod v zunanje politične senzacije preteklega tedna je dala sovjetsko-nemška nenapadna pogodba, ki je presenetila ves svet. Medtem ko sta se Anglija in Francija tako rekoč na javnem prostoru že 4 mesece pogajali s sovjetsko Rusijo za politično in vojaško zvezo proti Nemčiji, se je ista sovjetska vlada od meseca majnika dalje pogajala z Nemčijo za pogodbo, da se Rusija in Nemčija ne bi druga druga napadali in ne pomagali tretji državi, ako bi bila ena izmed njih napadena. Nemški zunanji minister Ribbentrop je tudi kar potoval v Moskvo, kjer je v prisotnosti Stalina samega podpisal nenapadno pogodbo. Po podpisu je izjavil, da se pričena nova doba v zgodovini in da sta »Hitler in Stalin sklenila prijateljstvo med obema narodoma«. Anglija in Francija sta — začudeni in razočarani nad postopanjem sovjetske vlade — pogajanja prekinili. Nemčija je s sporazumom s sovjetsko Rusijo dosegla velik uspeh, ker je s tem onemogočila angleško zamisel »mirovne fronte« na vzhodu Evrope. Obrambni zid, kakor pišejo londonske »Times«, ki je bil zamišljen tako, da bi na vzhodu Evrope segal od severa do Sredozemlja in bi objemal Poljsko, Rusijo, Romunijo, Turčijo in Grčijo, je sedaj zelo oslabiljen, da ne rečemo, da je brez vrednosti.

Ne da bi bila izrečena kakšna nevarna beseda od strani odgovornih državnikov, je takoj zavladalo po vsej Evropi napeto očiščenje, ki je dobilo vidni izraz v vojaških ukrepih, ki so jih podvezle razne velike in male države, kakor tudi v velikih mirovnih pobudah od strani najbolj vidnih nevtralnih državnikov.

Glede vojaških ukrepov je treba omeniti naslednje. Nemška vojska je po izjavi angleškega predsednika vlade že v polnem obsegu zasedla postojanke vzdolž vse poljske meje. Poljska je vpoklicala pod orožje vse obveznike do 50 let in je postavila svojo armado vzdolž vse nemške in slovaške meje. V Franciji so takoj mobilizirali še 700.000 mož. V Italiji so uradno objavili mobilizacijo dveh nadaljnjih letnikov. V Angliji je vse vojno brodogradništvo v polni pripravljenosti. Tudi male države so ukrenile varnostne ukrepe na svojih mejah. Tako je delno mobilizirala Turčija. Isto je storila Grčija, isto Romunija. Male in srednje države, ki hočejo ostati nevtralne, kot Belgija, Nizozemska, Švica, Baltiške in Skandinavske države, so zastražile meje. Poleg tega so razne države že izdale prepovedi o izvažanju surovin ter so tudi že pozvale svoje državljane, ki se nahajajo v tujini, naj se vrnejo domov. Vsi nemški državljani so zapustili Anglijo in Francijo. Vsi angleški in francoski državljani zapuščajo Nemčijo. Lahko rečemo, da stoji na koncu tedna milijone in milijone vojakov pod orožjem, na straži in pripravljeni na vse, kar lahko pride.

Glede mirovnih pobud pa je treba poudariti, da so silno močne in da so ustale upanje, da do vojne ne bo prišlo. Najprej se je oglašil belgijski kralj Leopold s pozivom na vladarje, naj ohranijo mir. Za tem se je na isti način kot lansko leto, oglašil Roosevelt, ki se je najprej obrnil na italijanskega kralja, naj posreduje on, za tem pa neposredno na Hitlerja in predsednika Poljske Moščikega, ki ju oba prosi, naj se začneta pogajati, ter se jima ponuja za posrednika, da bi se mir ohranil. Ko je poljski predsednik odgovoril, da sprejme Rooseveltovo posredovanje, se je Roosevelt obrnil še z drugim pismom na kanclerja Hitlerja, v katerem mu sporoča, da je Poljska njegov predlog sprejela, naj ga sprejme tudi on. Spregovoril je v četrti popoldne tudi angleški ministrski predsednik Chamberlain, ki je izrazil globoko težnjo angleškega naroda za mirom, toda tudi polno pripravljenost, da brez oklevanja izpolni obljubo pomoči, dano Poljski. Istega dne je zvečer govoril tudi lord Halifax, ki

je ponovil iste misli, neporušljivo upanje v mir, a železno voljo Anglije, da izpolni svoje zavezniške dolžnosti. V petek je spregovoril francoski ministrski predsednik Daladier, ki je razložil, čemu je Francija vpoklicala nove letniške rezerviste. Dejal je, da Francija noče vojne, toda pripravljena je, da jo sprejme, ako ji jo vsilijo. V soboto zvečer pa je govoril Hitler v državnem zboru v odgovor na vse mirovne pozive. Njegov govor prinašamo na drugem mestu. Na splošno lahko rečemo, da so mirovna prizadevanja izredno močna in da smemo ta teden zaključiti z upravičenim upanjem, da se bo mir še ohranil.

Medtem ko se je položaj v Evropi tako zaostрил in si stojijo oborožene armade že tako rekoč nasproti, je sovjetsko nemški pakt na drugih pozoriščih povzročil velike spremembe. Tako je Japonska, užaljena, da ni bila obveščena, odpovedala pakt proti Kominterni za Italijo in Nemčijo ter sklenila, da bo šla svoja pota, to se pravi, da bo sedaj skušala priti do sporazuma z Anglijo, ki bo tako razbremenjena na Daljnem vzhodu in se bo lahko posvetila popolnoma evropskim težavam. Tudi Španija je pokazala užaljenost in je precej verjetno, da se bo tudi ona odtrgala od pakta proti Kominterni, ki sedaj nima nobene vrednosti, odkar je ena od zaveznic proti Kominterni s sovjeti sklenila sporazum. Može je, da bo Španija — ki bo ostala nevtralna — vendar iskala večje zaslonbe pri Angležih, ki bodo s tem tudi razbremenjeni pri Gibraltarju in sploh v vsem zapadnem delu Sredozemlja.

Vsekakor smemo reči, da stopamo v teden, v katerem bodo padle velike odločitve v evropski in v svetovni politiki.

Domači pregled

Največji dogodek preteklega tedna je sporazum, ki ga je vlada Dragiške Cvetkovića dosegla s Hrvati. Pogodbo o sporazumu sta Cvetko-

Rooseveltova druga poslanica Hitlerju

Ker je predsednik Poljske sprejel Rooseveltove mirovne predloge, ameriški predsednik vnovič roti Hitlerja, da jih sprejme tudi on

Moščiki Rooseveltu

Washington, 26. avgusta. AA. Pat: Predsednik republike Moščiki je na poziv predsednika USA Roosevelta takole odgovoril:

Visoko cenim velpomembno in plemenito poslanico, ki mi jo je Vaša ekscelencia izvolila poslati. Poudariti moram, da poljska vlada slej ko prej misli, da so neposredni razgovori med vladami najpraviša metoda za ureditev težav, ki utegnejo nastati med državami. Mislimo, da je ta metoda še toliko bolj potrebna, če gre za sosedo. Navdahnjena s tem načeli, je Poljska sklenila nenapadni pakt z Nemčijo in Sovjetsko Rusijo. Prav tako mislimo, da je poskus sprave, izvršajoč od neprizadetih in nepristranskih ljudi, kakor je Vaša ekscelencia, pravilna metoda in prav tako upravičena za ureditev sporov, nastalih med narodi. Čeprav se seveda želi pri tej priložnosti

ogniti omembe predmeta spora, se mi zdi dolžnost poudariti, da ni v tej krizi Poljska postavila nobenih zahtev in zahtevala nobenih koncesij od katerekoli države. Zato je popolnoma naravno, da Poljska pristane, da se bo vzdržala kakršnihkoli sovražnih ukrepov, pod pogojem, da tudi nasprotna stranka pristane na to, da ne izda nobenih takšnih ukrepov, bodisi neposrednih ali pa posrednih. Na koncu želim izreči svojo globoko željo, naj bi miroljubno sporočilo Vaše ekscelence pripomoglo k splošni pomiritvi, ki je skrajno potrebna narodu, da bomo tudi to pot mogli ponovno kreniti po blagoslovljeni poti napredka in civilizacije.

Roosevelt Hitlerju

Ko je predsednik Roosevelt dobil od predsednika poljske republike Moščikega odgovor, ki v načelu pristaja na Rooseveltov predlog, da se vojna nevarnost v Evropi konča z neposrednimi pogajanjimi ali pa z arbitražo, je poslal Hitlerju novo poslanico. V tej drugi poslanici poudarja Roosevelt, da še ni dobil odgovora od nemškega državnega poglavarja. Roosevelt sporoča Hitlerju dobesedno odgovor Moščikega in nadaljuje:

Vaša ekscelencia je že večkrat javno izjavila, da so cilji, za katerimi stremi Nemčija, pripravi in utemeljeni. V odgovoru na mojo poslanico sporoča predsednik poljske republike, da je poljska vlada pripravljena pristati na temelju predlogov moje poslanice, ki ji je namen urediti spor med Poljsko in Nemčijo z neposrednimi pogajanjimi ali s spravo, na neposredna pogajanja ali pa na arbitražni postopek med Nemčijo in Poljsko. Nešteto človeških življenj bo moči tako rešiti

in upati je, da se bo med narodi moderne sveta obnovilo razmerje, ki bo podlaga miru in miroljubne ureditve in da se bo ustvarilo srečnejše razmerje med narodi, če tudi nemška vlada pristane na miroljubno ureditev vseh vprašanj, kakor je pristala Poljska. Ves svet prosi Nemčijo, naj na to pristane.

Odgovor predsednika poljske republike Moščikega, ki ga je Roosevelt sporočil v tej drugi poslanici Hitlerju pravi: »predsednik Moščiki cenim Rooseveltovo gesto in vidi v njej zelo važno in plemenito sporočilo. Odgovor pravi dalje, da poljska vlada misli, da bi neposredna pogajanja med obema vladama bila najboljša metoda za ureditev vseh vprašanj, kadar gre za dve sosedni si državi. Prav tako misli poljska vlada, da bi temu cilju enako služila tudi arbitražna katere druge države, ki bi bila prav tako neprizadeta in nepristranska, kakor je Roosevelt. Na podlagi takšnih načel je poljska vlada svoj čas sklenila nenapadna pakt z Nemčijo in s Sovjetsko Rusijo. Moščiki pravi dalje: Pri tej priložnosti želim dodati, da smatram za svojo nalogo podčrtati, da v tej krizi Poljska ne zahteva nobenih koncesij od nobene druge države. Zato je naravno, da Poljska želi, da ne pride do nobenega sovražnega dejanja proti kateri drugi državi, a prav tako tudi ne želi biti predmet takšnega dejanja bodisi posredno ali neposredno. Na koncu poudarja predsednik poljske republike svojo toplo željo, da naj bi Rooseveltov apel pripomogel k splošni pomiritvi med vsemi narodi sveta, ker je to edina pot, da se narodi vrnejo k tako potrebnemu delu za napredek civilizacije.

V tukajšnjih krogih si razlagajo odgovor Moščikega v tem smislu, da Moščiki vabi Roosevelta, naj sam prevzame vlogo razsodnika. Tajnik predsednika Roosevelta Early je na vprašanje časnika, ali je upati, da bo predsedniku Rooseveltu poverjena arbitražna, in ali bi jo predsednik sprejel, odgovoril: »Kdor pride do mostu, mora iti tudi čez most. Tajnik je še dodal, da je ameriško zunanje ministrstvo s poljskim odgovorom zelo zadovoljno.

Hitler piše Chamberlainu

Predlogi za konferenco velesil?

London, 26. avgusta. AA. Havas: Diplomatski urednik »Press Association« piše: Najvažnejša sročna vest v zvezi s krizo je nedvomno poročilo o današnjem prihodu britanskega poslanika Hendersona v London. Besedilo Hitlerjeve poslanice, ki jo Henderson nosi s seboj, je še neznan. Sicer pa ni britanski poslanik poslal nobenega izčrpnega poročila o sestanku, ki ga je imel s Hitlerjem, temveč bo poročal osebno lordu Halifaxu. Medtem je pa novica o prihodu Hendersona v London oživila v londonskih političnih krogih upanje, da je morda nekaj v teku, kar bi odpravilo položaj iz zagate in ustavilo katastrofo. Odločitev britanskega poslanika, da se odpelje v London, — za to se je odločil takoj po sestanku s Hitlerjem — jasno kaže, da nosi s seboj predloge ali vprašanja, na katera mora Velika Britanija odgovoriti. Možno je, da so predlogi takšnega značaja, da se bo Chamberlain odločil klicati parlament pred četrtkom, da bo mogel seznaniti poslance s položajem. V tem primeru bi bilo Chamberlainu lahko sklicati parlament za ponedeljek. Seveda so ta trenutke vse to samo domneve. Potrebno je poprej vedeti, kakšno poročilo nosi s seboj Henderson. Pomembno je tudi to, da Hitler ni sprejel samo britanskega zastopnika, temveč tudi francoskega, italijanskega in japonskega poslanika. To dejstvo vas na prvi pogled zbujajo upanja na možnost konference velesil. Prav tako ne gre izgubiti izpred oči okoliščine, da je Hitler malo poprej dobil Rooseveltov predlog za ureditev nemško-poljskega spora, toda tihi, ki dobro poznajo Hitlerjeve metode, imajo vtis, da nemški kan-

cler namerava predložiti svoj lastni načrt za likvidacijo krize, ne pa pristati na Rooseveltove predloge.

Potem ko je angleški poslanik v Berlinu sir Neville Henderson obvestil ministrskega predsednika Chamberlaina in zunanjega ministra lorda Halifaxa o svojem razgovoru z nemškim kanclerjem Hitlerjem, je bil v družbi obeh omenjenih ministrov na kosilu.

Ob 11 popoldne so imeli v Downing Streetu konferenco Chamberlain, Halifax, Cadoogan in Butler ter so pri tej priliki premotrili zadnje mednarodne dogodke. Čeprav za danes ni napovedana seja vlade, bodo vendar vsi ministri ostali skupaj. Možno je, da bo vlada sklicana na sejo čim se bodo člani vlade seznanili z vsebino poročila, ki ga je prinesel v London angleški veleposlanik sir Neville Henderson.

Nemčija bo spoštovala Belgijo

Bruselj, 26. avg. AA. Reuterjev dopisnik poroča, da je nemški veleposlanik sporočil kralju Leopoldu III., da bo Nemčija v primeru spopada v Evropi spoštovala nedotakljivost belgijskih meja, pričuje pa, da bo tudi Belgija v tem primeru ostala strogo nevtralna.

Francija bo zvezo s Sovjetijo odpovedala

Komunistični listi v Franciji prepovedani

Pariz, 26. avg. AA. Havas: Parlamentarni odbor za zunanje zadeve je sprejel resolucijo, ki jo je odobril ves odbor razen štirih komunistov. Resolucija se glasi:

»Po proučitvi besedila nemško-sovjetskega odgovora, s katerim Moskva zanika svojo politiko in svoje nauke, smatra odbor, da je ta dogovor navzkriž s prej prevzetimi obveznostmi med SSSR in Francijo, in razgrinja pred svetovno javnostjo diplomatski akt, o katerem so se tajno pogovarjali z Nemčijo v trenutku, ko so se vršila uradna pogajanja z Veliko Britanijo in Francijo za ustanovitev obrambne mirovne fronte. Odbor meni, da ta pakt, ki se imenuje pakt o nenapadanju, še zdaleč ne izključuje vojne nevarnosti, ampak jo še povečuje. Toda ta pakt ne bo prav nič zmanjšal volje Francije, zveste dani besedi, da se upre vsakemu napadu in da brani s častjo in dostojanstvom svojo zavezništvo in mir.«

Komunistični listi prepovedani

Z odlokom notranjega ministra in na podlagi dekreta, ki je bil danes zjutraj objavljen v uradnem listu francoske vlade, od danes naprej ne bosta več izhajala časopisa »Humanitec« in »Ce Soir«. Mini-

strski predsednik Daladier je sprejel danes ob 12.40 notranjega ministra Sarrauta, ki ga je obvestil o svojem sklepu, s katerim prepoveduje izhajanje obeh omenjenih listov.

Proglas angleške delavske stranke

London, 26. avg. AA. Reuter: Britanska delavska stranka je poslala apel nemškemu narodu, v katerem pravi med drugim: Vaša vlada je sklenila pakt o nenapadanju z Moskvo, to je z vlado, ki jo je vaša vlada 6 let smatrala za glavno sovražnico in jo čez noč spremenila v svojo največjo prijateljico. Britanska delavska stranka vam z vso iskrenostjo sporoča, da ta pakt ne bo prav nič vplival na položaj Velike Britanije in Francije. Nemčiji so potrebne surovine in živež in če se bo vojna začela, se bo Nemčija preprizadela, da jih bo težko mogla dobiti. Velika Britanija in Francija obvladata morja. Mi nimamo želje, da bi uničili nemški narod. Mi smo bili in bomo ostali vaši prijatelji. Hočemo vam povedati resnico, preden bo prepozno. Če se danes reši mir, bo to rešilo novo Evropo, ki naj se zgradi.

Vorošilov poslal francosko-angleško odposlanstvo domov

Moskva, 26. avgusta. AA. Reuter: Maršal Vorošilov je sporočil članom francoskega in britanskega vojaškega odposlanstva, da so dosedanja pogajanja med vojaškimi strokovnjaki postala po podpisu nenapadnega pakta med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo brezpredmetna. Člani britanskega in francoskega vojaškega odposlanstva so se kmalu po polnoči odpeljali proti Leningradu, odkoder se vračajo v London

in Pariz. Kakor je znano, so se člani odposlanstva pripeljali pred 14 dnevi v Moskvo v uniformi, snoči so se pa odpeljali v civilni obleki. Turški vojaški ataše, ki je prisostvoval sprejemu obeh misij na moskovskem letališču, večeraj ni prišel na železniško postajo, ko so se francoski in angleški delegati odpeljali.

Molotov obišče Berlin

Pariz, 26. avgusta. AA. Havas: Iz Moskve poročajo, da je verjetno, da bo po ratifikaciji nemško-sovjetskega pakta Molotov obiskal Berlin.

„Korak nazaj - nemogoč“

Članek Mussolinijevega zaupnika Rino Alessija

Rim, 26. avg. Rino Alessi, ki velja za enega najboljših poznavalcev Mussolinijeve politike, je priobčil članek, ki ga italijanski listi prinašajo z velikimi črkami na prvem mestu. V tem članku je jasno rečeno, da je Mussolini pripravljen v sedanji tragični uri posredovati le s puško ob nogi.

Članek zavrača poslanico in predloge predsednika Roosevelta, o katerem pravi, da je eden izmed tistih, ki so najbolj krivi, če bo vojna izbruhnila. Če more kdo rešiti mir, je to edino Mussolini, čigar ime se danes sliši iz vseh ust po vsem svetu. Ravno v takozvanih demokratičnih deželah se je prvič slišal ta klic: Nihče drugi ne more povedati v tem trenutku odredilne besede, kakor samo vodja italijanske države.

Članek pravi, kako značilno je, da sedaj izbeže čudeža tam, kjer so prezirali nasvete in opomene Mussolinija, ki je leto za letom klical evropskima veldemokracijama, da miru Evrope in sveta ni mogoče rešiti drugače, kakor če se odstranijo vzroki, ki so povzročili nezno stanje v Evropi po verzajskem miru. Mussoliniju se je lani posrečilo, da so velesile vtaknile meč v nožnico, tako danes je hujske, kakor je bilo takrat, ker Anglija in Francija nočeta nifesar žrtvovati, da bi se vzpostavilo v Evropi in drugod po svetu pravično stanje, tako v političnem in teritorialnem, kakor v gospodarskem pogledu.

Zato Mussolini danes ne bo več posredoval, ako kdo misli, da bi se mogel rešiti mir, ne da bi se temeljito revidiralo vse politično, teritorialno in gospodarsko stanje v Evropi in tudi v drugih delih sveta. Kaj bi pomagalo, če bi se vprašanje Gdanska za eno leto ali dve odgodilo ali pa rešilo s kakim gnulim kompromisom? Če kdo misli tako, potem je bolje, da se narodi pomerijo na bojnem polju. Italija in Nemčija nočeta vojske, pa se je tudi ne bojita in posredovanje, po katerem kličejo v Londonu in Parizu in Washingtonu, je klic tistega, ki čuti, da je lažja polna vode. Italija odgovarja nato, da je treba napraviti popoln obračun, da se morajo odstraniti vse ovire, ki so jih postavile takozvane velike demokracije na pot narodom, ki hočejo streti krivične vezi in dobiti tisti prostor na soncu, ki ga uživajo velike demokracije. Le v tem primeru je mogoče rešiti mir in le v tem primeru bi mogel biti Mussolini posredovalec, ki ima za seboj oboroženo in vsemu pripravljeno močno Italijo, ki stoji rama ob rami z istotako na vse pripravljeno Nemčijo. Za vsako drugo posredovanje je že prepozno. Velesile osi ne morejo napraviti koraka nazaj!

Rim, 26. avgusta. AA. Stefani. Mussolini je včeraj ob 15. sprejel nemškega poslanika Mackensa, ki je prišel v spremstvu grofa Ciana. Poslanik mu je izročil dolgo telefonsko sporočilo Hitlerja. Duce je takoj odgovoril. Attolico je pa njegov odgovor izročil Hitlerju ob 18. Ob 21. je duce spet sprejel Mackensa, ki mu je izročil drugo Hitlerjevo sporočilo. Tudi temu sestanku je prisostvoval grof Ciano.

Mussolini je sprejel danes dopoldne grofa Ciana, prometnega ministra Benia, načelnika generalnega štaba Paianija ter generala Cavignaria in Favagrosso, s katerimi se je razgovarjal o vprašanjih, ki se nanašajo na vojaške priprave.

Listi pišejo o mrzlični delavnosti evropske diplomacije ter vidijo v njej upanje, da bo končno le zmagal zdrav razum.

»Messagero« pravi ob tej priliki poleg drugega, da so dolgi razgovori, ki jih je imel kancler Hitler z italijanskim veleposlanikom Attolico, ki je v stalnem stiku z grofom Ciano, kakor tudi razgovori, ki jih je imel italijanski zunanji minister grof Ciano večkrat z nemškimi poslaniki, ter končno izredna delavnost vseh evropskih vlad, ustvarili možnost, da se pojavi trohica upanja. To se med drugim vidi tudi v odhodu angleškega veleposlanika v Berlinu v London, veleposlanika, ki nosi s seboj načrt za urolojubno rešitev, katerega mu je včeraj izročil nemški kancler. Ta načrt je danes predmet podrobnih razprav londonske vlade.

»Popolo di Roma« pravi, da ima Italija že vedno upanje, da se bo dalo na miren način ohraniti evropsko ravnotežje v korist narodov, ki imajo zaradi pregošte naseljenosti pravico do življenjskega prostora. Če pa bo treba, da se ustvari nova Evropa z orožjem, naj ves svet ve, da je Italija pripravljena in da se stavlja na razpolago duceju.

Francosko-italijanska meja zaprta

Curih, 26. avg. b. Preteklo noč je bila francosko-italijanska meja z italijanske strani zaprta za ves osebnost in tovorni promet. Na francoski strani se promet normalno razvija. Na italijanski strani je opaziti okrepitev karabinerjev in planincev, ki stalno kontrolirajo obmejno ozemlje. Švicarsko-francoska meja pri Zenevi in Aineu je bila v noči na petek

Rim, 26. avgusta. b. Uradno poročajo, da je včeraj popoldne predsednik vlade Mussolini sprejel nemškega veleposlanika von Mackensa, ki mu je pri tej priliki izročil telefonično obvestilo kanclerja Hitlerja. Nato je predsednik vlade Mussolini poslal prav tako telefonično odgovor po italijanskem veleposlaniku v Berlinu Attolico. Proti večeru je von Mackensen ponovno obiskal Mussolinija in mu predložil sporočilo Hitlerja. Avdienci von Mackensa pri Mussoliniju je prisostvoval tudi italijanski zunanji minister grof Ciano.

Davi je predsednik vlade Mussolini sprejel zunanjega ministra grofa Ciana, državne podtajnike za vojsko, za letalstvo in mornarico generala Parianija, generala Valleja in Beninija, dalše admirala Cavagnaria ter generala Savagrosa. Z njimi je dolgo razpravljalo o političnih in vojaških vprašanjih.

Hitlerjevi predlogi

London, 26. avg. b. Včerajšnji Hendersonov razgovor s Hitlerjem je trajal poldrugo uro. Potem je Henderson klical telefonično Foreign Office. Po daljšem razgovoru z lordom Halifaxom je Henderson obiskal von Ribbentropa in mu poročal o raznih važnih vprašanjih. Nato se je Ribbentrop podal k Hitlerju in je po polurnem razgovoru z njim obiskal britanskega veleposlanika, ki je takoj epet telefonično klical London. Hendersona so naprošili, naj takoj pride v London, da ga poučijo o vseh evropskih problemih, tako da bo dal eventualno Nemčiji lahko samostojno odgovor.

Poučeni krogi trdijo, da je Hitler izročil zelo pogumne predloge za pogajanja. Francoski opazovalci trdijo, da je Hitler izjavil, da je sedanji položaj nevzdržen in da je treba rešiti vsaj vprašanje Gdanska. Hitler je zahteval, da mu Hender-

son takoj odgovori, medtem ko so v Londonu menja, da je treba stvar zrelo premisliti in da je treba za to vsaj teden dni. V Londonu so tudi menja, da je Nemčiji itak znano britansko stališče, ki je več kot jasno določeno. Ako se Poljska čuti ogroženo in bo nudila odpor, ji bodo zapadne velesile prišle na pomoč.

Tujci beže iz Švice

V teku zadnjih 24 ur je nastal pravi beg tujcev iz Švice. Vsi vlaki proti Franciji odneso proti zahodnim državam in Balkanu so polni tujcev, ki odhajajo domov. Na tisoče tujcev je zapustilo deželo v zadnjih 24 urah. Iz samega Curiha je že noč izginilo na stotine avtomobilov, zlasti onih, ki so označeni s črko »D« in ki so odšli v Nemčijo. Na mestnih ulicah ni skoraj nobenega tujca več.

Na curiški borzi je sledil močan padec tečajev tujih papirjev, zlasti onih držav, ki so neposredno vmešane v sedanji spor. Banke so ustavile nakup tujih valut, predvsem marke in zlata ter valut manjših držav. Ljudstvo je s velikim nezadovoljstvom sprejelo včerajšnji apel zveznega sveta. Na vseh švicarskih mejah so straže okrepljene. Vsi vojaški dopusti so ukinjeni in vlada je pozvala pod orožje nove rezerviste. Vsi rezervni častniki in vojaki, ki še niso bili vpoklicani, so pozvani, naj bodo pripravljeni. Če v teku 24 ur ne bo prišlo do popuščanja mednarodne napetosti, bo Švica storila še večje varnostne ukrepe. Od včeraj je prekinjena vsaka telefonska zveza z Nemčijo.

Gospodarstvo

Kmetijska razstava na velesejmu



Sedje na letošnjem jesenskem velesejmu.

Na jesenskem ljubljanskem velesejmu, ki šteje sedaj že svojo 46. prireditve, bo letos prirejena velika kmetijska razstava. Razstava našega kmetijstva bo obsegala 13 velikih skupin, med katerimi navajamo: semenografska, zelenjadna, sadna, cvetlična, čebelarstva, razstava mleka in mlečnih proizvodov, vinarska, banovinska razstava ovac, ban. razstava perutnine, kuncev in eploh malih živali, gospodarska razstava rib,

gob, zdravilnih zelišč in končno velika razstava kmetijskih strojev in orodja.

Za razstavo se delajo velike priprave ob sodelovanju vsega kmetijskega oddelka banke uprave in obeta pokazati letošnji velesojem najlepši pregled naše kmetijske proizvodnje, ki bo zanimal tako kmeta kot meščana. Prišamos dve sliki z razstave, ki se bo začela dne 2. septembra.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 22. avgust kaže naslednjo sliko (v milij. din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. avgust):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.912.6 (+1.1), zlato v inozemstvu 10.8, skupna podlaga 1.923.4 (+1.1), devize izven podlage 506.3 (+2.6), kovani denar 343.8 (+159.3), posojila: menična 1.782.2 (+37.0), lombardna 47.6 (+8.0), skupna posojila 1.834.8 (+30.0), razna aktiva 2.272.5 (+90.8).

Pasiva: bankovci v obtoku 7.346.1 (+53.6), drž. terjatve 82.2 (+58.7), žirovni računi 822.7 (+17.3), razni računi 780.5 (+8.0), skupne obveznosti po vidu 1.685.3 (+49.3), razna pasiva 326.7 (+99.8).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 9.031.4 (+2.9), skupna podlaga s premijo 2.471.5 (+1.4), od tega samo zlato v blagajnah s premijo 2.457.7 (+1.5), skupno kritje 27.36 (v prejšnjem izkazu 27.35), od tega samo z zlatom v blagajnah 27.21 (27.20) %.

Izkaz kaže, da je v znatni meri narasla postavka raznih pasiv. Med aktivami pa se opazja skoro enako zmanjšanje raznih pasiv. Nadalje sta v zvezi postavki: kovani denar in terjatve države, ker je država dala Narodni banki za upravljanje v obtok neznatne količine novega denarja.

Kreditni se izkoriščajo nekoliko bolj, toda lombardna posojila banke so celo padla. Kreditna kapaciteta naše Narodne banke je zelo velika in še velikanske vsote neizkoriščenih kreditov.

Žirovni računi so se zmanjšali, v znatni meri pa se je zmanjšal tudi obtok bankovcev.

Izkoriščanje železnega krčsa v Sloveniji

Iz Belgrada poročajo, da je osnovana nova delniška družba v Ljubljani pod imenom Pirit, d. d., katere glavni delničar je tvrdka Westen, d. d. iz Celja. Ta družba namerava izkoriščati ležišča pirit v bližini Litije. K tej vesti pripominja Jugoslovanski kurir, da naj bi bil to prvi rudnik pirit v Sloveniji, tretji pa v državi.

Znano pa je, da sta doslej delala dva rudnika pirit (železnega krčsa) v vsej državi: Majdan Pek in Fojnica (Bakoviči). So pa v veljavi še koncesije za rudnike pirit v Mrzli Vodici (Goreški kotar), v Sloveniji pa Zelezno-Pirešica, kjer se je že pred 10 leti kopala železna ruda ter Zgornja Polekava. Pirešica je last tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku, kjer ima večino delnic tvrdka Westen.

Leta 1938 je znašala produkcija pirit v vsej državi 150.402 toni (1937 133.985 ton), od tega je bilo nakopanih na področju rudarskega glavarstva Belgrad 45.900 (46.900) ton, na področju sarajevskega rudarskega glavarstva 5 (832) ton in na področju ekoplanjskega rudarskega glavarstva 104.497 (86.253) ton. Vrednost proizvodnje je lani znašala 20.02 (17.4) milij., zaposlenih pa je bilo pri njej 654 (523) delavcev. Skoro vsa proizvodnja je bila prodana v inozemstvo, kajti doma je bilo lani prodanih le 20.229 (18.459) ton za 2.9 (2.66) milij. din.

Priprave za razstavo slovenske obrti

Razstava slovenske obrti hoče biti prikaz dela slovenskega obrtništva in dokaz kvalitete slovenskih obrtniških izdelkov ob priliki 20letnice Jugoslavije in 10letnice ustanovitve Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad razstavo je sprejel N. V. kn. kneznastnik Pavle. Razstava bo v prostorih ljubljanskega Velesoja v dneh od 7. do 16. oktobra t. l. v Ljubljani.

Jubilneje razstave slovenskega obrtništva se more udeležiti vsak obrtnik iz Slovenije s predmeti lastne obrtniške proizvodnje, ki jih bo posebna ocenjevalna komisija pripustila na razstavo. Zaradi tega so vsem razstavljalcem, ki se za razstavo prijavijo, na razpolago strokovnjaki s tehničnimi nasveti glede izdelave posameznih razstavnih predmetov.

Razstava slovenske obrti bo pokazala obrtniške izdelke po sledečih blagovnih skupinah: 1) gradbeni obrt; 2) oblačila stroka in tapetništvo; 3) lesne in sorodne obrti, glasbi; 4) kovinska obrt, elektrotehnika, poljedelski stroji; 5) umetna obrt — aranzirstvo; 6) keramika; 7) služnostne obrti; 8) galanterija; 9) živilska obrt; 10) grafična obrt, fotografija. Prikazu teh obrtniških izdelkov bodo priložene razstave Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI, obrtnega šolstva in obrtne literature. Posebni priraditvi bosta modna revija in kulturna razstava.

Vsi razstavljalci in obiskovalci razstave bodo deležni polovične vožnje po železnici in po parnikih. Za vse razstavno blago, ki se po razstavi vrne razstavljalcem, je dovoljena polovična vožnja.

V kratkem bo potekel zadnji rok za prijave. Zato je potrebno, da se dotični obrtniki, ki so do zdaj a prijavo še odlašali, čimprej javijo Razstavnemu odboru zaradi razporeditve njih izdelkov. Vsi zamudniki naj se nujno javijo z dopisnico, lahko pa tudi osebno, razstavni pisarni. Vse podatke in obvestila poda na zahtevo takoj Razstavni odbor Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo, telefon 30-58.

Nabavljalna zadruga industrijev kr. Jugoslavije. Za 10. september 1939 je sklicana redna glavna skupščina Nabavljalne zadruge industrijev kr. Jugoslavije, kjer bodo sprejeli nova pravila. Iz računskega zaključka zadruge za 2. avgust je razvidno, da je imela zadruga na začetku dela 51 članov, od tega dne pa se je število zadržnikov povečalo na 119. Število deležev je od začetka do 2. avgusta naraslo od 567 na 803, vsak delež je po 300 din. Tako je zadruga zbrala na deležih že 0.24 milij. din, na vpisnini pa 0.04 milij. din, kar je naloženo v blagajni in v občinski hranilnici mesta Belgrada.

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke Ljubljanske oblačilni bazar, družba z omejeno zavezo v Ljubljani, prvi zbor upnikov 1. septembra, oglašiti se j do 10. septembra, ugotovitevni narok 20. septembra. — Nadalje je razglašen o imovini tvrdke Termotehnični zavodi d. d. v Račjem pri Mariboru, ki so že dalj časa v likvidaciji. Prvi zbor upnikov 12. septembra, oglašiti se je do 30. septembra, ugotovitevni narok 9. oktobra 1939.

Belgrajski kreditni zavod. Za člane uprave so izvoljeni: Jovan T. Marković, dr. Ninko Perić, Pavle Mih. Vasić, dr. Milan Milojević, Dušan Mijović in Tatomir Maršićanin. Ravnatelj je g. Pavle S. Nikolić.

Borze

Dne 26. avgusta

Denar

Zürich, 26. avgusta. Pariz 11.20, London 19.62, New York 446, Bruselj 75.25, Milan 23.50, Amsterdam 238, Berlin 177, Stockholm 101, Oslo 98.50, Kopenhagen 87.50, Praga 15.20.

Devizni trg

Angleški funt je ostal neizpremenjen na 258. Tudi tečaj nemških čekov je ostal neizpremenjen, notirali so 14.30.

Precejšnje spremembe pa so bile ta teden pri tečaju grških bonov. V pričetku tedna so bili grški boni zelo čvrsti, zaključeno so bili celo po tečaju 35.50, koncem tedna pa je prišlo do nenadnega preobrata ter je tečaj padel na 32.25.

Bolgarski čeki so bili zaključeni po tečaju 90 in je ta tečaj držal tudi cel teden, vendar v bolgarskih čekih ni znatnejšega prometa.

Na zagrebški borzi je promet znašal okrog 19 milij. din, na belgrajski pa okrog 27 milij. din, ter ne kaže napram prejšnjim tednom posebnih sprememb. Več kot dve tretjini prometa na zagrebški borzi odpadeta na nemške čke, ostalo pa na funte in malenkost na drahme. Na belgrajski borzi pa je promet v nemških čekih znašal približno polovico vsega prometa.

V nemških markah je skoraj v celoti kupčija le v prompetnem blagu, zaključkov za termiske marke je bilo le malo ter za nizke zneske.

Pomanjkanje prostih deviz je bilo tudi ta teden občutno, na ljubljanski borzi je prišlo do kritja dnevnice le 10%, enkrat samkrat pa 20% dnevnega povpraševanja. Privlačna ponudba v funtih je na naših borzah sorazmerno mala ter daje blago po večini Narodna banka.

Ved mednarodne politične napetosti je tečaj funta v zadnjih dnevih na evetovnih borzah popustil. V primeri s funtom je prav posebno škodil tečaj dolarja. Ker so tečajji evobodnih deviz na naših borzah vezani na stalni tečaj funta, bodo tečajne spremembe zadnjih dni tudi v naših tečajnicah morale priti do izraza. Kako se bodo ti tečajji razvijali, seveda ni mogoče predvidevati, odvisno pa bo od razvoja mednarodnega političnega položaja.

Hmelj

Hmeljska kupčija polagoma pričenja in se zaenkrat že kupuje tudi v nekoliko večjem obsegu, predvsem za ameriški račun. Dočim se je prvotno plačevalo 35 din, so se potem cene dvignile in se plačuje sedaj tudi že 40 din za kg; kupuje se zaenkrat predvsem le boljše in najboljša blago. Prodanih iz prve roke je že nekaj stotov.

Lanski pridelek, ki je bil kaj hitro razprodan, je znašal skupno le 13.650 stotov. Uradno oznamovanih je bilo 6.592 tovorov v skupni teži 12.909 stotov, to je 89% celokupnega lanskega pridelka.

Finalne tekme v lahki atletiki za državno prvenstvo

Prvi dan vodi ASK Primorje

Ljubljana, 26. avgusta.

Danes sta se pomerila na ljubljanskem Stadionu športna kluba Concordia iz Zagreba in Primorje iz Ljubljane v finalnih tekmah za državno prvenstvo moštven v lahki atletiki. Doseženi so bili razmeroma dobri rezultati. Udeležba od strani gledalcev, kakor običajno pri naših lahko-atletskih tekmah. V naslednjem prinašamo rezultate.

Met kroglo: 1. Kovačević (C) 13.88, 2. dr. Narančič (C) 13.33, 3. Iveković (C) 12.18, 4. Kosec (Primorje) 11.80, 5. inž. Marek (Pr) 11.28, 6. Kajfež (Pr) 10.93.

Skok v višino: 1. inž. Marek (Pr) 175 cm, 2. Martini (Pr) 175, 3. Polak (Pr) 165, 4. Marčič (C) 160, 5. Dolencec (C) 160, 6. Egri (C) 155.

Tek na 400 m čez zapreke: 1. Skušek (Pr) 59.04, 2. Poljak (Pr) 1:01.6, 3. Polak (Pr) 1:01.8, 4. Jurković (C) 1:04.1, 5. Marčič (C) 1:06.4, 6. Kovačič (C) 1:07.7.

Tek na 5000 m: 1. Kotnik (C) 15:33.8, 2. Kien (Pr) 16:28.04, 3. Perc (Pr) 17:00.4, 4. Go-

leš (C) 17:07.0, 5. Krajcar (C) 17:16.0, 6. Hlebec (Pr) 17:33.8.

Tek na 800 m: 1. Goršek (Pr) 1:55.9, 2. Nabernik (Pr) 1:59.8, 3. Gaberšek (Pr) 1:50.8, 4. Srakar (C) 2:02.8, 5. Junek (C) 2:11.2, 6. Vidle (C) 2:17.0.

Troskok: 1. Jurković (C) 12.46, 2. Bergman (C) 12.44, 3. Požar (Pr) 12.36, 4. Poljak (Pr) 12.32, 5. Korček (Pr) 12.12, 6. Egri (C) 11.84.

Tek na 100 m: 1. Polak (Pr) 11.5, 2. Skušek (Pr) 11.5, 3. Dremil (C) 11.6, 4. Hegol (C) 12.0, 5. Kloček (C) 12.0, 6. Jurca (Pr) 12.6.

Štacija 4 krat 400 m: 1. Primorje 3:43.6, 2. Concordia 3:49.00.

Met kladiva: 1. Manojlovič (C) 37.21 m, 2. Korček (Pr) 33.82, 3. Kovačević (C) 32.10, 4. Kosec (Pr) 30.65, 5. inž. Marek (Pr) 27.45, 6. Iveković (C) 23.16.

Rezultati so se ocenjevali po novi finski tabeli za deseterboj. Danes je torej dobilo Primorje, ki vodi, 16,023 točk, Concordia pa 15,059 točk. Tekmovanje se bo nadaljevalo v nedeljo popoldne ob 16.

Škof Čeng v Slovenski Krajini

Prejeto soboto je Murska Sobota pristočno sprejela in pozdravila v svoji sredi kitajskega škofa msgr. Čenga, ki se je pripeljal tja od Sv. Jure ob Ščavnici z avtomobilom g. poslanca Bajleca. Pri sprejemu je bila navzoča velika množica ljudi, med njimi močna četa slovenskih fantov in deklet v krojih. Na pragu župne cerkve je pozdravil kitajskega škofa mursko-soboški župnik Vojnovič, za njim v imenu dekanije dekan Krantz, v imenu dijaštva pa sedmošolec Oslaj. Pevci so zapeli pesem, nakar se je škof Čeng gnetel v latinščini zahvalil za prišrčni sprejem. Po sprejemu je bil v cerkvi blagoslov, ki ga je podelil vernikom škof sam. V nedeljo je imel msgr. Čeng slovesno svetlo mašo, med katero je tudi obhajal vernike. Popoldne so bile v Martinišču litanije, nakar je bila tudi tam odprta kitajska razstava, ki jo je ljudstvo obiskalo v velikem številu. Popoldne je škof obiskal v Krogu pri Soboti starše brata Meolica, ki kot salezijanec deluje v njegovem kitajskem misijonu.

V ponedeljek se je škof Čeng s svojim spremetvom odpravil v Belčice, kjer je v župni cerkvi bral sv. mašo. Po maši je obiskal v Melinčih starše šolske sestre Marišič, ki tudi deluje v njegovem misijonu.

Obed je pripravila škola in njegovemu spremetvu beltska grofica Zichy. Po kosilu je škof Čeng obiskal soboškega okrajnega načelnika dr. Bratino in se mu toplo zahvalil za vso pozornost, ki mu je jo izkazoval kot zastopnik politične oblasti. Nato je v soki gost obiskal šefa Borze dela g. Franca Kereca, ki je brat kitajskega misijonara Jožefa Kereca. Gosp. Kerec je izrekel msgr. Čengu prišrčno dobrodošlico. Msgr. Čeng je nato v daljšem latinskem govoru poudaril, da mu je misijonar Jožef Kerec prijatelj in kakor brat, da mu je deona roka in da sta si nerazdružljiva brata v Kristusu. Ko se vrne v domovino, bo svojim rojakom povedal, kako prišrčno ga je sprejemal slovenski narod, predvsem pa verno ljudstvo Slovenske Krajine.

V torek, dne 22. t. m., se je msgr. Čeng odpravil k Sebeščanu, v rojstno faro misijonara Kereca, kjer je služil sv. mašo. Nato je obiskal rojstni dom Kerečev v Prosečki vasi. Popoldne se je msgr. Čeng odpravil na obisk g. ministra Snoja v Gornjo Radgono. S tem je bil program obiska msgr. Čenga v Slovenski krajini končan.

Velik napredek Rogaške Slatine

Glavna sezona se nagiba h koncu, število gostov se dnevno krči. Nekoliko je k temu pripomogel sicer zelo zaželeni, za goste pa vendarle neprijeten dež, razen tega pa je evropsko politično obzorje premalo prijazno, da bi moglo inozemce zadržati pri nas.

Nimamo še sicer zaključnih števil, po doseganju poteka sezone sodeč pa lahko rečemo, da je bila letošnja sezona zopet izredno dobra in

vsi znaki pričajo, da bo Rogaška Slatina vedno večja in slinejša privlačna točka. S tem bodo morali računati vsi merodajni činitelji, najbolj pa uprava zdravilišča sama.

Ko smo lani dobili nov krasen hotel s 86 udobnimi sobami, smo se razveselili v prepričanju, da bo s tem konec stanovanjske krize. Izkazalo pa se je, da bi v letošnji sezoni še dva taka hotela bila nujno potrebna. Upravi zdravilišča naj bo to v zadovoljevanje za storjeno veliko delo, obenem pa tudi v pobudo za nove investicije.

Velik napredek zdravilišča v zadnjih štirih letih se ne more in ne sme zaustaviti pri dosedanjih nedvomljivo impozantnih uspehih, temveč mora v skladu z vedno večjimi zahtevami publike iti svojo tako velikopotezno začetno pot naprej. Prepričani smo, da bomo prihodno pomlad zaključili »petletko« sedanje uprave zopet s kakim velikim delom in da bo leta 1940 uprava zdravilišča začela drugo, ravno tako uspešno »petletko« razvoja Rogaške Slatine — kljub vsem in vsemu.

V primeri s pestrostjo dogodkov, obiskov odličnih osebnosti, različnosti zabav itd., smo se mnogo premalo javljali v časopisu. Radio poslušalci so bili toliko na boljšem, da so večkrat lahko poslušali res prvostanske koncerte zdraviliške orkestra. Eno je gotovo: Rogaška Slatina si osvaja vedno več oboževalcev v državi in izven nje.

Da, zlasti izven nje! V madžarskem listu »Dumantile«, ki izhaja v Pecu, objavlja koncertna pevka ga. Kalliwoda Olga daljši članek o Rogaški Slatini, iz katerega odzvenja nekoliko odlokov: »..... Ze pri prihodih v zdravilišče je človeku prijetno pri srcu. Krasen park, zelenje, estetski



Le urar zna narediti uro

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinsko milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.



Ljubljanski župan slovenskim lovcem



Naša Zveza lovskega društva priredi dne 2. in 3. septembra t. l. velike lovske strelske tekme, da zbudi večje zanimanje za strelski šport, ki ni važen samo za lovce, temveč ima poseben pomen za obrambo države. Našim vrlim strelcem za vzpodbudo so razni odličniki darovali prav dragocena in lepa darila za nagrade in med temi nagradami bo gotovo vzbujalo posebno zadovoljnost strelcev darilo ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča. Lovsko društvo v Ljubljani, ki organizira vso večjo prireditev, je že prevzelo plemenito oblikovanje srebrno kupo ter bilo prav prijetno presenečenje, ker je ta kupa tudi v resnici lovška.

Mestni inž. arh. Boris Kobe, ki je napravil osnutek za županovo darilo, je prav srečno poudaril, da je kupa namenjena lovcem. Sama kupa je namreč vsa srebrna in deloma polirana, deloma pa motna, edino njena notranjost je pozlačena, iz svetle nože pa raste kapitalno snajakovo rogovje in podpira tulipano oblikovano čašo z močnim pokrovom, ki se odkriva z visokim tankim priručjem. Okrog čaše teče vgravirani napis: »DR. JURO ADLEŠIČ, ŽUPAN MESTA LJUBLJANE, MCMXXXIX«, ki obema ljubljanskim grb. Posebno pa sta srebrna kupa in temno rogovje pozlačena s vdelanimi rubini, ki kakor kaplje krvi krase podstavek in rogovje samo.

Županova lovska kupa je namenjena za prehodno darilo in bo gotovo razveselila nagradnega strelca, saj predstavlja spet prav odličan izdelek naše umetnostne obrti in dokaz velike sposobnosti projektanta in paskarske tvrdke Brata Zmura na Tyrševi cesti 23.

Zapadna stena Velike Tičarice preplezana

Doslej še ne preplezano zapadno steno Velike Tičarice, ki se dviga navpično iznad obširnih melišč tihe Zajezerske doline v bližini koč pri Triglavskih jezerih, sta dne 20. avgusta t. l. v deveturnem izredno težavnem plezanju, kljub vremenskim neprilikom, premagala Bohinjca Čeklin in Stare.

40 letnica vzornega krščanskega zakona

Ptuj, 25. avgusta.

V ponedeljek, 21. avgusta, sta obhajala v krogu svojih številnih otrok 40 letnico, odkar sta stopila pred oltar in si obljubila večno zvestobo, zakonca Terezija in Janez Rupar iz Ptuja. V ta namen je bila ob 9. slovesna sv. maša v mestni prostijski cerkvi, ki jo je daroval sin obeh slavljencev g. Jožef Rupar, kaplan v bivši Avstriji, ob asistenci svojih bratov, g. Maksa, misijonarja v Belgiji, in g. p. Metoda, minorita v Pančevu. Po službi božji je bila najprej zahvalna pesem, nato pa darovanje za sina Alojzija, ki misijonari na Kitajskem. Sv. maši je prisostvovalo mnogo občinstva.

K tej nad vse prišrčni slovesnosti je prihitelo 8 slavljencevih otrok, 4 pa so bili odsotni. V tej vzorni in številni družini so štirje sinovi duhovniki, eden je brat, ena hčerka pa usmiljenka v Ljubljani. To so: Jožef, Alojzij, Maks, p. Metod, fr. Herman in s. Glosinda. Fr. Herman je lazarist v Carigradu. Najstarejši sin Ivan je zdravnik v Nemčiji, kjer je večinoma tudi hčerka Marija. Režika je poročena z dr. Vlad. Breznikom v Ptuju. Ana in Stefka sta v službi pri grofu Auerspergu na Turjaku, hčerka Hedvika pa je doma pri starših. Kakor vidimo, so skoraj vsi številni otroci preskrbljeni. Blaga zakonca sta imela v življenju gotovo mnogo skrbi, toda vso moč sta žepala tam, kjer je vsa moč v cerkvi — pri Bogu. Saj vidimo oba vsak dan, kako prihajata v hišo božjo in k mizi Gospodovi. Bog jima je pa tudi poplačal njuno zvestobo in zaupanje v Njega s tem, da je dal srečni družini štiri duhovnike, dva brata (sin Florijan, kapucinski brat, je umrl) in eno usmiljenko. To je za to družino gotovo odlika, ki je nima nobena v Sloveniji.

Slavljenecema prav iskreno čestitamo!

32. zagrebški velesejem



Mednarodni splošni, veliki vzorčni sejem in Televizijska razstava
26. VIII. - 4. IX. 1939

Na železnih brezplačen povratek, na ja dranskih parnih višjih razstavih ceno nižje, na letih 10% od 21. VIII. do 9. IX.

Župnik Janez Štrukelj sedemdesetletnik



To nedeljo proslavi polhovgrajski župnik slovesno 70 letnico svojega župnika Janeza Štruklja, godovnjaka sv. Janeza na obgl., tihega delavca na cerkvenem in prosvetnem polju, duhovnika, ki je šel — zadostujoč sam sebi — zmaj vedrega lica skozi življenje, ljub Bogu, ki mu je vestno služil, in ljub ljudem, ki jim je bil povsod prijatelj in ne utrujen služabnik. Kjer mu je božja previdnost odkazala dom. Kaj njegovih prijateljev se bo ta dan z veseljem spomnili te dobre, skromne duše, ki svojih uspehov nikdar ni razglasila svetu, njegove odkritosti, domačnosti in segavosti; našel se bo celo kdo, ki bi brez pomoči Janeza Štruklja nikdar ne bil to, kar je.

Pri Andrejaču v Vižmarjih je jubilaru dne 14. septembra 1869 stekla zibelka. Po skrbi kaplana-pisatelja Maresiča je prišel v ljubljansko šolo. Od 3. gimnazijskega razreda je bil gojenec Alojzijevega in vsa leta odličnjak. V bogoslovju je prijel za pero in priobčeval ljubke črtice iz otroškega življenja v Pomladnih glasih, Angelčku in Vrteu (»Zaznamovani dnevi« in dr.). Dr. France Lampe je postal pozoren na Štrukljeve pisateljske dar in ga je pridobil za Dom in svet. V njem je priobčeval Štrukelj leta 1892 črtico »Kako je bil Kolenarjev Aleš za fanta potrjen«, povest »Žmota in prevrat«, leta 1894 »Spletke«, leta 1896 »Prve hiše«, leta 1897 »Američan«, leta 1899 »Vrt, vrtič« in Zbirki ljudskih iger je objavil »Sanjec«, »Doktor Veznal in njegov sluga Stipko Tiček«, »Čevljarec«, »Za letovišček — burke, ki so šle svoj čas neštetokrat preko podeželskih odrov.

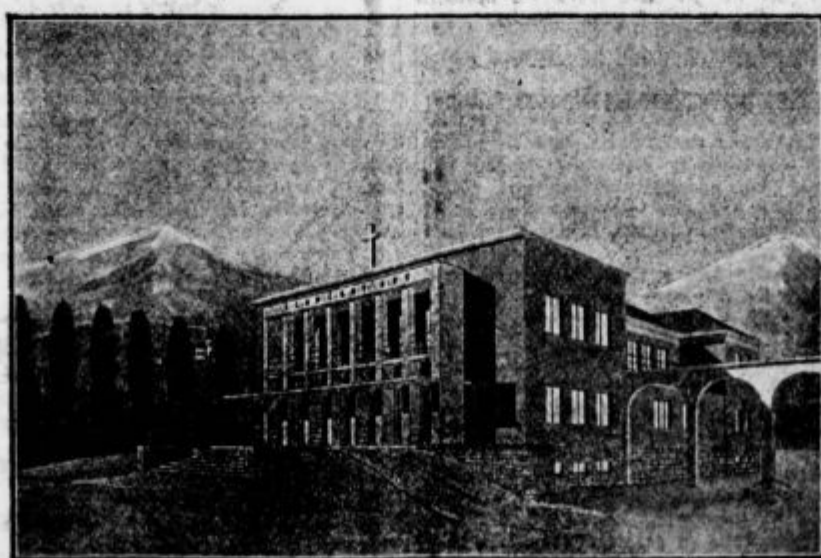
Prvo službeno mesto mu je bilo na Krki (1894 do 1899), kjer si je pridobil srce celo strogega župnika Zorca; potem v Šmartnem pri Litiji (1899 do 1903), kjer je bil kot kaplan in beneficiar ob zidanju nove cerkve desna roka dekanu Ivanu Lavrenčiču. Ta ga je ob preselitvi v Kamnik kar pogrešal: podelil mu je župnijsko Zgornjo Tuhinjsko (1903—1927). Tu je župnik Štrukelj šele samostojno prav razvil svoje dušnopastirske zmožnosti. Njegova skrb in delavnost za cerkev in vernike je bila vsak dan nova. Poleg neštetihih nevidnih priči so najvidnejše priče njegove delavnosti v Zg. Tuhinju: slikana župna cerkev, krasni kamniti veliki oltar s prav takim tabernakljem, lepa kamenita obhajalna miza, po požaru leta 1925 popolnoma prenovljena podružnica sv. Vida, novi zvonovi pri farni in podružni cerkvi, preurejeno pokopališče poleg župne cerkve, preureditve v župnišču in kaj vemo, kaj še vse. Veliko se je trudil, da so dobili Tuhinjski vodovod, neizrečeno modro in marljivo je vodil vseh 24 let — brez vsakršne nagrade — posojilnico in jo spravil na zavidično višino. Pri vsem tem delu pa je bil vedno vsakomur uslužen in vedno vesel. Duhovniki kamniške dekanije, ki iz tiste dobe še žive, se bodo spominjali veselih ur na konferencah, ki sta jih poživila neizčrpna humorista: večni zapisnikar župnik Štrukelj in vranjepeški pesnik France Krek s svojimi duhovitimi verzji, še danes gotovo ohranjenimi v beležnici župnika Štruklja. Leta 1927 se je preselil g. župnik Štrukelj iz samotnega Zg. Tuhinja v nič manj odlečni Polhov gradec. Tudi tu ga je sama skrb za blagor vernikov in čast župnije. Posebno ljubezen posveča starim ljudem in ubogim bolnikom v hribih. Vsako leto vse sam obišče, spove in obhaja. Zelo sta mu pri srcu tudi obe mladinski organizaciji: mladeniška in dekliška Marijina družba, tretji red pa med starejšim rodov vneto širi. V prostih urah mu je zgodovinsko raziskavanje najljubši posel. Prebrskati je že vse pristopne arhive, da bi se do podrobnosti seznanil z zgodovino pograbske fare. Lansko leto nas je opozoril na stoletnico rojstva slovitega škofa Jakoba Trobeca: po njegovi zaslugi se mu je ob lepem slavlju vzdala spominska plošča. V središču fare pa je kupil najlepše stavbišče, kjer se je ob isti priliki blagoslovil temeljni kamen za Trobecov dom: tu naj bi dobile številne vzgojne, strokovne in kulturne organizacije, ki so se ustanovile s pomočjo g. jubilarja, vpor skromen dom. Spomnil je javnost tudi na stoletnico odkritja kraljeve rože Daphne Blagayane, o kateri se je prvotno splošno mislilo, da raste samo v polhovgrajskih dolomitihi.

Pridružimo se pograbskim župljanom ob njih slovesnosti tudi jubilarntovi številni prijatelji in mu želimo, da se spolni nad njim v obilni meri božja obljuba: Longitudine dierum replebo eum et ostendam illi salutem meum.



V petek smo objavili poročilo o 50 letnici mature VIII. b razreda ljubljanske gimnazije iz l. 1889. Danes prinašamo sliko jubilarntov. Spredaj sede od leve na desno: kanonik Stroj, prof. dr. Pečjak, župnik Kocjančič, vladni svetnik dr. Požar (njih tedanjji profesor), notar dr. Maurer. — Stojijo pa: dekan Rihar, svetnik Meršolj, predsednik okrajnega sodišča v p. dr. Polenišek, ravnatelj Pretnar, župnik Juvan.

Gradnja Slomškovega doma v Petrovčah



Tak bo Slomškov dom v Petrovčah pri Celju. Mnogi zmajajo z glavo, drugi očito »savinjsko baharijo« in podobno. Mi pa pravimo: »Bo, ker mora biti.« Čut odgovornosti pred zgodovino slovenskega naroda narekuje vsem zavednim in krščansko usmerjenim Slovincem, da po svojih močeh sodelujejo pri takih in podobnih akcijah. Ne moremo in smemo dalje dopuščati, da nam mladina pada pod vpliv raznih neslovenskih in nekrščanskih krivih prerokov, ki prihajajo med nas iz mesta in raznih industrijskih središč. Da bi Petrovčani čimprej dobili nov Slomškov dom, so

ustanovili zadrugo, ki bo zbirala prispevke s prireditvami, da bi tako prišlo čimprej do ureditve — gradnje novega Slomškovega doma v Petrovčah. Načrt novega Slomškovega doma v Petrovčah je izdelal inž. arh. Josip Savšek. V korist gradnje Slomškovega doma v Petrovčah je ministrstvo dovolilo efektivno loterijo, na kateri bo okrog 300 dobitkov v vrednosti 120.000 din. Igralni načrt loterije predvideva med številnimi drugimi dobitki 3 motorna kola, par volov, radio-aparat, dva šivalna stroja, elektromotor itd. — Savinjčani so za nov dom zelo navdušeni.

Droline novice

Koledar

Nedelja, 27. avgusta: 13. pobinkošna nedelja. Jožef Kal., spoznavalec. Antuza, mučenica.
Ponedeljek, 28. avgusta: Avgustin: cerkveni uč. in Hermes, mučenec.
Torek, 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Krstnika. Sabina. Ščip ob 23.00. Hreščel napoveduje lepo vreme.

Osebnostne novice

— Poročila sta se na Viču g. Tone Mihevc z gdnjo Albinco Svetličev. Ljubljana-Vič. — Čestilamo!

RUFF čokolada je polna vitaminov

— Fantovski odev in Dekliški kroček v Begunjah pri Cerklji imata danes svoje letošnje prireditve. Na sporedu je telovadba, proste vaje in prosta zabava. Sodeluje gasilska godba iz Cerklje. Nastopijo samo domači člani in članice. Začetek popoldne ob pol treh. Vsi prijatelji naše mladine v živo vabljeno!

— Loterija za popravilo cerkve na Ptujski gori. Te dni je prispel iz tovarne krasen nov avto znamke Opel-Kadet, ki bo prvi dobiček na loteriji. Avto vzbuja silno pozornost med ljudstvom, vsak si ga hoče dobro ogledati in vsak si ga tudi želi. Že za 5 dinarjev ste lahko deležni tega velikega dobitka ali še drugih lepih dobitkov, kakor so: novo motorno kolo, par lepih volov, živalni stroj, mlad konj, krasna spalnica, klavirska harmonika, celotna kuhinjska oprema, servis za šest oseb, skupine namizne posode, deset možkih in ženskih koles, hektoliter dobrega halozana, vreča moke Ogg, ter še nad 300 drugih krasnih dobitkov. Zrebanje bo v nedeljo, dne 1. oktobra t. l. na Ptujski gori. Segajte prido po srečkah in naročite jih pri župnijskem uradu na Ptujski gori.

— Vihar svetovne vojne ni prizanesel niti v gozdu skriti ljubki cerkvi sv. Sebastijana v Mestni lozi pri Črnomlju. Vzel ji je edini zvon, ki je vabil vernike k češčenju mogočnih priprošnikov sv. Sebastijana in sv. Roka. Kakor onemela je molče poslušala šepetanje brez okoli nje in petje ptičk na vrhovih dreves, da niti dobrodošlice niti pozdrava ni mogla izreči trumam pobožnih vernikov, ki so prihajali, da bi v njej opravili svojo pobožnost. Ljudje so se navadili na ta njen molk, in nihče se ni zmisli na to, da bi se za njo nabavil zvon, dokler ni prišel iz Amerike črnomaljski rojak gospod Šuštaršič Jožef, kateri je sam kupil za njo nov zvon, ki je bil pretefeno nedeljo vprilo velike množice vernikov slovesno blagoslovljen. Za njegov velikodušni dar mu izrekamo v imenu cerkve sv. Sebastijana prisrčno zahvalo in želimo njemu in njegovi družini srečno pot v Ameriko, kamor se bodo čez nekaj dni vrnili.

Potujoče občinstvo v Belgradu opozarjamo, da se je v Belgradu nenovo odprl

GRAND HOTEL - BEOGRAD

Hotel je nanovo opremljen, razpolaga s tekočo toploto in mrzlo vodo, dvigalom, centralno kurjavo in kopalnicami. Cene sobam in jedlavin v restavraciji so za 20% nižje od prejšnjih cen. Občinstvu se priporoča hotelir FILIP MAJIC

— Jugoslovanski zdravniki, organizirani v Jugoslovanski zdravniški družini, se zberejo dne 8. in 9. oktobra t. l. na rednem letnem obnem zboru. Kongres bo obravnaval poleg stanovitnih vprašanj tudi znanstvene predmete. Predvsem bo posvečen vprašanju vitaminov. Natančni programi bodo dobili zdravniki v kratkem. V Ljubljani se je v okviru Slovenskega zdravniškega društva osnoval poseben pripravljalni odbor, ki bo vse potrebno pripravil za sprejem gostov, za kongresna zborovanja in za poučne izlete. Slovenski zdravniki naj se z vprašanji in prijavi obračajo na odbor Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani (splošna drž. bolnišnica).



Krema zdravlja in lepote.

— Javen natečaj. Vzemna zavarovalnica v Ljubljani razpisuje javen natečaj za izdelavo osnutkov za njen propagandni stenski koledar. Zamišle ter oblika je prepuščena udeležencem natečaja. Osnutki morajo biti izdelani v naravni velikosti in sposobni za reprodukcijo v offsetisku (ev. v bakrotisku) v največ 5 barvah. Na njih mora biti predvideno besedilo z običajnimi kledarskimi podatki ter naslov zavoda. Udeleženci natečaja, katerih osnutki bodo nagradjeni odnosno

odkupljeni, so dolžni naknadno v teku enega tedna izvršiti varianto za srbsko-hrvatsko besedilo v latinici in cirilici. — Natečaja se lahko udeležijo slikarji, grafiči, risarji, arhitekti ter profesorji in učitelji risanja, ki so jugoslovanski državljani. — Osnutke je treba predložiti Vzemni zavarovalnici najkasneje do 21. septembra 1939 opoldne. — Razpisane so 3 nagrade po 3000, 2000 in 1000 dinarjev. O nagradah bo odločilo ravnanje Vzemne zavarovalnice. Nagrada je obenem odkupnina. Vzemna zavarovalnica si pridržuje predodkupno pravico tudi za nenagradjene osnutke. — Za podrobne informacije naj se zainteresirani obračajo na Vzemno zavarovalnico v Ljubljani. Miklošičeva cesta 19, uradne ure vsak delavnik med 8. in 13. uro.

— Kamnik je dobil meščansko šolo. Kamničani so se dolgo potegovali za deško meščansko šolo, ker imajo dekleta podobno šolo že vsa povojna leta v Mekinjah. Po ponovnem posredovanju poslanca G. Ivana Strcna in župana G. Nandeta Novaka je bil Kamniku dovoljen toliko zaželen učni zavod. Že pri poskusnem vpisovanju, ki je bilo v juniju, se je javilo zadostno število učencev. Prvi razred meščanske šole bo začasnno nastanjen v poslopju osnovne šole. Vpisovanje v prvi razred bo od 1. do 3. septembra v pisarni osnovne šole v Kamniku.

Šolsko naznanilo.

TRGOVSKI UČNI ZAVOD V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 2

vpisuje

v svoj enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti

redno vsak delavnik od 9 do 12 in od 3 do 7 popoldne. Tečaj je organiziran kot redna Enoletna trgovska šola in nudi svojim učencem vse ugodnosti kot jih imajo učenci državnih trgovskih šol. Zavod se nahaja na Kongresnem trgu v bivših prostorih Državne dvorazredne trgovske šole v centru mesta in ima prostore najmodernejših učilnic. Šolnina je zmerna in dostopna vsakomur. Zavod si je zaradi svoje solidnosti in svojih učnih uspehov pridobil izvrstne sloves in je po svojih pedagoških metodah in prvostnih učnih močeh najmodernejši in najuglednejši zavod te vrste. Vsa podrobna pojasnila daje vodstvo zavoda ustno ali pismeno. Telefona Dopsne trgovske šole 20-56.

— Rezervni oficirji pevti, ki se udeležijo potovanja v Belgrad, na Oplenac in Avalo, so naprošeni, da pridejo v ponedeljek, 28. t. m., ob 20 v Lajovčovo dvorano Glasbene matice, vhod iz Gosposke ulice, III. n. Kdor ima pesmarico Glasbene matice, naj jo prinese s seboj. — Do torka, 29. avgusta, se se sprejemajo prijavitelji za brezplačno potovanje v Belgrad. Predpogoj pa je uniforma. — Tudi za prijave za petdnevne vežbe od 24. sept. je zaključni rok 29. avgust. Uradne ure v ponedeljek, 28. avg., od 18 do 19, in v torek od 18 do 20. — Podobor Ljubljana.

— Pri saprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutraj, še na prazen želodec en kozarec naravnega »Frans-Josefa«.

— V službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 26. t. m. je objavljen »Pravilnik o zaščiti pred zračnimi napadi«, dalje »Projektna zgradba, potrebna državnemu gospodarstvu« in »Mednarodna konvencija o pobijanju ponarejanja denarja, ratifikacija Romunije«.

— Pevovodje ljubljanskih zborov, ki so ob KKK sodelovali pri maši na Stadionu, dobe vse note (mašo, gradual, Ti si Peter) v Jugoslovanski knjigarni pri voditelju glasbenega oddelka g. Lavriču.

ZUNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI LJUBLJANA
MOTOCIKLI TAVCARJEVA 11

Vsak model dobite takoj!

— Franc Premrl: Himna Kristusu Kralju. Našim mešanim zborom bo ta preprosta skladba kar všeč in poslušalcem tudi. Pevcem, ker jo bodo peli brez strahu, da jih kakšni moderni harmonični poskusi vržejo — daji je okret v 7. in 8. taktu glasbeno bolj skok v negotovost (salto mortale) kakor preprosta modulacija — poslušalci, ker jim bo glasba — če že besedilo morda ne vselej — jasna, da se bo dala poslušati in razumeti. — Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Velja samo 1 din.

— Izšel je Dijaški kongregacijski koledarček za šolsko leto 1939-40. Velja 8 din, s evinčnikom 8.50 din, in se naroča v upravi »Naša Zvezda«, Streliška ul. 12, II. nadst., Ljubljana. Dobi pa se tudi v knjigarnah in trgovinah s šolskimi potrebščinami.

— Skupni romarski izlet na Sv. Goro pri Gorici z železnico dne 9. in 10. septembra t. l. Vsa udeležena tega romanja naj odda tri slike z osebnimi podatki ter izroči 70 din za vožnjo in skupni potni list župnemu uradu na Breznici čimprej ali vsaj pred 2. septembrom.

— Velik tabor prirede dne 3. septembra t. l. na Brezjah bojevniki: in vabijo nanj slehernega rodoljuba. Pridite, da skupno počastimo spomin na padle slovenske vojske. Ob 10 bo sv. maša, nato molitve za padle, potem pa tabor na prostem. Godba in petje bodo napravila prijetno družbo. Posebej pa bo preskrbljeno za obilno pijačo in jedčo. Pridite torej vsi Polovičana vojnja dovoljena.

— Drž. meščanska šola v Ormožu. Zavrnil popravnih izpiti bodo dne 30. avgusta, razredni pa dne 31. avgusta. Vpisovanje v vse razrede bo 1. 2. septembra od 8 do 12. V prvi razred se lahko vpišejo učenci, ki so dovršili 4. razred ljudske šole in so rojeni po 1. jan. 1925. Novinci morajo pri vpisu predložiti zadnje šolsko izpričevalo, krstni list, domovnico in kolkovano davčno potrdilo. Vsi ostali pa izpričevalo in davčno potrdilo. Šolnina se plača, ako znate neposredni davek nad 800 din. Poleg šolnine se plača še kolkovana prijava, zdravstveni fond, tkovnine in prispevek za dijaško knjižnico v skupnem znesku 55 din.

— Vse ostale podrobnosti so razvidne z oglasne deske na zavodu.

— Poslušate se Putnikovega posebnega vlakla v Belgrad. Odhod 2. septembra zvečer. Povratek 5. septembra zjutraj. Cena 145 dinarjev. Prijave v vseh biljetarnah Putnika Slovenije.

— Kongres jugosl. geografov v Skoplju bo od 8. do 12. septembra 1939. Že odobrena dijašinska vožnja je bila preklicana in imajo vsi udeleženci kongresa le polovično vožnjo.

— Na uršulinski meščanski šoli v Mekinjah so popravnih izpiti 30. in 31. avgusta ob 9. Vpisovanje je 1. 2. in 3. septembra od 8 do 12 in od 14 do 13. K vpisovanju naj prinesejo učenke zadnje šolsko izpričevalo in s 5 din kolkovano,

točno izpolnjeno prijavo. Učenke, ki se vpišejo na novo, naj prilože tudi krstni list. Otvoritevna služba boja bo 11. septembra ob 8. Takoj nato se začne pouk. Gojenke morajo biti v zavodu 10. septembra do 17. ure.

— Dodatek k poročilu o gasilskem kongresu. K našemu poročilu o tekmah gasilskih rojev dne 13. t. m. v Ljubljani ob priliki gasilskega kongresa poročamo še, da so se poleg 18 rojev, katerih imena smo že navedli, udeležili teh tekm izven konkurence tudi trije roji gasilске čete KID Jesenice. Dosegli so: najboljši 900.5 točk, drugi 823.5 točk in tretji 822 točk. Ker je najboljši roj v konkurenci dosegel 872 točk, je potemtakem uspeh prvega roja gasilске čete KID Jesenice boljši ter je tudi ocena ostalih dveh zelo dobra. Pripominjamo, da so roji gasilске čete KID v smislu tekmovalnega reda morali tekmovali izven konkurence, ker navedena četa ni prostovoljna, temveč industrijska.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srcu, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in alično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Poidite za tri dni v Italijo, s avtom po Vipavski dolini, ob svetogorskem romanju 8. do 10. septembra (v tehnični izvedbi Tujkoprometne zveze). Potovanje si izberete po svoji želji: do Gorice—Treta 150 dinarjev, če pa hočete romati še dalje, na grob svetega Antonia v Padovo s izletom v zanimive Benetke, 280 din. Ker morate vsem obveznostim zadostiti do 31. avgusta, zahtevajte takoj brezplačno navodila pri upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 17. Tam dobite tudi navodila za priljubljeno romanje k Mariji Lurški v Rajhenburg s izletom v Zagreb v dneh 23. in 24. septembra.

Privatna dvorazredna trgovska šola

(s pravico javnosti)

Zbornice TOI Ljubljana, Trgovski dom, Gregorčičeva 27 (poleg banske palače)

Zavod je pod nadzorstvom Ministrstva za trgovino in industrijo ter kraljevske banke uprave — in pod pokroviteljstvom najvišje gospodarske korporacije dravske banovine: Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

Vpisovanje v I. razred vsak dan od 10.—12. ure.

— Drž. tehnična srednja šola v Ljubljani. Prijave za sprejem v I. letnik tehniške srednje šole (arhitektonsko-građbeni, strojni in elektrotehniški odev) se bodo sprejemale v torek, dne 29. avgusta t. l. od 8—11. Prijave za sprejem v I. letnik delovodske šole (građbeni oddelek), moške obrtne šole (kiparski, keramiški in grafski oddelek), ženske obrtne šole (oddelek za obleke, oddelek za perilo in oddelek za umetna dela) ter banovinske šole za glasbila se bodo pa sprejemale v petek, dne 1. septembra t. l. od 8—11. Na strojnem, elektrotehničarskem in mizarskem oddelku delovodske šole za tekoče šolsko leto 1939-40 ne bo vpisovanje za prve letnike. Podrobnejša navodila glede vpisovanja so objavljena na razglasiščih v šolskem vestibulu.

— Bolne noge so pričetek hiranja telesa. Neguj noge s SANOPEDOM, da jih ohraniš zdrave. Glavna zaloga: drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

— Ogenj v Palovcih. Iz Kamnika poročajo: V Spodnjih Palovcih je ogenj popolnoma uničil gospodarsko poslopje posestnika Franca Novaka. Goreti je pričelo zjutraj ob 7. Ko so opazili ogenj, je bilo v plamenih že vse ostreže, ki je bilo založeno s senom in otavo. S težavo so rešili živino iz hleva, iz podu pa slamožnico in vitel, medtem ko je še čisto nova mlatilnica zgorela. Reševalci so imeli k sreči v bližini hiše dovolj vode, da so obvarovali pred ognjem stanovanjsko hišo, ki je komaj 2 metra daleč od gospodarske zgradbe. Kako je nastal ogenj v tako nenavadni jutranji uri, še niso mogli ugotoviti. Posestnik Novak ima blizu 30.000 din škode, zavarovan pa je le za 10.000 din.

Slovenjgor. kmečki tabor pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah

v nedeljo, dne 3. septembra 1939.

Ob 8—10: Zbiranje udeležencev v parku ob Čmureški cesti.

Ob 10: Sprevid skozi trg na taborno mesto pri »Narodnem domu«.

Ob 9: Cerkevni govor. Govori ž. g. dekan Fran Sal. Gomilek.

Ob 10: Sv. maša s ljudskim petjem.

Ob 10: Blagoslovitev prapora MKZ Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Ob 11: Ljudsko zborovanje. Govorijo: zastopnik vlade, zastopniki KZ in drugih organizacij.

Ob 14: Ljudska igra: »Slovenskega kmela poveste« na prostem s petjem in godbo.

Iz učiteljske službe

PREMEŠČENI SO PO PROSNI SLEDECI UČITELJICE:

Majerhold Rozalija iz Rečice (Gor. grad) v Mo-

zizje;

Demšar Helena iz Sv. Lenarta (Škofja Loka) v Malenaki vrh (Škof. Lj.);

Eržen Pavlina iz Škocjana (Kriško) v Reteče (Škofja Loka);

Tavčar Angela iz Kranjske gore v Jesenice;

Meterc Marta iz Raven (Slov. gradec) v Blanco (Brežice);

Nepužan Henrika iz Sv. Duha (Ptuj) v Blanco (Brežice);

Tominc Ivana iz Pišec (Brežice) v Globoko (Brežice);

Lokovšek Ivan iz Frana (Maribor desni breg) v Podsedo (Brežice);

Kartelic Ivan iz Senovega (Brežice) k Sv. Antonu (Brežice);

Kastelic Ljudmila iz Senovega (Brežice) k Svetem Antonu (Brežice);

Lomšek Gabrijela iz Prevorja (Šmarje) v Griže (Celje);

Kmet Silvestra iz Kala (Kriško) v Krtno (Kam.);

Vršek Stanislav iz Galicije (Celje) v Gozd (Kamnik);

Keber Cecilija iz Vel. Kostrevnice (Litija) v Litiji;

Torkar Marija iz Tišine (M. S.) v Preserje (Lj. ok.);

Ritonja Emilija iz Fikšincev (M. S.) v Tišino (M. S.);

Andoljšek Nada iz Dobrne (Celje) v Mirno peč (Novo mesto);

Sotlar Hermina iz Sv. Ruperta (Laško) v Gor. Sušice (Novo mesto);

Lilja Bogomil iz Rovi (Logatec) v Dolž (Novo mesto);

Novak Terezija iz Globodala (Novo mesto) v Mirno (Novo mesto);

Koprivo Valerija iz Raven (Slovenj Gradec) k Sv. Marku (Ptuj);

Šinkovec Emanuel iz Loke pri Žusmu v Ravne (Slov. gradec);

Šinkovec Ana iz Vidoncev (Mur. Sob.) v Ravne (Slov. gradec);

Kalan Marija iz Zapotoka (Lj. okol.) v Bukovico (Šk. Loka);

Kavar Janez iz Sv. Antona (Brežice) v Poljane (Škofja Loka);

Kavar Albina iz Sv. Antona (Brežice) v Poljane (Škofja Loka);

Regvab Janko iz Sv. Petra (Šmarje) v Pilštani (Šmarje);

Vrecko Marta iz Sv. Petra (Šmarje) v Pilštani (Šmarje);

Barle Nikolaj iz Št. Jerneja v Mokronog; Lampič Ivan iz Martinjvrha (Škofja Loka) v Križe (Kranj);

Lampič Antonija iz Martinjvrha (Škofja Loka) v Križe (Kranj);

Šepce Kristina iz Sv. Tomaža (Ptuj) k Sv. Lovrencu (Ptuj);

Suč Eleonora iz Rake (Laško) v Trbovlje; Grašanič Marija iz Nakla (Kranj) v Trnje (Lendava);

Šuštar Marija iz Hrastrnika v Sv. Lovrencu (Ptuj); Nov šolski nadzornik, Kopač Leopold, šolski upravitelj v Slovenj Gradcu je postavljen za šolega nadzornika v okraj Maribor levi breg L.

Kaj pravite?

Izzeljeniški delavec piše svojemu bratu: — Dragi brati! Ne zameri mi, da ti toliko časa nisem pisal. Dokler sem bil na prejšnjem mestu, se mi ni stajbilo pisati, ker mi je bilo prebudo. Tega ne bi šel niti svojemu najhujemu sovražniku, kar sem jaz tukaj pretrpel. Če bi ostal tam še en teden, bi moral umreti. Delati so z nami kot z živino. Stalne delovne ure sploh nismo imeli, hrano pa slabo, večinoma krompir. Bili smo že tako oslavljeni, da smo skoraj omledli. Če bi si kupoval pri tej majhni plači mesa, potem mi sploh nišesar ne bi ostalo. To je bilo že Bogu preveč in nas je navdahnili s mislijo na slavo. In res smo stakli dva dni. Nato smo popravili svoje stvari in šli na dolgo dela, kjer smo proslili za drugo mesto. In res so nam ga rajši dali, kakor pa da bi nas pustili domov v Jugoslavijo, ker tukaj zelo primanjkuje delavcev. Z novim mestom sem zadovoljen, ker je plača boljša in tudi ljudje.

Kaj pravite vi, gospod urednik, na to pismo? Ali ni zgorel dokaz, da ni vse dobro, kar se svetli, kot nekateri to trdijo?

LJUBLJANA

Narodno gledališče v Ljubljani

Razpis abonmaja za sezono 1939-40

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje abonma za novo sezono in vabi vse sloje, da se prijavijo za stalne in redne obiskovalce našega gledališča.

Predstave v sezoni so razdeljene na abonmajev: premijski abonma, stalni abonma Sreda, stalni abonma Četrtek, abonma red A in red B.

Abonmaja A in B imata predstave v vseh dneh razen nedelj in praznikov, premijski abonma dobi vse premiere, abonmaja Sreda in Četrtek pa imata predstave stalno ob sredah odnosno četrkih.

Abonma je veljaven za 38 predstav: 20 dramskih in 18 opernih odnosno opernih.

Prijave za abonma se sprejemajo v veži dramskega gledališča od ponedeljka 4. do sobote 16. septembra dnevno od 10-12 in od 15-17.

Abonentom lanske sezone so rezervirani njihovi sedeži do sobote 9. septembra popoldne. Od ponedeljka 11. septembra se ne bodo rezervirali lanskim abonentom nobeni sedeži več in bodo vsa razpoložljiva mesta na razpolago novim interesentom.

Cene stalnih abonmajev Sreda in Četrtek ter Premierskega abonmaja so za 10% višje od abonmajev A in B, vendar so zelo nizke, saj uživa abonent v razmerju z dnevnimi cenami velik popust.

Abonma se plačuje v 10 zaporednih mesečnih obrokih, prvi obrok pri vpisu.

Cene abonmaja:

Loža v parterju: 10 obrokov po 280 din, za državne in samoupravne uradnike 230 din. Loža v I. redu št. 1-5 280 din, uradniška 230 din. Loža II. reda št. 6-9 320 din, uradniška 260 din. Parterni sedeži: I. vrsta 85 din, uradniška 70 din; II.-III. vrsta 80 din, uradniška 66 din; IV.-VI. vrsta 74 din, uradniška 60 din; VII.-IX. vrsta 66 din, uradniška 54 din; X.-XI. vrsta 56 din, uradniška 48 din; XII.-XIII. vrsta 50 din, uradniška 44 din. Balkonski sedeži, sredina: I. vrsta 58 din, uradniška 48 din; II. vrsta 50 din, uradniška 40 din; III. vrsta 42 din, uradniška 32 din. Balkon, stranski: I. vrsta 50 din, uradniška 44 din, II. vrsta 35 din, uradniška 30 din. Galerijski sedeži: I. vrsta 32 din, uradniška 25 din; II.-III. vrsta 28 din, uradniška 22 din, IV.-V. vrsta 23 din, uradniška 18 din.

Drama bo uprizorila tekmo sezone dela iz tegale repertoarnega načrta: slovenska dela: Medved: Kacijanar, Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Finžgar: Naša kraj. Poleg teh eventualno nova dela, ki jih bodo avtorji do začetka sezone ali v teku sezone predložili, ako bodo odgovarjala repertoarnim zahtevam Narodnega gledališča. — Srbohrvatska dela: Plavci: Voda s planine, Murat-Begović: Na božjem potu, Iz drugih slovenskih literatur: Tolstoj: Moč teme, Gogol: Revizor, Čehov: Tri sestre, Dostojevski: Idiot, Langer: Stevilka 72, Klasič: Sophokles: Antigona, Shakespeare: Kakor vam drago in Koriolan, Lope de Vega: Pametna norica, Goethe: Edmont, Seribe: Kozarec vode, Iz literatur drugih narodnosti: Mauriac: Asmodee, Shaw: Hudičev učenec, Anderson: Elizabeta, Alvenson: Abrahamova daritev. Poleg tega bo repertoar upošteval tudi moderne igre vselega in resnega značaja, kakor so n. pr. Bergamann: Markurell, Borgova: Na prisojni strani, Hereeg: Severna lisica, Cassella: Smrt na dopustu, Gehri: Sesto nadstropje.

Opera bo črpala svoj repertoar v novi sezoni izmed naslednjih slovenskih del: Bravničar: Hlapec Jernej, Mirk: Rajamaj, Konjovič: Košana, Krička: Strah na gradu, Novak: Signorina Juventa in Nikotina (baleta), Čajkovski: Jolanta in Ščelkunščik (bale). Dalje so na repertoarju: Mozart: Figarov svatba, Bizet: Carmen, Iber: Le roi d'Yvetot, Massenet: Le jongleur de Notre Dame, Cileia: Adriana Lecouvreur, D'Albert: Nižava, Goldmark: Cyrček za pečjo, Sabaka kraljica, Wagner: Lohengrin, Tannhäuser. Opereta bo izvajala: Frimel: Rose Marie, Lehar: Friderika, Škrjančkov gaš Lumpacij vagabund.

ŠE JE ČAS...

Zrebanje srečk rejcev malih živali se vrši kontinuiralno 10. IX. 1939

I Gg. kateheti ljubljanskih meščanskih in ljudskih šol imajo v petek, 1. septembra v alozijeki kapeli ob 8. ev. mašo, ki jo opravi prevz. gospod škof. Po ev. maši »Pridi ev. Duh!«

I Kat. društvo rokodelskih pomočnikov sporoča žalostno vest, da smo izgubili svojega dobrega tovariša in prezaletnega bivšega podstarosta g. Milana Puca. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo pogreba danes popoldne ob petih. Pogreb pojde iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti. Prosimo, da pridejo vsi gg. pevci in zapojejo nepozabnemu pokojnemu tovarišu žalostinke. Prezaslužnega člana našega društva priporočamo v molitev in v blag spomin.

Zahvala. Za vse čestitke k najinemu jubileju, ki sva jih prejela od mnogostevnih prijateljev in znancev, se prav iskreno zahvaljujemo. Bog naj vsem povrne! Alfonz in Roza Skof.

I Na drugem mestu priobčujemo razpis abonmaja Narodnega gledališča v Ljubljani za sezono 1939-40, katerega nam je poslala gledališka uprava. K razpisu pripominjamo, da se Uprava pogaja z bivšim članom ljubljanske drame g. Zvonimirov Rogozom za enomesecno gostovanje v naši drami in sicer meseca novembra. G. Rogoz Zvonimir bi nastopil v Dostojevkega drami »Idiot« in še v enem delu. Tudi operno vodstvo se pogaja z raz-

nimi odličnimi našimi pevci, ki delujejo izven Ljubljane, za stalna gostovanja. Abonma se bo začel sprejemati v ponedeljek, 4. septembra. Cene iste kakor v minuli sezoni, prav tako tudi število abonma predstav in redi abonmanov.

I Nočni častilci presv. Zakramenta imajo v stolnici celodnevno čestjenje v noči od 31. avgusta na 1. september Vsako uro od 9 zvečer do 4 zjutraj se bodo opravljale molitve 3. in 11. ure. Može in mladeniči vjudno vabljeni! Posebno priporočamo udeležbo pri nočnih urah od 11 do 3.

I Iz banovinskega Mladinskega doma v Kaštel Staflilcu se vrnejo deklice v Ljubljano z dolenskim vlakom (preko Karlova in Novega mesta) dne 1. septembra ob 8.45 zjutraj. Prosimo svoje otrok, da jih pričakujejo na gl. kolodvoru.

I Polidnevni izlet na Dobrovo priredi križnaska moška kongregacija prihodno nedeljo, dne 3. septembra. Odhod izpred Igrišča na Rimski vsti ob pol ene popoldne.

Poleti v vsako gospodinjstvo Slamičeve mesne in sadne konzerve

I Statisti, ki so pripravljene sodelovati v novi sezoni v našem gledališču, predvsem v drami, naj se javijo v nedeljo, dne 27. t. m. med 10. in 11. uro v dramskem gledališču.

I Zobozdravnik dr. Rodoschegg zopet ordinira. I Vpisovanje na »Slogini« glasbeni šoli bo od 1. septembra dalje vsak delavnik od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure v šolski pisarni Pražakova ulica št. 19 (Ljubljanski dvor). Šola poučuje: solopetje, klavir, gosli, violo, čelo, kontrabas, flavto, klarinet, oboe, trompeto, rog, pozovno, kitaro — po potrebi tudi druga glasbila — in teoretične predmete. Goji tudi komorno glasbo, orkestralno igro in mladinsko zbornjo petje.

I Pevsko društvo »Slavice« obvešča vse svoje člane (ice), da se pričene redne pevске vaje v petek, dne 1. septembra v društvenem lokalu, Hotel Metropol (Miklič). Istotom se sprejemajo tudi novi pevci in pevke. Odbor.

I Promenadni koncert. Turistični odbor za mesto Ljubljana priredi v ponedeljek, dne 28. avgusta od 19-20 promenadni koncert v »Zvezdic«. Koncert bo izvajala godba Narodnega žel. glasbenega društva »Sloga« pod vodstvom kapelnika g. Herberta Svetela. Koncert se vrši ob lepem vremenu.

Državno priznato trgovsko učilišče CHRISTOFOV UČNI ZAVOD Ljubljana, Domobranska cesta 15

S PRAVICO JAVNOSTI

Zavod je organiziran kot redna enoletna trgovska šola. Izpričujeval o zaključnem izpitu velja kot dokaz sposobnosti za pisarniške poklice v raznih gospodarskih podjetjih in tudi kot dokaz dovršene učne dobe ter pomočniške prakse v trgovski obrti. Zavod je potrjen od ministrstva in ima pravico javnosti (rodbinske doklade, železniške ugodnosti). NAJVEČJI IN NAJMODERNEJŠI ZAVOD TE VRSTE V DRŽAVI. NOVO ŠOLSKO POSLOPJE! Edinstvena strojeopisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji. Specialne učilnice za praktične pisarniške in knjigovodske vaje. — Šolnina zmerna. — Šolska izvestja in novi ilustrirani prospekti brezplačno na razpolago.

VPISOVANJE

se vrši vsak dan dopoldne in popoldne ob običajnih uradnih urah.

I Vrnitev mestnih počitniških kolonij. Kolonija se vrne iz Gaberka v Poljanski dolini v torek 29. avgusta ob 15 pred Mestni dom, kolonija iz Metlike se pa pripelje v eredo 30. avgusta ob 20.30 na glavni kolodvor. Opozorjamo starše, naj golovo pridejo po svoje otroke na določen kraj o pravem času.

I Ameriški rojaki so odpotovali nazaj čez lužo. Letošnje poletje nas je zaradi napetih razmer v Evropi obiskala le bolj majhna skupina rojakov, ki so se izselili v Združene ameriške države. Prebili so počinice pri nas in se pred nedavnim zopet vrnili nazaj. Le nekaj poedincev je ostalo še pri nas, vendar se bodo tudi ti v kratkem vrnili v Ameriko.

Vedeli smo! — peč! Rupena-Lutz, Ljubljana VII. Telefon 32-52.

I Gasilska četa Spod. Šiška priredi danes (v primeru slabega vremena 3. septembra), na Koslerjevem vrhu nasproti pivovarne Union veliko zabavo združeno s tradicionalnim sečenjem prvostopnega po receptu rejeneja komarja, ki bo v elast vsakemu gostu. Preskrbljena je dobra kapljica. Igra vojaška godba 40 pešpolka Triglavskega. Začetek ob 15 popoldne. Ne zamudite prilike.

I Na državni I. deški meščanski šoli v Ljubljani-Praue bodo popravni izpiti v torek, 29. avgusta; prično se ob 8 Vpisovanje za prihodnje šolsko leto bo v dnevi 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8-12. Vse podrobnosti o razvidne iz razglašene v veži šolskega posloja in iz navodila v »Izvestju« te šole za šolsko leto 1938-39.

I Uprava kina Unions sporoča, da bodo od današnje nedelje naprej redne popoldanske predstave tudi ob 15. Š tem je uveden zopet stari red nedeljskih predstav, in to ob 15, 17, 19 in 21. leti vrstni red predstav velja tudi za praznike.

I Sedjarji in vrtnarji! Za avtobusni poučni izlet iz Ljubljane na Gm in v Pletenje, ki ga priredi Sadjar-ska in vrtnarska podružnica Ljubljana-Bežigrad, je še nekaj mest praznih. Izlet bo v nedeljo, 3. septembra. Več se poizve do 30. t. m. pri druženem tajaniku Lukežu Rudolfu, Tyrševa cesta 99. Izleta se lahko udeležijo vsak sadjar in ljubitelj lepega vrta z rodbinskimi člani, četudi ni član kake podružnice. Vožnja 4a in nazaj 40 din.

I Dr. učiteljska šola v Ljubljani. 1. Vpisovanje v otroški vrtec bo dne 5. septembra od 9 do 12 v pritličju na ženski strani šolskega posloja. Starši vpišejo lahko 4 leta stare dečke in deklice. Druga navodila dobijo starši pri vpisovanju od razredne učiteljice. — 2. Vpisovanje v 1.-4. razred deške in dekliške vadišnice bo dne 5. septembra v vadišniški učilnici. Zglastiti se morajo tudi oni učenci(ke), ki so bili v juniju sprejeti v 1. razred. V svojih razredih bodo dobili učenci in učenke navodila za novo šolsko leto. — 3. Vpisovanje v 1.-V. letnik učiteljske šole bo tudi v torek, 5. septembra od 9-12. Pri vpisu je treba predložiti zadnje letno izpričevalo in davčna potrdila za odmero šolnine. Davčno potrdilo mora predložiti vsak učenec(-ka), tudi če ne plača šolnine. Enako se morajo vpisati v 1. razred oni učenci(-ke), ki bodo po zdravniškem pregledu in izpiti sprejeti v 1. razred, kdor je sprejel, a tem še ni vpisan. Učenke naj se vpišejo v 1. e. razred, učenecem pa bo 5. sept. pred 9 razglašeno, v kateri oddelek naj se vpišejo. Pri vpisu mora vsak

3. septembra
od 13. do 18. ure vsi v

POSTOJNSKO JAMO Velika podzemna veselica

Prijave se sprejemajo pri PUTNIKU v Ljubljani, Tyrševa
cesta 11. — Telefon št. 24-72. — Pojasnila: ENIT, Tera-
zije 16, Beograd, in vse potovalne pisarne.

plačati v gotovini običajne šolske takse, 20 din za zdravstveni fond itd., na novo pa mora še vsak na temelju § 42. finančnega zakona za 1939-40 plačati 10 din v fond dijaških knjižic. Druga navodila so objavljena na zavodovi oglašni deski.

I Samo še teden dni nas loči od tombole Prosvetnega društva Ljubljana-Moste, ki bo v nedeljo 3. septembra ob 15 poleg cerkve sv. Družine v Mostah. Zato pohitite z nakupom tombolskih tablic. Za 3 din spalnica, šivalni stroj, 9 koles, voz drv, vreča moke, moška obleka itd. Oglejte si razstavo glavnih dobitev v Ljudskem domu v Mostah. Tablice dobite v trafiki g. Resnika na Zaloški cesti., ga. Fojške, Ciglarjeva ul. in ge. Kobal, Ob Zeleni jami.

Modistka

gusti Šinkovec roj. Čoplak

se priporoča cenj. damam za
vsa športna in elegantna dela

LJUBLJANA, CIGALETOVA 3 — pritličje
v advokatski zbornici - poleg sodnije

I Vpisovanje v šolo Glasbene Matice. Starši, ki žele, da bi bili njihovi otroci v bližnji bodočnosti sprejeti v državno Glasbeno srednjo šolo, se opozarjajo, da je po uredbi o umetniških šolah z dne 9. avgusta 1939 nižja šola bivšega drž. konservatorija za novostopniške gojence ukijena. Velop v državno Glasbeno srednjo šolo, ki ima veljavo popolne srednje šole, pa je mogoče le na podlagi uspešno opravljenega sprejemnega izpita. Vso za sprejemi izpit predpisano teoretično in praktično Glasbeno predzobrazbo pa si morejo gojenci najlažje in zanesljivo pridobiti v šoli Glasbene Matice. Vpisovanje v šolo Glasbene Matice bo od 1. do 4. septembra v šolski pisarni Gosposka ulica 8-L.

Od seveda — peč!

Tov. Lutz, Ljubljana - Šiška, Beljaška 4.

I Vpisovanje v državno Glasbeno srednjo šolo (konservatorij) bo od 1. do 15. septembra za gojence, ki so posejali državni konservatorij v šolskem letu 1938-39. Od 1. do 5. septembra za novostopniške, ki morajo opraviti do 10. septembra sprejemni izpit. Vpisovanje odnosno sprejem bo le v izjemnih slučajih dovoljen do 1. oktobra. Sprejemali se bodo le redni gojenci.

I Prizadetim železničarjem! Znana je usoda bivših članov provizijskih fondov južne in državni železnice, ki so bili nastavljeni po 1. septembra leta 1923, pa jim tega članstva ne računajo za napredovanje in pokojnino. Zaradi tega se zber v torek, 29. avgusta ob 10 dopoldne v kurilniški delavnici v Šiški vsi prizadeti železničarji, da enotno poročilo o posredovanjih v Belgradu in drugod. Zaradi svojega težkega položaja bodo poslali v kratkem posebno deputacijo v Belgrad, da se zavzame za končno rešitev tega važnega vprašanja, ki je velikanskega pomena za prizadete železničarje.

I Veronika Mekinda roj. Lužnik s sinom Ardi-jem se išče. Kdor zve za njeno bivališče, naj javi: Mekinda, Ljubljana-Moste proti nagradi. Bivališče policijsko ni prijavljeno.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6, 1/9. ter jutri ob 1/9. uri

Čarobni zvoki

Marta Egerth, P. Hartman, Georg Aleksander

Fantom Trubadur

Alice Fay, Edi Cantor

I Vrednost zemljišče stalno raste, posebno ob času pred in po vojni. To smo opazovali 1. 1914. in 1918. in vidimo že tudi danes, ko še ni vojne in smo le bolj v strahu pred njo. Vrednost zemljišče je prav za prav zlata vrednost. Zato je parcela 644 m² v Spodnji Šiški, ki jo je določil Rdeči križ kot glavni dobiček svoje tombole (dne 10. septembra v Ljubljani) res zlato dobiček in srečen tisti, ki dobi zemljišče, ležeče na najlepšem kraju ljubljanskega polja. Zanimanje za tombolo je velikansko med ljudstvom. V katerokoli gostilno greš, ne samo v Šiški, kjer leži parcela, tudi v Mostah, na Viču, na Ježici, v St. Vidu itd., slišiš, da hoče vsakdo zadeti glavni dobiček.

Saj res! — peč! Rupena-Lutz, Ljubljana VII. Telefon 32-52.

V nedeljo, dne 3. septembra 1939

vsil na celodnevni

tabor v Dravljah

Spored: Ob 8.30 sprejeto, ob 9.30 sv. maša in govor, po maši zborovanje. Govori g. inž. Sodja. Popoldne ob 1 skušnja za nastop, ki bo ob 3. Po nastopu prosta zabava.

KINO UNION tel. 22-21

S. O. S. Sahara

Krasen roman, roman, ki se odigrava v samotni prostrane pustinje...

Jean Pierre Aumont, Charles Vanel in Iepa Labarr

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

KINO MATICA

telefon 21-24

ob 15., 17., 19. in 21. uri

Ker moramo film poslati nazaj v Zagreb — vzhuj velikiem izgnanju — film

TARZAN — JUNAK

samo še danes. Jutri francoski film »IVONA«

KINO SLOGA tel. 27-30

Krik ulice

Viviane Romance, Pierre Fresnay, Jean Luis

Barrault. Režija: Jeff Musso

Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Manuskript: LIAM O'FLAHERTY

Močna socijalna drama polna ljubezni zavisti, ljubosumnja in mržnje.

Najboljši letošnji francoski film!

† Notar Ivo Bakovnik

V petek, 25. avgusta, je ob 2 zjutraj umrl v Kranju notar g. Ivo Bakovnik. Novica o nenadni smrti je iznenadila vsakogar, ki je poznal priljubljenega g. notarja. Še v četrtek so ga videli na spreobodu po mestu.

Pokojni notar se je rodil 10. decembra 1874 v Hotemozah v šenčurski fari, v Kapovi hiši, ki je bila daleč na okoli znana kot trdna kmetlija. V Kranju je končal nižjo gimnazijo, nato so ga pa poslali v Ljubljano, kjer je maturiral. Bil je skozi vsa leta odličnjak. Nato je šel na Dunaj in študiral pravo, ki ga je dovršil z odličnim uspehom l. 1906. Nato je bil nastavljen kot notarski praktikant v Senožecah, kjer je služboval eno leto, nakar je bil imenovan za javnega notarja v Metliki, kjer je služboval polnih 21 let. S svojo korektnostjo si je pridobil mnogo prijateljev, ljudje so ga izredno spoštovali in ljubili, kar se je posebno pokazalo ob njegovem odhodu iz Metlike. Leta 1929. je bil postavljen za notarja v Kranju. Toda l. 1932. pod diktatorskim režimom, je bil prestavljen kot zaveden katolik in Slovenec v Marenberg. Toda v Marenberg je postal le namestnik, na njegovo mesto v Kranj pa je prišel dr. Tavzes, ki pa je kmalu umrl in Bakovnik je bil zopet postavljen nazaj za notarja v Kranju. V Kranju si je postavil lasten dom, kjer je preživel svoja leta v krogu svoje družine.

Pokojni notar je bil vsestransko vreden uradnik in odličen jurist. Bil je zelo šegav in prijazen, vsi so ga zelo spoštovali.

Pogreb pokojnika bo danes, 27. avgusta ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Komenski ulici za poslopjem nove ljudske šole, na novo pokopališče.

Naj v miru počiva! Zaljučni družini naše globoko sožalje.

Liubljana, 27. avgusta

Radio Ljubljana

Nedelja, 27. avgusta: 8 Melody-jazz — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenosa cerkvene glasbe iz trnovske cerkve: Jobst: Slovenska maša — 9.45 Verski govor (prior Valerian Učak) — 10 Naše veselje (plošče) — 10.30 Koncert. Poje g. Anton Sladovljec, pri klavirju g. M. Lipovšek; vmes Radijski orkester — 12 Akademski pevski kvintet — 13 Napovedi — 13.20 Šramel »Škrjanček« — 14 V sodobnem ritmu (plošče) — 17 Kmet ura: Blagovno zadružništvo (g. Ludvik Puš) — 17.30 Slovenske narodne ob. spremljevanje Radijskega orkestra. Sodelujejo: ga. Dragica Sokova, gđe. Stritar Bogdana, gg. Anton Jarc in Tone Petrovič — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nac. ura: Sloevnski tisk (Ruda Jurčec) Ljubljana — 20 Cimermanov kvartet — 20.45 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Vsakemu nekaj (plošče).

Drugi programi

Nedelja, 27. avgusta. Belgrad: 20 Ork. konc. — 21 Zab. konc. — 21.20 Bolgarske pesmi — Zagreb: 20 Smetanova opera »Prodana nevesta« — Praga: 20 Zab. konc. — Bratislava: 20 Izseljenska oddaja — Sofija: 20 Vokalni konc. — 20.50 Operetna glasba — Varšava: 21.35 Lahka gl. — Budimpešta: 19.25 Opereta — 22 Plošče — 23 Cig. ork. — Trst-Milan: 17 Simf. konc. — 21.40 Operetna gl. — Rim-Bari: 21 Opera »Mirandac« — Dunaj: 20.15 Pl. večer — Hamburg: 20.15 Bachove in Beethovne skladbe — Vratislava: 19 Operetna in pl. gl. — Köln: 21 Wagnerjeva opera »Tannhäuser« — Stuttgart: 20.15 Serenade — Monakovo: 19.05 Mozartova opera »Don Juan« — Bukarešta: 20.45 Strausov koncert.

Rokodelski oder

Rokodelski oder sporoča, da je za danes namenjena predstava igre »Navaden človek« zaradi smrti bivšega podstaroste Kat društva rokodelskih pomočnikov g. Milana Puca preložena na prihodnjo nedeljo, 3. septembra. Obenem vabi Rokodelski oder vse svoje člane in glavno občinstvo, da se udeležijo pogreba prezaslužnega svojega režiserja g. Milana Puca. Pogreb bo danes ob petih popoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič. Tržaška cesta; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Pri črnušnem mostu je bila izgubljena aktovka z več predmeti. Pošteni najditelj se prosi, da jo vrne na orožniško postajo na Ježici.

Ušla je mala papiga, ki sliši na ime »Paša«. Najditelj se naproša, naj jo vrne proti nagradi Ribniška ulica 11. — Moste.

Očesni specialist dr. R. BASSIN

Ljubljana, Gledališka ulica 4
zopet redno ordinira.

Docent dr. Cholewa Josip zopet redno ordinira

Dr. EGON BASSIN — zobozdravnik

zopet redno ordinira
Ljubljana, Gledališka ulica 4. — Telefon 28-98.

Dr. Franc Brandstetter

od 29. avg. do 3. sept. ne ordinira

Rudarčki pod Golico

Sv. Križ nad Jesenicami, 25. avg.

»Mi smo pa od tam doma, kjer se sonce ne smehlja, to pesem večkrat zapojemo visoko v planinah, kjer smo na okrevanju.«

Ali se še spominjate nas in našega doma pod Golico? Saj veste kakšni smo: zagoreli, drobni, vedno veseli. Doma smo pa od vsepovsod: iz Trbovelj, Zagorja, Hrastrnika, Stora, Laškega, Prevalj in Jesenice, toda dobro se razumemo, saj smo vsi mali rudarčki otroci, potrebni svežega zraka. Od kar se je nehal školski pouk, prihajamo veseli in odhajamo žalostni odhod, saj toliko lepega in dobrega ni v naši črni dolini.

Glavna bratovaška skladišnica, pri kateri so včlanjeni naši očetje, nam je zgradila lep dom pod Golico. Mi smo jim hvaležni in veseli, da imamo zavetje v tako lepem kraju.

Zjutraj, ko vstanemo, hitimo gledat na naše lepe gore. Ali ima naš oče Triglav kapo? Če je nima, smo veseli, saj vemo, da bo še dolgo sijalo sonce na naše prostrano igrišče. Dobro moramo izrabiti čas. Po jutranji molitvi, pozdravu zastavi in zajtrku se zapodimo na igrišče, fantje bijemo žogo, deklice rade nabirajo razne gozdne dobrote: borovnice, jagode, maline, ki so nalašč za nas tu bolj pozne. Po južini pa na sprehod. Vsepopold

emo že bili, znan nam je vsak kotiček tega dela Gorenjske, saj je povsod tako lepo. Naokrog se širijo mešani gozdovi, a najlepši so mešani v njih. Kako radi bi včasih zlezli na drevo, a ne smemo, saj veste... Zato pa rajši zapojemo, da se ori naokrog. Naj nas čujejo ljudje, saj smo radi veseli. Spetoma si mislimo: »Kaj bo pa danes dobrega za naše želodčke?« Nikoli se ne uštejemo. Vedno smo zadovoljni, saj dobimo dobro in dosti. Po kosilu pa počivamo, da želodček dobro prebavi.

Kmalu je zopet malica, nato najljubša točka našega dnevnega reda: pevska vaja. Naš zbor se zbere pred domom in mogočno doni cerkvena pesem v prosto naravo. Dobro se moramo pripraviti za nedeljo, ker bomo peli pri sv. maši. Sledijo še naše lepe narodne pesmi in seveda tudi revineke.

Zdaj pa še malo na travnik, večer bo kmalu in z njim mir, ki je v začetku tako težak, jezički nočejo prenehati migati. Po večerji se umijemo, zmolimo večerno molitev in kmalu skočimo pod tople odeje.

Danes se mislimo, kako bo v nedeljo. Za slovo bomo žgali velik kres, ker čez nekaj dni bomo odšli. Ali bo kaj solz? Hudo bo potem nekaj časa, lahko si mislite, saj doma je vse drugače. Vedno se bomo s hvaležnostjo in veseljem spominjali teh lepih dni, ki so vse prehitro minili.

M. P.

Celje

e Slavnostno akademijo priredi celjski fantovski odsek na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v torek 5. septembra ob pol 9 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Pri akademiji bo sodelovala železničarska godba iz Celja. Preskrbite si vstopnice v predprodaji v prosvetnem tajnistvu v Cankarjevi ulici.

e Romanje na Sv. Gore ob Soli z avtobusi bo v torek 5. septembra. Kdor se ga želi udeležiti, naj se čimprej prijavi v župnijski pisarni, pri upravi »Slovenec« ali v prosvetnem tajnistvu. Odhod iz Celja ob 5 izpred kolodvora, povratek še isti dan proti večeru. Voznina zmerna.

e Dr. Antona Schwaba turnir priredi šahovski klub Gaberje s pričetkom 28. avgusta v klubovem lokalu pri Permoserju. Razen gaberskih članov so vabljene tudi člani celjskega šahovskega kluba. — Za zmagovalce je pripravljenih več knjižnih nagrad.

e Polstabilni most bo gradila celjska mestna občina preko Koprivnice v Komenskoga ulico.

e Okrajni odbor Društva Rdečega križa v Celju zbira te dni članarino za tekoče leto. Apeliramo na javnost, da v polni meri podpre društvo in ne odkloni svojih prispevkov.

e Vodstvo Zvezne tiskarne v Celju je objavilo v svoji »Novi dobi« dne 25. avgusta notico, v kateri navaja, da nistem bil in nistem upravičen nabirati naročil za Zvezno tiskarno. Za časa mojega službenega razmerja v omenjenem podjetju me je tehnični vodja in knjigovodski mojster celo pošiljal, da sem nabiral, v kolikor pa sam nabral izven delovnega časa, pa mi je g. ravn. kralj izplačal provizijo 5%. Da po izstopu iz podjetja dne 21. marca 1939 nisem upravičen več delati za to podjetje, je samo ob sebi razumljivo. To pisanje pa ima namen le škodovati moji bodoči eksistenci. Podajam to javnosti na znanje in v presoji, kako se dela s človekom, ki je delal vestno, marljivo in pošteno 20 let v narodnem podjetju. — Leopold Višnar.

e Državna dekleška meštanska šola v Celju. Popravni izpiti bodo dne 31. avgusta ob 8, vpisovanje v vse razrede pa bo 1. in 2. septembra od 8 do 12. V I. razred se bodo vpisovale učence, ki so dovršile IV. razred ljudske šole brez slabe ocene ali kak višji razred in niso stare preko 14 let. S seboj morajo prinesiti izpisevalno in knjižni list. Sprejemale se bodo le učence iz domačega šolskega okoliša. Učence iz tujih šolskih okolišev, ki bi iz kateregakoli razloga hotele obiskovati tukajšnjo šolo, morajo prositi kralj. Banko upravo za spregled šolskega okoliša: prošnji je priložiti izjavo občine stalnega bivališča staršev, da bo prispevala določeni znesek za vzdrževanje šole. Natančnejša pojasnila se bodo dajala pri vpisu. Vsa ostala pojasnila glede šolskih knjiž in pričetka šolskega leta so na razglasi knjiž.

e Na Državni realni gimnaziji bo vpisovanje za I. razred 1. septembra, za 2.—8. razred 2. septembra, in za učence iz drugih zavodov dne 4., vsakokrat od 8—11. Otvorilna služba boža bo v četrtek 14. septembra ob 8 v Marijini cerkvi.

e Roganov pajdaš Jazbinšek v Celju. Včeraj so pripeljali v Celje studenčki orožniki Jazbinška Ivana in izvršili z njim več poodenj. Orožniki so dokazali, da se je Rogan pogosto zatekal v Celje in se oglašil v Novi vasi pri Amaliji Radejevi. Ukradenne predmete je Amalija prodajala naprej. Orožništvo ji je zaplenilo 1700 din gotovine, njo samo pa izročilo celjski policiji, ki bo še naprej preiskovala. Pravijo, da sta izvršila vlome pri Belaju in Klanjsku Rogan in Pešo. Jazbinšek, ki sedaj vse priznava, zatrjuje, da kapa, ki so jo našli za pobegom moškimi v Celju, ni Roganova.

MARIBOR

Mariborski pevčki

Na željo nekaterih ljubiteljev lepe pesmi smo se odločili, da osnujemo v Mariboru mladinski deški pevski zbor po vzoru slavnih Dunajskih pevčkov. Pridobili smo za vodjo tega zbora g. prof. Zafošnika, ki je absolvirati glasbene šole na Dunaju in je znan pevsko-glasbeni vzgojitelj.

V zboru Mariborskih pevčkov bomo imeli samo dečke, in sicer od začetka devetega do izpolnjenega 13. leta. Vadili se bodo v teoriji in praksi, nastopali bodo po temeljiti šoli seveda tudi pri pevskih koncertih. Vaje bodo v opoldanskih urah dvakrat na teden.

Starše in vse prijatelje lepe pesmi, ki nam želijo pri tem delu pomagati, prosimo, da v torek, 29. avg. in v sredo, 30. avg. dopoldne od 10—12 prijavijo take dečke v pevski sobi na Slomškovem trgu 20 (stolno stopn.). Če bi se kateri ne mogel v teh dneh osebno prijaviti, lahko tudi piše na naš naslov. Dečke, ki so dobri pevci, bomo radevolje sprejeli v ta pouk brezplačno, da starši ne bodo imeli nikakih stroškov glede tega.

Mariborski pevčki, zberite se!

Mariborčani, ustvarimo si ta zbor, da bo glasnik naše narodne kulture!

Začen naslov: Mariborski pevčki, Maribor, Koroška cesta 5.

BETKA LEŠNIK, MARIBOR, Glavni trg 17 a

prilporeda lastno izdelavo dešnikov in sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno po nizkih cenah.

m Kn. šk. dijaško semenišče v Mariboru. Ravnateljstvo poziva svoje dijake, da pošljejo najkasneje do 1. septembra izpisevalne, davčne izkaze in potrebni denar za vpis na gimnaziji, ki ga bo obrnelo, kakor prejšnja leta, tudi letos vodstvo zavoda. Dijaki sami se vrnejo v zavod dne 10. septembra. Naslednji dan je začetna sv. maša na gimnaziji. Prosimo gg. diške pastirje, da po možnosti opozore semeniščane na to.

m Učiteljske šolske sester. 1. Vse prošilke za sprejemni izpit za vpis v I. letnik učiteljske naj se dne 28. t. m. ob desetih zberejo v I. letniku zavoda, da dobe potrebna navodila. — 2. Vpis višjih letnikov je dne 5. septembra od osmih do dvajsetih v ravnateljski pisarni. — 3. Obvezna začetna maša je za učiteljske in vadniške učence dne 10. septembra od osmih. — 4. Vpis v vrtec je dne 1. septembra od 8 do 12 ter od 14 do 18.

m Mariborska sekcija »Zdrženja gledaliških igralcev« si je nadela nalogo, da ob 20 letnici slovenskega gledališča v Mariboru postavi dostojen spomenik pokojni prvakinji mariborske drame Bertti Bukšek-Bergantovi. Umrli je pred desetimi leti, njen grob na mariborskem mestnem pokopališču pa še danes naznačuje le ekromna plošča, katero hočejo sedaj njeni tovariši nadomestiti s primerim spomenikom. Mariborska sekcija Zdrženja gledaliških igralcev se obrača na vsa mednarodna in kulturna društva, na vse rodoljube in prijatelje naše Talije, da jo pri tem podpro.

m Na 1. dekl. mešt. šoli A. M. Slomka v Mariboru bo vpisovanje 1. 2. 4. septembra od 8 do 12. V prvi razred se vpisujejo učence, ki so dovršile 4. razred brez slabe ocene ali ki so dovršile kak višji razred, toda njihova starost ne presega 14 let. Vsaka učenka mora predložiti davčno potrdilo in zadnje šolsko izpisevalno, učence, ki se vpisujejo v I. razred pa tudi knjižni list. Vpis se vrši potom prijave. Učence iz izvenmariborskih občin morajo predložiti tudi nekolkovano potrdilo svojega občinskega urada, iz katerega je razvidno, v kateri občini stanujejo. — Popravni izpiti zavrženega izpita bodo 31. avgusta ob 8, popravni izpiti ostalih razredov pa 5. septembra od 8 dalje.

m Dr. Marinič Franc, Koroševa 26, zopet redno ordinira.

m Ljudski oder ima v ponedeljek 28. t. m. ob 8 zvečer izredni sestanek na odr. Pridite vsi in točno.

m Izprememba v zdravniški dežurni službi. Ekspozitura OUZD nam javlja, da vrši danes zdravniško dežurno službo namesto zadržanega dr. Wankmüllerja, dr. Stanko Pogruje, Tyrševa ulica 14-I.

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

m Na svojem kolesu zasačil tatu. V petek zjutraj je bilo ukradeno v bolnišnici kolo, last Franca Kmetiča. Ko pa je potem šel okrog 18 zvečer Kmetič čez most, je opazil mladega fanta na svojem pogrekanem kolesu. Naglo ga je prijel ter izročil stražniku na koncu mesta. Bil je to 18 letni Josip Ivič iz ljubljanske okolice, ki je na policiji povedal, da je prišel pred nekaj dnevi peš iz Ljubljane v Maribor, da bi dobil tu kakšno delo. Šel je v kolodvorski čakalnici. Ker ni dobil dela, je ukradel kolo, da bi se z njim spet odpeljal nazaj v Ljubljano.

m Na trgu je našel svoje piščance. Posednik Alojz Zelenko iz Ciglenice je prišel včeraj na mariborski trg, pa si je ogledal še stojnice s perut-

nino. Bil je zelo začuden, ko je spoznal med piščanci, katere so ženske prodajale, tudi dva svoja piščanca, ki sta mu bila nedavno ukradeni iz njegovega kurjaka skupaj s tremi kurami. Prodajalka je morala na policijo, kjer pa se je izgovarjala, da ji je dala ta piščanca njena sosedca s prošnjo, naj jih proda na trgu.

m Nevaren vlomilec v rokah pravice. Zadnje čase so se dogajali okrog Dupleke drzni vlomi in številne tatvine, katerih orožniki niso mogli pojasniti. Potem se je dogodila tudi večja tatvina volne v tekstilni tovarni Doctor in drug v Mariboru. Te tatvine so osu-mili 31 letnega delavca Ivana Postraka iz Pobrežja, ki je bil v tovarni zaposlen. Postraka so poklicali v tovarniško pisarno, kjer ga je čakal detektiv, da bi ga zaslišal. Ko pa je Postrak pri vstopu zagledal detektiva, se je bliskovito obrnil ter pobegnil. Ni ga bilo več v tovarni na delo, pa tudi doma ga orožniki niso našli. Ugotovilo pa se je, da so ljudje Postraka večkrat videli v Dupleku, pa so ga tako orožniki spravili v zvezo s tamošnjimi tatvinami in vlomi. V noči od četrka na petek so zasedli tezenski orožniki Postraka doma v njegovi hiši na Pobrežju. Ko pa je začutil nevarnost, se je spustil po vrvi deset metrov globoko a podstrešja na dvorišče ter pobegnil v stranski gozd. Včeraj pa se je Postrak sam javil orožnikom v Dupleku, ter je priznal svoje grehe. Ukradel je v Dupleku štiri kolesa, 42 kokoši, razno mizarско orodje, panj čebel, 2 para zajcev, 60 glav solate, 160 glav čebule in še razne druge stvari. Precej ukradenega blaga so našli pri preiskavi v njegovem stanovanju. Nevarnega ptica so orožniki izročili sodišču.

m Na tajni seji mestnega sveta v petek zvečer je bilo sprejetih 11 oseb v domovinsko zvezo, pet oseb pa je dobilo zagotovilo za sprejem. Odobrena so bila napredovanja magistratnih uslužbencev ter so napredovali po pragmatiki: teh. uradnik Janko Jakše, rač. asistent Maks Zula, mest. urad. Franjo Valentič, mest. urad. Zorka Bakovnik, vodovod. mojster Josip Černy, šol. sluga Franc Roškar.

Po slovenski domovini

Kranj

Kakor smo že objavili, smo v Kranju odprli podružnico Jugoslovanske tiskarne in knjigarne in podružnico »Slovenec« itd. v hiši gosp. Majdiča (v isti hiši, kjer je Okrajno sodišče).

Vljudno sporočamo, da morete v naši podružnici v Kranju kupiti vse pisarniške potrebšrine: nalivna peresa, tinte, tuše, risalne priprave, pisarniški papir, različni pisarniški papir itd. Če bi kdo rabil kaj posebnega, kar ni običajen predmet, ki ga pisarne rabijo, naročite vseeno v naši podružnici, kajti v dveh dneh vam bo preskrbelo za posrebo.

Bliza se začete šole. Ako hočete svojim otrokom kupiti poceni šolske potrebšrine, pojdite v našo podružnico. Šolskih knjig ni treba več naročati v Ljubljani; prihranili si boste pota in stroške naročila, kajti v naši podružnici v Kranju dobite knjige za vse razrede ljudskih, meščanskih, srednjih ter raznih strokovnih šol. Tudi tuformirali Vas bomo v naši podružnici, kakšne knjige rabite za ta in ta razred in in te šole.

Prav tako lahko dobite v naši podružnici vse leposlovne (romane, povesti), znanstvene in druge knjige domačih in tujih založb. Prav tako razne knjige v tujih jezikih.

Revije, modne časopise itd. domače in tuje dobite ali pa jih lahko naročite v naši podružnici. Ako rabite rožne vence, mašne knjige, kipe, svete podobe itd., obrnite se v našo podružnico v Kranju raznih devocionalij boste dobili na izbiro. Časopise: »Slovenec«, »Slov. dom«, »Domoljub« in »Bogoljub« lahko naročite v naši podružnici, prav tako pa v podružnici lahko naročite vse oglase, male oglase in osmrtnice.

Kadar imate kako zanimivo vest za časopise, sporočite to pismeno, osebno ali pa če morete telefonično naši podružnici v Kranju.

Podružnica »Slovenec« in Jugoslovanska knjigarne in tiskarna v Kranju.

Na Glasbeni šoli bo vpisovanje gojencev v dne od 1. do 4. sept. dnevno od 9 do 12 in od 15 do 17. Na šoli se bo poučevalo: klavir, violina, solopetje, orkestralni instrumenti in teoretični predmeti.

Poljalec-boraš Likozar umrl. Ze v petek smo poročali, da se je hotel poljalec posevca g. Umnik iz Senčurja obesti v orožniškem zaporu. V petek je bil prepeljan v sodnijske zapore v Kranju. V zaporu pa se mu je stanje poslabšalo, zadela ga je kap in je umrl.

Grosuplje

Zupan Drobnič pri Abrahamu. Pred 50 leti se je rodil na dan 28. avg. 1889 v Veliki stari vasi kot sin premožnega in uglednega posestnika ter lesnega trgovca naš župan Franc Drobnič. Po svojem očetu je prevzel pred leti posestvo, na katerem vodi vzorno gospodarstvo. Kar pa našega Franceta in njegovo hišo še posebno odlikuje, ni le vzorno gospodarstvo, ampak tudi velika dobrosrčnost. Za reveže so vrata njegove hiše vedno odprta in nobeden ne odide brez daru. Velel svojih

spesobnosti in dobrosrčnosti je splošno znan po velikem delu Dolenjske, občanom pa je najboljši župan, zato je tudi splošno priljubljen. Svojo številno družino je zgojil v krščanskem in slovenskem duhu. Najstarejša hčerka je poročena z ljubljanskim živnozdravnikom Zupančičem, njegov brat pa je šef-zdravnik OUZD v Ljubljani. Ko čestitamo našemu dragemu Francetu k njegovi 50 letnici, mu želimo, da bi ga Bog ohranil čilega in zdravega do skrajnih mej človeškega življenja. Bog ga živl!

Dobrova pri Ljubljani

V romarski cerkvi na Dobrovi pri Ljubljani je danes slovesna sv. maša, ki jo opravi stolni dekan g. dr. Kimovec. Po tej sv. maši bo še tih sv. maša. Popoldne ob pol 4 ima pridigo g. p. Odilo, frančiškan iz Ljubljane. Avto vozi po potrebi z Boršnikovega trga.

Mokronog

Mokronoški študentje so se pod okriljem Gasilnega društva v Mokronogu predstavili javnosti z Nusičevim komedijo »Narodni poslanec«. Izvajali so komedijo 12. in 13. avgusta v Mokronogu ter 14. avgusta v Krmelju. Vsi igralci so odigrali odlično svoje vloge in je prireditev prinesla v moralnem in gnotni oziru popola uspeh. Ob tej priliki se študentje vsem p. n. društvom, ki so nam dajala pomoč pri pranju ledine, najlepše zahvaljujemo, obenem pa tudi izražamo javno obsojdo vsem onim posediim osebam, ki so s svojim skrajnim nerazumevanjem ovirali naše začeto delo, čeprav smo od njih, kot naših predhodnikov, pričakovali vsaj razumevanja, če že pomoči ne. Mi bomo svoje delo, ki smo si ga naložili, kljub vsemu z veseljem nadaljevali.

Dolga borba za napravo vodovoda v Mokronogu in sosednjih vaseh se je končno po zaslugi gospoda bana končala uspešno. Gradnja se bo pričela takoj, čim bodo izvršeni novi načrti. Tako je končno le rešen najbolj pereči problem trga Mokronoga v higienskem in tuškoprometnem oziru.

Sv. Peter pod Sv. gorami

Ob 70 letnici Drotinikove mamice. V Sv. Petru pod Sv. gorami je čas dohitel valček naokoli poznano gospo Antonijo Drotinikovo, vulec Logarjeva mama — in ji naložil sedem križev življenja. Nasta jubilanika se je rodila 28. avgusta 1869 v št. Petru pod Sv. gorami kot hči veleposestnika in živnozdravnika Korenčiča. Poročila se je 22. februarja 1893 z uglednim posestniškim sinom Ivanom Drotinikom, kateremu je povila osem otrok. Vse so si ga bili otroci in je tudi vse nadvse vzorno vzgojila v kremenite katoličane, jih izsolala, tako da danes zavzemajo ugledna mesta.

Tiho in skromno, kakor je sploh, praznuje v krogu svoje družine ta jubilej. Sicer bi ji nikdo te starosti ne prisodil, ker je še čila, krepka in mladostno razpoložena. Le sivi lasje izdajajo leta. Poštena slovenska mati, ki rada potrebnega podpira, je pred 17. leti vdovela. Bil je to krut udarec, a Logarjeva mamica ni klonila, ampak se je z neumorno samozvestjo posvetila posestvu in obrti in tako ohranila lepo domačijo. Mi vsi čestitamo k njeni sedemdesetletnici. Želimo ji, da bi ji bilo zdravje še dolgo.

Specialist-ginekolog

DR. MILAN Ž. ČERVINKA

primarij banovinske ženske bolnišnice

v Novem mestu

se je preselil in ordinira od 1. septembra 1939 v Novem mestu, Ljubljanska cesta 15, 1. nadst. (v hiši pekarije Kastelic, nasproti adv. Bučarju) od 8—12 dopoldne in od 2—5 popoldne.

OBSEVANJE — ELEKTROTHERAPIJE

ŠPORT

Majhen poraz naših boksarjev

V dvoboju z olimpijsko četo Madžarske, ki se je vršil 19. t. m. v Budimpešti, so Madžari zmagali v ostri in napeti borbi z rezultatom 11 : 5. Mušje kat: Nemček (J) : Padany (M) naš je izgubil K. O. v 2 rundi. Bantani kat: Badel (J) : Bogasca (M). Po burni borbi so proglasili Madžara za zmagovalca. Perdolabka kat: Fanque (J) : Nemett (M). Po izenačeni borbi je bil Madžar proglasen za zmagovalca. Fanko kat: Devčić (J) : Nemett (M). Po kratki borbi je zmagal zasluzeno Devčić. Welter kat: Polak (J) : Beneo (M). Polak je za razred boljši a sodniki proglasijo neodločeno. Srednja kat: Krieza (J) : Szigeti (M). Stari olimpijski in svetovni prvak je pokazal exhibicijo boksa na Kriezi. Polteška kat: Hladny (J) : Jaszai (M). Hladny zaslužno zmaga po točkah. Teška kat: Baloh (J) : Nagy (M). Po hudi in razburiljivi borbi v kateri je bil Baloh gospodar ringa so vsi pričakovali zmago Baloha, a sodniki so prisdodli zmago Madžaru. Polak (Zagreb) in Baloh (Ljubljana) sta bila upoštevana za reprezentanta Evrope. Sam predsednik F. I. B. je poklonil Balohu krasno erebrno plaketo kot zmagovalcu.

Reka : Mars

Ob 17. na igrišču Reke ob Tržaški cesti.

Plavalne tekme v Mariboru

SSK Maraton prireja v nedeljo, dne 27. t. m. v kopališču na Mariborskem otoku velike propagandne plavalne tekme v sledečih disciplinah: 50 m prosto, 100 m prosto, 100 m hrbtno, 100 m, ter štafeti 3x50 m mešano in 4x50 prosto. Po plavalnih tekmah se vrše waterpolo-tekme. K propagandnemu plavalnemu tekmoivanju smo povabili Plavalni klub iz Kamnika, SK Planino iz Ljubljane, dočim se tekmoivanja ne udeležita Mariborski plavalni klub ter SK Mura iz razloga, ker prireja SK Mura isti dan v Murski Soboti plavalni dvoboj. Vendar bode predvidoma postavil Mariborski plavalni klub k tekmoivanju svoje drugo moštvo, to je one plavače, ki ne odidejo v Mursko Sobotu. Nadalje smo prejeli sporočilo, da se udeležijo propagandnega plavalnega tekmoivanja tudi Kamničani Cerer, drž. prvak za prsno plavanje, ki bo startal kot gost za Kamniški plavalni klub. Skušal bo rušiti ravnokar postavljene rekorde Kohna in Dvoržaka na 800, 400 in 500 m prsno. Pričetek tekmoivanja bode točno ob 15. Po plavalnem tekmoivanju se izvedejo waterpolo-tekme med kompletnim moštvom Kamnika, Planino ter plavalno sekcijo SSK Maratona.

SK Reka. Seja upravnega odbora bo v torek 29. t. m. ob 20 v gostilni Lovšin, Gradišče 13. Z ozirom na važnost dnevnega reda udeležba obvezna.

ZFO

Nastop FO in DK pri Sv. Heleni

Fantoveki odsek in dekleški krožek Sv. Heleni priredita v nedeljo 3. septembra na svojem letnem telovadišču (nasproti gostilne Zupančič, Doisko) III. letovadni nastop, ki se prične po litaniyah, ki bodo ob 13.45. Spored obsega 13 izbranih telovadnih točk, pri katerih sodelujejo člani, članice, mladiči, mladenke, naraščaj in gojenke. Člani nastopijo tudi na orodju in sicer na konju z ročaji, krogih, bradlji in drugo. Odsek nastopi samo s svojimi močmi in bo pri teh točkah, zlasti pa na orodju, pokazal nekaj lepih stvari, saj ima v svoji sredi enega naših najboljših mednarodnih tekmovalcev. Pri celi prireditvi sodeluje godba iz Device Marije v Polju.

FO in DK v Mirni peči

Prilporedita dne 27. avgusta 1939 javen nastop, združen s prosto zabavo (godba, šaljiva pošta itd.). Začne se popoldne. Litanijske bodo ob 2. Po litaniyah nastop. Pri nastopu bo govoril urednik g. Terseglav. S tem vas prav vljudno vabimo na ta veseli praznik mladine v Mirni peči in vam v nadi, da se 27. vidimo v Mirni peči, kličemo iskreni!

Zdravilišče Radio-Therma Laško

Učinkovita moč radioaktivne termalne vode 37°C za bolezni: kronični revmatizmi vseh vrst, kronična obolenja črevesja in ožilja, ischias, ženske bolezni, arterioskleroza. — Zdravljenje je pod stalnim nadzorom zdravnika. — Diatermija, elektroterapija, obsevanje.

ZNIZANE CENE

Od 1. septembra dalje pavilalne cene: za 20-dnevno zdravljenje 1100 din, 10-dnevno 600 din (hrana, stanovanje, dnevno 1 kopal, zdravniški pregled in obdinska taksa). — Zahtevajte prospekt!

ohranjeno in da bi se mogla veseliti srečnega življenja v krogu svojih otrok do skrajno možnih mej življenja.

Mladinski dan v Zrečah

V nedeljo, 3. septembra, na praznik našega farnega zaščitnika sv. Egidija, ima zreška katoliška mladina svoj dan, združen s popoldanskim javnim telovadnim nastopom s sodelovanjem okoliških FO in DK. Dopoldne: 1. Ob 8. sprejem gostov na žel. postaji Zreče. 2. Od 8. do pol 9. zbiranje pred Gospodarsko zadruho in domom. 3. Ob 9. sprevod z godbo in zastavami po Zrečah. Ob pol 10. procesija v Najsvetejšim, nato sv. maša na prostem. Po sv. maši zborovanje. — Popoldne ob 15. slovesne večernice, po večernicah javni telovadni nastop na letnem telovadišču pred cerkvijo.

Vljudno vabimo bližnje in daljne okoličane!

Iz zgodovine kopališča in zdravilišča Rimskih Toplic



Da je to sedaj tako znano in priljubljeno kopališče že obstajalo v starorimski dobi, ko sta eveteli mestu Claudia Celeia ob Savinji in Petovio ob Dravi, še ne sledi iz njegovega sedanega imena samega, kajti priimek, ki spominja na Rim in Rimljane, so to toplice prejele in ga tudi obdržale šele pred nekoliko več kot sto leti. Imenovale so se prej kratko Toplice pri Laškem (Toplitz nächst Tüffer ali Tüfferer Bad Toplitz). Da bi jih pa ne zamenjavali z drugimi toplicami, ki so, tedaj še nezajete in neizrabljene, izvirale blizu Laškega, na mestu sedanega radiotermalnega kopališča, so jim dali značilni priimek, prvi menda balneolog dr. Macher l. 1826. Od tedaj jih tudi drugi pisatelji navajajo pod tem imenom, ki se je s časom udomačilo. Od Save, kjer je v rimski dobi vodil most tik pri sedanjem Zidanem mostu čez reko, je v onih časih peljala rimska cesta visoko nad sedanjo od Sirja in pod Stražnikom (634 m) skozi kopališče do sedanjega Laškega, od tu pa na levem bregu Savinje v Celje, nekaj časa glavno mesto Norika. Rimski kamni z napisi, vridani v rotundi sedanjega kopališkega poslopja v Rimskih toplicah, pričajo o starorimskem kopališču na tem mestu. Kopališčkim boginj, nimf, se na teh kamnih zahvaljujejo imenoma navedeni Rimljani, gostje tedanjih term, za zdravje, ki ga jim je kopališče vrnilo. Temelji sedanjega kopalnega bazena (140 kvad. met.), izliva tudi imenovanega »rimskega« vrelca in deloma tudi temelji sedanjega kopališkega poslopja izvirajo naravnost iz starorimske dobe. Po dru-

ga Laškem iz leta 1265. Podmena, da so toplice bile nekoč last tudi kartuzijancev v Jurklostru, sloni na napačni razlagi neke listine iz l. 1534. Tu navedena »Badstube zu Uffer am Gartene«, ki so jo dali kartuzijanci tega leta v najem, se ne nanaša na naše Rimske toplice, temveč, kakor izraz sam pravi, na »paštubo« v Laškem. Gosposčina kopališča seveda ni upravljala v lastni režiji, temveč ga je dajala v najem, oziroma ga je oddajala kot zajem. Tako ga je prejel kot dosmrtni zajem leta 1460. Fric Zwyern, pred njim H. Zerer, l. 1606. pa dvorni stražar G. Goldschmeditsch; druga znana zajemnika sta G. Vörschacher, prednik Goldschmeditscha, in K. Weixelburger, meščan iz Laškega. Pri potresu, ki je leta 1201. v deželi uničil mnogo cerkva in gradov, med njimi tudi Vitanjskega, so verjetno tudi Rimske toplice trpele. Že v 15. stoletju kopališče ni slovele samo kot zdravilišče, temveč je bilo dobro

obiskano tudi že kot letovišče. Verjetno je tudi, da je že tedaj imelo svojo lastno kapelico. Oboje smemo sklepati iz neke listine iz leta 1486. S to listino so dobili duhovniki prazničnice v Laškem za tri leta pravico, da pri onih cerkvah, kojih oltarne mize so neverniki (Turki) oskrbovali ali razbili, berejo sv. mašo in posebno tudi v Rimskih toplicah (balneum naturale in Toplica); tu smejo ob nedeljah in prazničnih dneh sv. mašo za plemiške in vsakovrstne bolne goste, ki se zatekajo v kopališče z namenom, da si zdravje znova pridobijo ali pa ohranijo. Kmalu potem so Turki leta 1529. Rimske toplice napadli in izropali. Obstoj kapelice sv. Antona je za drugo polovico 17. stoletja listinsko dokazan. Krasno skupino »Mater Dolorosa« je dal na njen oltar postaviti kardinal in celovški nadškof knez Salm leta 1817. Kakor drugi deli gosposčine v Laškem, so tudi Rimske toplice s svojim zemljiščem s časom prešle v zasebne roke. Grofi Wildenstein so v 18. stoletju dali pozidati nekaj stavb; sledil jim je kot lastnik kopališča najprej celjski poštari A. Gurnik (l. 1812.) in temu l. 1819. J. Vorliček.

Nova doba pričenja za Rimske toplice okoli srede prejšnjega stoletja, ko so prešle v last tržaške trgovske hiše Uhlich, koje nasledniki so še danes lastniki kopališča in zdravilišča v Rimskih toplicah. G. Uhlich in njegova soproga Amalija (»Amalijine« vrelce) sta v času, ko so gradili železniško progo Celje-Ljubljana, z velikopoteznim delom položila temelji novemu kopališču in zdravilišču. Dala sta napraviti krasne, obsežne nasade in dvorec s mnogimi tujiimi drevesi ter sta zgradila novo kopališko poslopje, nove kopalne kabine iz kararskega marmorja z rotundo in kopalni bazen, tako imenovani Hrvatski stani (desno nad sedanjim obokanim vhodom), italijansko in salonsko poslopje, sijajni Zofijin dvorec (nad kapelico sv. Antona), švicarijo, šarlotino razgledišče in drugo. Monumentalni železobetonski most čez Savinjo je zgradil leta 1911. oče sedanjega lastnika. Kaj vse je sedanji lastnik Rimskih toplic dr. G. Uhlich že storil našteto in velikopotezno od leta do leta, da izpopolni in izgradi modernim potrebam primerno kopališče in zdravilišče na znotraj in na zunan — sam spada v prvi vrsti tudi pokrajinsko edinstveni veliki plavalni bazen s termalno vodo na prostem — o tem so se hvaležni obiskovalci renomiranega zdravilišča mogli zadnja leta prepričati na lastne oči.

Prečudne številke

v anekdotah in zvezdoslovju

Kako so se začudili na okrožnem sodišču nekega mesta, ko so zasliševali nekega 91letnega starca!

Na sodniško vprašanje, ali ima še kakega brata ali sestro, je odgovoril:

»Samo enega brata, ki je pa že od leta 1797 mrtev.«

»Hoteli ste reči od 1807, ne?«

»Ne, ne: od 1797!«

»To je pa vendar nemogoče! Saj bi bilo potemtakem že minilo 142 let!«

»Tako je! Moj oče se je oženil leta 1796, ko mu je bilo 18 let. Čez leto nato je bil rojen moj brat, ki je pa že čez 6 mesecev umrl. To je bilo leta 1797. Po smrti svoje žene se je moj oče vnovič poročil l. 1847. In leta 1848 sem jaz prišel na svet. Takrat je bil moj brat že 51 let mrtev. In zdaj imamo leto 1939 — torej, ali ni tega že 142 let?«

Priča je pravilno povedal in tako se je zgodil čudoviti primer, da sta on in njegov brat živela v treh stoletjih!

Preden so bili v Nemčiji sestavili prvo lokomotivo, so morali dobiti odobrenje najvišjega zdravstvenega kolegija. Ta je dognal, da je lokomotiva življenju nevarna, in sicer zato, ker človek ne more prenesti »divje« brzine 5 milj. to je 37½ kilometrov ali 50.000 korakov na uro, ne da bi pri tem ne omedlel. »In pa,« so zdravniki dalje utemeljevali »mora biti vsa proga od obeh strani obdana z deskami, ker bi se peščem, že samo če bi pogledali to hitro vožnjo vlaka, zvrtilo v glavi!« Železnico so pa navzile temu zgradili in ko je kmalu zatem sopihal vlak po progi, je neki vladajoči knez vzkliknil: »Takle vlak moram imeti pa tudi jaz, pa magari če me stane 1000 tolarjev!«

V dobi inflacije, v letih koj po svetovni vojni, so se ljudje sicer kmalu navadili na visoka števila, in je bilo takrat nič koliko bilijonarjev, vendar tako prav do dna še ne vemo, koliko je en bilijon. Tega že zato ne moremo pojmovati, ker na vsem svetu sploh ni toliko denarja! Treba

se je le zamisliti v to, da sestoji 1 bilijon iz 1000 milijard in ena milijarda iz 1000 milijonov, pa kaj vemo, da je celo po tisočakah nemogoče prešteti ene same milijarde denarja. Za to bi potrebovali več kot 24 dni pri delu po 12 ur na dan. Če bi na ta način hoteli štetiti en bilijon denarja, bi šli 70 let! Se laže pa to razliko predoči čas: 1 milijon sekund preteče približno v 12 dneh; 1 bilijon sekund pa traja delj kot 121.000 let!

Od časov, ko je živel pisatelj Jules Verne, smo slišali že toliko o potovanju na luno, da se mora človek dandanes, v dobi takakega razvoja tehnike, že res čuditi, da se to še ni posrečilo doseči. Sicer so v New Yorku že ustanovili Društvo za raziskovanje lune, ki je njen predsednik že dal 20.000 dolarjev za »svoj« lastni pogreb na luno, a če bo kdaj ta pot uspeša, pa vendar še nič ne vemo. Dasi se nam 384.000 kilometrov dolga razdalja od zemlje do lune ne zdi nič prevelika, pa bi vendar vlak s hitrostjo 100 km na uro vozil 6 mesecev neprestano dan in noč, da bi prevozil to pot! Če bi se s isto brzino hoteli peljati na zvezdo Venero, ki je od nas oddaljena 40.000.000 km, bi se pa vozili 52 let!

K zvezdam stalnicam bi pa sploh težko izračunali čas vožnje, saj so najbližje oddaljene več kot 27 bilijonov kilometrov.

Najbolj čudovito število je pa odkril profesor Zervos z univerze v Atenah. To število je 142.857. Če to čudno število množiš do 6 krat, dobiš spet en spet vsoto, ki v nji zmeraj vidiš prvotno število, čeprav drugače razvrščeno:

$$\begin{aligned} 142857 \times 2 &= 285714 \\ 142857 \times 3 &= 428571 \\ 142857 \times 4 &= 571428 \\ 142857 \times 5 &= 714285 \\ 142857 \times 6 &= 857142 \end{aligned}$$

Nato pa to svoje število nenadoma ekoči s tira, ko ga pomnožiš s 7, kar je:

$$142857 \times 7 = 999999$$

Domáci vrt

Še o prekopavanju

Pri rigolanju ne rahljamo samo zemlje, marveč premešamo tej tudi gnojila. Vsako gnojilo najbolj učinkuje tedaj, ako je takoj zakopano v zemljo. Pri prekopavanju vržemo prvo plast zem-



lje, ki jo dvigne lopata, v jarek, druga bolj spodnja pa pride na vrh. Tako neizrabljena zemlja pride na površino, kjer se razpusti. Gnojila ali apno raztrosimo na posevno ležečo zemljo, kolikor mogoče na drobno (glej sliko). Pri težkih zemljah pa podkopljemo mivko, pepel, preperelo listje, dračje, žaganje i. dr. Posebno primerno sredstvo za gnojenje in rahljanje zemlje je šota, ki je bila preje uporabljena v hlevih kot stelja. Mivka in pepel presejemo, odločimo debelejšo kose in jo na drobno potresemo. Pri rigolanju pa se mivka in pesek zmešata z zemljo.

Prekopavanje pričnemo le ob suhem in lepem vremenu; takoj, ko se prične zemlja lepiti na lopate, moramo z delom prenehati, kajti zemlja bi se spet eprijela in delo bi bilo zaman.

Prav tako se nam ne izplača rigolati težke zemlje, če ji ne primešamo dovolj lahkega materiala, kajti v kratkem času se zemlja zopet strdi.

Lahki svet

Rahlja in lahka zemlja sestoji navadno iz drobnega peska in črne ali rjave prsti. Tak svet pa se zelo hitro suši, zato je potrebno, da mu primešamo težje in vlažne zemlje, ki zadržijo več vode dalje časa. Take zemlje ne prekopavamo, ker

Kurenčkova Neška ma tud beseda



Dona gvišen pričakujete, de vam bom spet kej nouga puvedala ud tiste sluvence matere, ke že zmeri čepi gor na tistmu kamne tam bliz muzeuma in gleda preke pule, čeprou nima več nusa. Pa jest kar pu pravice puve, de sem teh epasu že du gria sita. Kua pa čem? Kene, en gvišen Boris, ke je nek do u Zagrebe, še clu puhval tiste pobe, ke sa ji nua udiš. Kar cola posem je zložu najne. Tu pa mende sam zatu, ke b rad, de b tista sluvenska mama uzal dol s tista kamna in je spraul kam pud streha, gor na kamen pa pustaul raj nemu ket pesenku kašen spumenik. Sej jest b na mela prou nē prot temu. Co sa že pustaul spumenik Prešerne in pa Vodnike, zakua b pa še Borise, ke je glih tku pesenk, enga na prvušil? Buh mu ga požegn. Sej ga je krvau zaslužu.

Koker sem rekla, jest se pa u ta reč na bom več utikala. Če je mama zdej brez nusa, pa nej bo. Sej sluvenske žene zdej tku nusa več tku neuboden na potrebujeja, ke več na šnofaja. Dondone sluvenske ženske raj cigareto kadeja, koker sluvensk dedci. Zdej je šnofajne pršu sploh iz mode.

Puglejte! Te dni en dupoudne sem tla jest pu dougem čas spet enkat naš etanvaje mal puštimal. H tak reč se člouk tešku prprau, ke ma zmeri druga deia več, ket zados. Glih čas sem pa tud mela. Brez dela pa jest tku na morem žiut, ke sem že ud mladeh nog navajena garat. Ta peru sem use pajčune umedla, ke sa viese dol ud atropa, koker kašne fane. Pol sem še prah lepu ubriala, ke ga je blu tud že skor za en prst na debel na ajnrihteng. Ke sem bla s tem fertik, sem se spraula pa še poden ribat, ke še nimama parketa, koker ga maja pr bušeh ldeh. No, pa kua vam bom tu prpoudvala, ke sami veste, kašne reuce ena ženske, če nimama nubenga čluveka, de b nam šou mal na roka. Kene, dedci prideja dam sam jest, in pa spat, al pa sitnast stresat, če na greja krokot.

Glih, ke sem poden ribala, sem pa zaslišala, de me eden dol pud voknam na cest kliče: »Neška! Neška! Al s že ustala?« Veste, de more tu čluveka jezit, če ga eden ud deseteh dupoudne praša, če je že ustou. Ke sem skušila k vokne, de b vidla, kdu je tku nasramen, de me pr tku važnem del že mot, pa zagledam dol na cest tista moja prijatelca Juhanca, ke sem že večat ud ne prpoudvala, koku eva s ekp umetenske razstave ugledvale, ke jih prirejala umetniki u Jakupičevem paviljone gor pud Tibuli.

»Kau te je pa prnesel zdejla, ke mam ta narveč dela, tlela pud moj voken?« sem ja nahrušila, ke me je res jezil. »Al nimaš prou nubenga dela duma? Sej zdejla bo že treba hmal za kusu zakurt.«

»Z možam sva pršla prec jutri pr frustke neki naskriž. Več, jest sem mu dala namesu cukra u kufe kar en pulubček, koker s nam ti zadone predlagala. Ta merciala me je pa s figa u naša dregnu. Tu me je pa tku ujezel, de sem mu kar u kšit puvedala, de mu na bom dons za štrafenga nē kušila skuhala. Nej gre ta grubljan kost, kamer če. Pa mu tud na bom dala pred za jest, de me bo za udpušajne prosu. Jest mu bom že pukazala, pu čem je žmah. Več kaj, Neška, kar hiter se ubleč, pa bova šle mal pud Tibuli na lft. Sej videš, kuku je lep dan.«

»Več, luba moja, jest res zdejla nimam časa. Glih ribala sem, pa s me zmutila.« sem ji jest še precej prijazen udguvarila, če prou sem bla tku jezna, de sem se kar tresla.

»Neška, al nie mal prsmujena, de boš zdejla puden ribala in puspravljala? Kar naprau se, pa z mana pejd,« me je Juhanca preguvarjala in m ni dala pred gmaha, de sem se res ubiekla in šla z no.

Ke sva pršle du Zvezjde, sem pa rekla Juhanc: »Več kaj, Juhanca, kar tlela u Zvezjd se na kašna klop usedva, pa se bova kej pumenile. Mojmu možu, ke pride šole ud dveh dan, morem kusu naštimat, de na bo zjou nad mana, koker je negava navada. Midva nisva skregana, če prou sem mu dala pulubček namesu cukra u kufe.« Ko Juhanca ni mela nē prot mojmu predloge, eva pa začele pu Zvezjd iskat kašna prazna klop. Pa miselte, de eva dubile kašna prazna? Prou use klupi sa ble zasedene. Tu glih na morem reči, de sa ble zasedene, ke na usak klop je sam pu eden sedou. Če b ble glih kašne nalezlive bulezen u Iblan, b že nē na rekla. Tekat je prou, de se lde merkaja. Zdej, ke ni pr nas nubene nalezlive bulezen, se m pa tu useglih mal čuden zdi. Ke sem bla soje čase enkat na Duni, sem vidla tam u enmu parku, ke je na enmu stol sedela kar ena cela famija. Ta peru je sedou na stol mož, nemu haroči je sedela mende negava žena, pol sa sedel pa še trije utroc eden drugmu naroči. Tu se m je seveda mal čuden zdel že zatu, ke je blu ukulinkul še pouhen praznih stulou. Jest sem štederala in štederala, zakua je tu dober, nazade sem pa le prašala enga gespuda, ke je šou glih mem, zakua jih tulc sedi na enmu stol, ke je vender še tulc praznih stulou tle na razpulgajne. Gespud m je pa kar na kratk reku, de zatu, ke je treba ud usaga stola plačat, če se najn usede.

Tula m je na misu pršu, ke sem vidla, kašna putrata je pr nas s klupmi. Al b na blu pameten, če b se mogel tud pr nas neki plačat ud usaga sedeža za klop. Če že več ne, pa saj ena neška. Pol b blu pa dost klupi za sedet. Nubeden b se na mogu pržužvat, de se nima u našeh parkah kam usest.

Ke nisva dubile u Zvezjd nubene prazne klupi, de b se lohka kej med saba pumenile, sva jo pa ubrale preke Tibuli. Tam sva pa glih tku naletele. Ke je glih sonce tist dan tku prepu, sa ble use klupi na čone prazne, na kluphe, ke sa ble u senc, je pa sedela kašna babenca, zaven sebe je pulužila torba, marelja, pa še pouhen druge reči, de je tku ven videl, koker na vele-ejme. Ke se kar na marelja, al pa na torba člouk vender na more usest, sem se pa jest usedla babene naroči, Juhanca pa men, koker tista famija na Duni, in sa začele puguvarjat. Ke mende babenca ni bla še nekoč na Duni, de b vidla, kuku s znaja lde pu velikeh mesteh pumagat, se je pa hiter izkubacala izpod mene, pubrala s klupi sola brklarija, pa je šla. No, pol sva se pa z Juhanca lepu usedle in tulc časa tam se-dele, de je mogu bit tist dan tud moj mož brez



»Alo, zdaj bomo park zaprlit«
»Prav — nemara potem ne bo tako pihalot«kusila. Čeprou nisva bla skregana. K. N.



glih izkopaninah — med njimi tudi del mozaika — smemo soditi, da je bilo staro rimsko kopališče udobno urejeno, slinčo drugim enakim rimskim termam in da se je pod njim nahajala naselbina kakor dandanes. Najdeni starorimski novci nosijo imena rimskih cesarjev kakor so: Augustus, Claudius, Commodus, Traianus i. dr.

Iz opustošenja in uničenja vseh kulturnih vrednot, ki zaključuje rimsko dobo v naši deželi, in iz neprodinje sive megle, ki leži mnogo stoletij srednjega veka nad njo, se istočasno z mestom Celjem šele zelo pozno začno dvigati tudi naše Rimske toplice, in sicer potem, ko so bili v 12. stoletju Madžari pognani čez Dravo in čez Muro. Pri posestnih razmerah, ki so tedaj vladale, je izven dvoma, da so bile naše toplice in njih ozemlje del kake sosedne gosposčine. V poštev prihajata samo gosposčina Laško in jurkloštrška kartuzija. K tej kartuziji je spadalo ozemlje med Gračnico in Lahomščico na levem bregu Savinje. Cesta ob Gračnici v Jurklošter je bila zgrajena šele leta 1879. Prvi, leseni most čez Savinjo v Rimskih toplicah so napravili šele sredi prejšnjega stoletja. Ta dejstva že sama po sebi govore za to, da so Rimske toplice spadale pod gosposčino Laško; to se da tudi listinsko dokazati že za 13. stoletje, in sicer iz urbarja gosposčine



Šleda miš: »To je pa očak«



Čas druge košnje

TEHNIKA

Torpedni čolni

Torpedni čolni so majhne ladje, ponavadi komaj pet do dvajset ton težke, kar je zelo malo, če primerjamo z rušilci, ki imajo ponavadi kakih 20 tisoč ton teže, ali s najmodernejšimi bojnimi ladjami — velikankami, ki jih sedaj gradi angleška in ameriška mornarica, od katerih bodo največje dosegle 45 do 48 tisoč ton teže. Pri torpednem čolnu seveda ne moremo pričakovati, da bo Bog ve kako oborožen. Njegovo glavno orožje sta dve torpedni cevi, ki sta pa lahko zelo nevarni tudi zelo velikim bojnim enotam, kadar zadenejo cilj. Če odštejemo torpedo, ki jih lahko izstreliti čoln samo iz dovolj velike bližine in protivzgonske topove in strojnice, je torpedni čoln brez obrambe. Namesto topov itd. pa ima stroje, s pomočjo katerih lahko razvija do 100 km hitrosti v eni uri. Čoln, ki je zelo majhen, je pa tudi ravno zaradi majhnih dimenzij in velike hitrosti zelo neprimeren cilj. Kakor so pokazale izkušnje v svetovni vojni, ko so se torpedni čolni prvič pojavili in manevri, so torpedni čolni zelo nevarno in učinkovito orožje, pripravi posebno za obrambo obale pred napadi iz morja.

Pred svetovno vojno majhnih enot (ladij) na morju z vojaškega stališča niso preveč cenili. Sebe bojevanje v Rokavskem prelivu in ob obali Flandrije je pokazalo, da je tukaj bojna vrednost večjih ladij zelo dvomljiva. Tedaj so začeli uporabljati kolikor mogoče majhne motorne ladje, ki so jih primerno oborožili. Z njimi so lahko prepluli polja, kjer so bile posejane mine, ali pa so pluli čez plitve morske predele in preseknili sovražnika tam, kjer se je najmanj nadejal. Ko so opravili svojo nalogo, so se lahke okretne ladje hitro umaknile. Tako so napadali take ladje posamezne bojne enote, ki so blokirale obalo, napadale mirno vozeče trgovske ladje, napadale podmornice, vršile obveščevalno službo, pomagale pri zastiranju morja z umetno meglo in poleg vseh teh za vojskovanje na morju zelo

važnih nalog so bile vedno pripravljene za napad z enim najnevarnejših orožij — torpedom in z vodnimi bombami, kakor se imenujejo posebne mine za boj s podmornicami, ki jih ladja spusti v vodo in ki se tako regulirajo, da eksplodirajo šele v določeni globini. Vse te prednosti pa postanejo še bolj pomembne, če pomislimo, da je cena takih majhnih ladij dosti manjša, in tudi izguba ene take ladje ne pomeni veliko v primeri z izgubo velike bojne ladje. Jasno je, da so posamezne države kmalu spoznale prednosti novega orožja, zlasti ko se je z razvojem pogonskih strojev po vojni še znatno izboljšala učinkovitost torpednih čolnov, in so mu začele posvečati vedno več pozornosti. Zanje so se začele zanimati zlasti majhne države, katerih obala ni ustvarjena tako, da bi bilo mogoče računati na mogočno oblast na morju, ampak so se v svoji oborožitvi omejile predvsem na obrambno orožje.

Od velikih pomorskih sil je v desetletjih po vojni posvetila torpednim čolnom največ pozornosti Italija, ki je že v svetovni vojni zgradila številno brodogradilništvu torpednih čolnov, ki so bili v vojni znani pod kraticami: M. A. S. (Motoscafi Anti-Sommergibili — motorni čolni za boj proti podmornicam). Italijanski torpedni čolni so v juniju 1918. leta prvič uničili bojno ladjo. Bila je to avstro-ogrška bojna ladja »Szent Istvan«. Po svetovni vojni pa je Italija zgradila veliko število bojnih enot M.A.S.-ov, ki pa so dobili kot orožje poleg torpednih cevi tudi primerno protiletalsko topništvo.

Če upoštevamo napredek v letalstvu, industriji lahkih motorjev, nove načine oklopne zaščite velikih ladij, moramo reči, da se bojna učinkovitost tega za sedaj še novega orožja še ne da točno preценiti, kakor je težko točno ceniti pomen in učinkovitost letal v bodoči vojni na morju. Vendar pa bodo pomorski strokovnjaki v bodoči vojni resno računali tudi z majhnimi in okretnimi torpednimi čolnomi.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17						18				
19			20						21					
22				23		24				25		26		
27	28				29		30				31		32	
33		34		35		36		37		38		39		40
41			42		43				44		45			
46				47						48				
49			50		51				52		53			
54				55		56				57		58		
59	60		61		62		63		64		65		66	
67		68				69		70				71		72
73					74						75			
76				77						78				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začnejo pri številkah, nehalo pri debelejših črticah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. umrlí nemški pisatelj zgodovinskih romanov, 6. vrsta poljskih pridelkov, 12. skrajšano moško krstno ime, 16. reka na Madžarskem, 17. vrsta močvirnih rastlin, 18. vrsta poldragskega kamenja, 19. pristaniško mesto na zahodnem obrežju Finske, 20. tuja beseda za tovarnika, 21. industrijski kraj ob Savi v Sloveniji, 22. del ljubljanskega pokopališča, 23. meso doma zalkane živali, 25. domač rokodelce, 27. tuja beseda za izbrance, 29. druga beseda za torbo, 31. vrsta listnatega drevja, 33. izraz za ničvredno žensko, 36. državnica v južnem delu Evrope, 39. naziv za pravoslavnega duhovnika, 41. tuja beseda za pripovedno pesništvo, 43. priprava za risanje, 45. turški sodnik, 46. desni pritok potoka Iške, 47. otok južno od Grčije, 48. tuja beseda za pokrit hodnik ob vlakih, 49. skrajšano žensko krstno ime, 50. tuja beseda za besedno uganko, 52. informativna listina, 54. vrsta obvodnih živali, 55. reka v Srbiji, 57. vrsta zdravilnih rastlin, 59. del morskoga premikanja, 62. posebne vrste posušena klobasa, 65. druga beseda za

trgovsko blago, 67. neprijetno opravilo, 69. hrib na Štajerskem, 71. Gregorčičeva pesniška beseda za hojo, 73. jugoslovanska časnikarska agencija, 74. reševalna priprava, 75. kraj pri Rimskih toplicah na Štajerskem, 76. zgodovinsko pomembna rečica v Bosni, 77. sodobni indijski lirski filozof, 78. zdraviliški kraj ob Mirni na Dolenjskem.

Navpično: 1. tuja beseda za časovno razdobje, 2. vrh v Karavankah, 3. ženska oseba iz Schillerjeve drame: Don Carlos, 4. vrsta svetlobnih teles, 5. vrsta močvirskih ptic, 6. preprosto prometno sredstvo, 7. poglavar družine, 8. hrib v Švici nad Vierwaldstättskim jezerom, 9. druga beseda za prevaro, 10. zaničljiva beseda za zarod, 11. pokrajina v nekdanji srednji Grčiji, 12. tuja beseda za vodilo, 13. uporni indijski fakir, 14. tuja beseda za preprosto ljudstvo, 15. goranski izraz za del njive, 22. kemični element, 24. tuja beseda za razmejnico, 26. otočje severno od Sicilije, 28. grobarjeva potrebnost, 29. pristaniško mesto na vzhodnem obrežju Italije, 30. druga beseda za mejašico, 31. kraj pri Zagorju ob Savi, 32. kraj na Koroskem, 34. del jedilnega orodja, 35. otroško papirnato pokrivalo, 37. druga beseda

Dva tisočaka

Visoke palače, široke ceste — tuji ljudje, vse tuje neznano, tako pusto, pusto.

Po ogromnih stopnicah se je vzpenjala Marija. Mala deklica je hitela pred njo, zopet se je ustavila — čakala jo je. Marija je bila zamišljena. Že ves dan se ji je zdelo, da jo nekaj duši, pritiska k tlom — kakor težko breme.

Domovina, kje si? Cvetiči travniki, pisane livade, kje si, domača zemlja? A Marija je daleč od rodne zemlje, je v velikem tujem mestu vzgojiteljica male Vande. Vanda, živahna petletna deklica, hčerka bogatih staršev. Mariji je bilo lepo pri njih, samo Vando je vzgajala in drugega nič. Z njo je hodila na sprehode — na počitnice. Vendar Marija ni bila srečna. Domača polja, travniki, puhteča rodna zemlja, vse to ji ni dalo pokoja. Zamišljena je izvrševala svoje delo — nikoli se ni smejala.

Vandina mati, žena bančnega ravnatelja, je obupala. Kaj je z Marijo? Zadnje dni ni jedla, bledela je, vsa je bila obupana.

»Kaj je z vami, Marija?«

Ni odgovorila, kakor v omotici je zapustila sobo.

»Marija je bolna,« so ugovarjali.

»Ne, zaljubljena je,« so je norčevali ravnatelj. Da, Marija je zaljubljena, se je končno potolažila njegova žena. Naglih korakov je odšla v njeno sobo. Tako lepo v redu je imela vse. Nikjer nič razmetanega. Skoraj se je bala odpreti predal. A radovednost jo je mučila; kdo je oni, ki jo je zmedel? Vendar tu ni bilo ničesar. Odprla je drug predal. Da, tu! Gospa se je nasmešnila. Odprlo pismo je ležalo prav na vrhu. Kakor bi trenil, in že ga je imela — a razumela ni ničesar. Pismo je bilo napisano v tujem jeziku. Položila je zato pismo na prejšnje mesto in sklenila, da bo z Marijo govorila takoj, ko se vrne.

A počakala je do večera. Ko je Vanda že spala, jo je poklicala.

»Marija, danes sem sklenila, da bom z vami govorila. Tako čudno zamišljena ste, da vas ne razumem. Vaša služba zahteva od vas veliko živahnost — vedrega duha, Vanda vendar ne sme čutiti žalost, z njo je treba mnogo govoriti; vi pa samo molčite in molčite. Mogoče vas je življenje razočaralo? Lahko mi razkrijete, tolažilna beseda vam gotovo ne bo odveč.«

Marija je stala kakor kip, ves čas se ni zganila. Saj je ves čas živela v omotici, sama ni vedela, kaj je z njo. Vsi so opazili in lahko ji odpovedo službo. In potem? Zagledala je blede materni obraz, udrti lica...

»Ne,« je šepnila. Omahnila je na divan, ničesar več ni videla, le temni kolobarji so se vrtinčili okrog nje, v nji — povsod.

Gospa ni vedela, kaj se dogaja v njeni duši; mirno je čakala, da se bo vzgojiteljica zbrala. Smililo se ji je v ubogo dekle široko odprtih očih in spomnila se je svoje mladosti.

Polagoma je Marija spoznala resni položaj. Misel na svoje bedne domače jo je okrepila.

»Gospa,« je dejala s trepetajočim glasom, »skušala bom vse popraviti, kar sem te dni zakrivila; samo obdržite me — ne odslavite me!« »Čemu, tega nisem nikoli dejala, in tudi Vanda vas ima zelo rada. Toda zakaj mi prikrivate, zakaj mi ne razkrijete, kaj vas tako tare?«

Dve debeli solzi sta spolzeli dekletu po licu. Ustnice so ji drhtele, komaj je zadrževala ihtenje.

»Razumem vas, mladi ste, tudi jaz sem bila nekoč zaljubljena.«

A Marija je po teh besedah ostrmela. Mlada je, a da bi bila zaljubljena?

»Ne, ne, ljubezen je daleč od mene. Misel na izmučeno — bolno mater, petero sester in dva brata mi jemlje voljo do smeha. Jaz sem najsta rejša, a drugi mladi, majhni — brez kruha.«

»In vi jih podpirate z bormim zaslužkom?«

»Da, a bolezen mnogo požre in petnajstletni brat hodi v šolo. On je edino upanje. Bori se skozi življenje in mi vsi upamo.«

»Življenje je težko. Prav imate! Boriti se je treba in upati. Gotovo vam bo nekoč vse plačano!«

»Ah, za mene mi ni prav nič, le mati, mati ki bo umrla, ki je ne bom nikoli več videla.«

Gospa je videla ubogega otroka, a kaj je mogla ona pomagati? Ko bi bila samo ona in mati, a je še sedem drugih!

»Potolažite se, Marija, mati gotovo ne bo umrla.«

Nato je vstala in zapustila vzgojiteljico.

Dobro je vedela Marija, da bo gospa tako sterilna in drugega niti pričakovala ni. Kako pride ona do tega? Čeprav je bogata, a ima otroka in moža. Odšla je iz sobe in se ihtela vrgla na posteljo. Solze so ji vrele po licu. Vse gorje je hotela izliti v te solze. A gorje ni hotelo miniti kajti Marija je dobro vedela, kaj se bo v kratkem zgodilo, vedela je, kaj čaka njeno bedno mater brate in sestre. Kje naj še zasluži, da bo podpirala domače? Sestra prosi, brat mora plačevati stanovanje, vsak ima kako prošnjo, le mati molči, ker ne more več prositi. Sestra ji je pisala, da zdravnik noče več priti, ker nimajo denarja. In Marija tu ječi: kakor v jekleni temni kletki se zdi v tej tujini. Tako daleč proč od doma! Vendar ji je lepo, ne sme se pritoževati, ona trpi le zaradi njih, ki nimajo, ki stradajo in vendar jim ona ne more zadostno pomagati.

»Marija!« jo je zdrnila gospa.

Marija je planila kvišku. Gotovo se je premislila, odpovedala ji bo službo, saj ona ni za vzgojiteljico.

»Marija, pojdite domov. Gotovo vas zelo potrebujejo.«

Dekle se je streslo po vsem životu.

»Gospa, doma nimajo sami kaj jesti in jaz ne bom nikoli več...«

»Kaj govorite, Marija, saj boste potem prišli nazaj. Tu imate za prvo silo, za bolno mater.«

Gospa je položila na mizo dva tisočaka.

»Kako sem vam hvaležna, kdaj vam bom lahko povrnila?«

Razjokala se je.

»No, Marija, to je samo mimogrede, a ne mislite na vračilo.«

Pogladila jo je po laseh in zapustila sobo.

Naslednji dan se je Marija odpeljala v svojo domovino. V rokah je imela dva tisočaka, in srce polno sreče. (—n.)



»Trikrat sem že zastoj čakal, če je še jutri ne bo, bo pa obsedela.«

Preveč pridni zet

»Ne kapljice ne pokušim,« pravi snubec. »O!« odvrne oče njegove izvoljenke. »Tudi ne kadim!« »Hm.« »Ne kvartam!« »Lej, lej!« »Solidno živim in zvečer ne grem nikamo.« »Tudi to!« »Ali mi daste hčar za ženo?« »Še kaj!« »Zakaj ne?« »Zato, ker nočem, da bi mi moja žena zmedla vasa za zgled!«

Vesno

Katehet v šoli: »Vaša dolžnost je, da vsak tu den vsaj enega človeka osrečite! No, Tonček, ali si to storil?« Tonček — ponosno: »Sem, gospod katehet!« Katehet: »Lepo! Kaj si pa storil?« Tonček: »Pri teti sem bil, in je bila vsa srečna, ko sem jej epet domov.«



»Včeraj mi je Tone podaril svoje srce.« »Pazi nanj — zadnjič mi je rekel, da sem mu ga jaz strl!«

Širite katoliško časopisje

Rešitev križanke

z dne 27. avgusta 1939

Vodoravno: 1. Zogu, 2. žaromet, 12. azur, 16. opera, 17. tesar, 18. Otoče, 19. Nora, 20. loza, 21. kan, 22. oris, 23. Arad, 24. emir, 26. era, 27. Sela, 28. Baba, 31. Helikon, 35. obod, 38. Olib, 40. okolica, 41. Kapa, 43. noč, 44. ozon, 46. opeka, 47. Sin, 48. oko, 50. kanon, 52. apaš, 54. Uri, 55. meča, 56. nobeden, 58. otec, 59. obed, 61. Amerika, 62. Paka, 64. Tara, 67. Eol, 69. Onek, 72. slop, 75. Irun, 76. trk, 79. ralo, 79. miza, 80. Sedan, 81. Anima, 82. žepar, 83. Adam, 84. anemona, 85. raka.

Navpično: 1. zona, 2. opora, 3. Gera, 4. urad, 5. Zale, 6. atom, 7. rezilo, 8. osa, 9. mak, 10. erar, 11. tona, 12. Atos, 13. Zore, 14. učilo, 15. resa, 25. Rilo, 26. ekipa, 28. Bonomo, 29. bič, 30. Abo, 31. hozana, 32. ekonom, 33. ocepek, 34. nakana, 45. oka, 36. bes, 37. danica, 39. Loke, 42. pire, 45. Nobel, 49. oče, 50. kad, 51. Nero, 53. šop, 54. čita, 57. dinamo, 60. bared, 63. kozak, 64. Tisa, 65. ruda, 66. Anam, 67. Etna, 68. Oran, 70. elan, 71. koža, 72. smer, 73. lipa, 74. para, 77. Kne, 78. Rim.

Rešitev zlogovnice

1. Dobrna, 2. Brežice, 3. orelca, 4. Eskulap, 5. amalgam, 6. Ohio, 7. valuta, 8. Ilmona. — Dobro se samo hvali.

Številnica

7. 17. 14. 16. 17. 8. 11. — 4. 7. 5. 16. 11. 6. — 15. 17. 4. 17. 3. 8. 6. — 8. — 3. 14. 2. 13. 17. — 10. 2. 3. 11. — 12. 14. 17. 6. 11. 4. 9. 11. — 18. 17. — 15. 5. 3. 11. — 10. 2. 16. 17. 13. 8. — 9. 8. 1. 17. 18. — 8. — 4. 7. 3. 16. 17. — 11. 6. 17. 16. — 7. — 1. 11. 4. 9. 11.

Ključ:

1. 2. 3. — nprav
4. 5. 6. — morska žival
7. 8. 9. — del vodnega premikanja
10. 11. 12. — čut
13. 14. 15. — plemiško znamenje
16. 17. 18. — japonski denar

Če mesto zgornjih števil vstaviš prave črke, dobiš Levstikov izrek.

Leposlovna besednica

Freytag, Andersen, Cervantes, Aprilov, Meško, Berdjajev, Engels, Novalis, Vančuta, Epikur, pealmit, Aristoteles, James.

Iz vsakega od zgornjih imen vzemi po določnem redu po dve zaporedni črki. Če si izbral pravilne, ti dajo ime in priimek slovenskega pesnika in naslov njegove pesnitve.

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič:

Pravljica o velikanu

Zivel na Gorenjskem je mož velikan ki gore je naše premikal kot pisane kamenčke deček drobán in smreke za trak si zatikal.

Po rusasti bradi je gamse lovil in desal jih s prsti na dlan je, medvede, volkove je z nohtom pobil, če trčil v goščavi je nanje.

Postlal si mehko je kar postelje tri, kar postelje tri — tri doline: Kot, Krmo in Vrata. Vse dolge noči si klatil je zvezde z višine.

S kazalcem širokim je dregnil nekoč pod vznožje zelene Planine: Peričnik privrel je na dan in deroč pogнал se je s sive pečine.

In včasih se sklonil je v Trento, pobral je s tal Zlatoroga, ko dete v naročju ga zibal je in miloval; Zarkžene so bile mu svete.

Ko prvi pastir si zavetje izbral je v senci Možaklje široke, skrbno in ljubó velikan varoval je čredo mu, dom in otroke.

Izklesal Triglavu vrhove je tri: dva prsta k prisrčni pradedni: naš rod ne bo klonil do konca dni! Pnè k soncu kot križ se vrh srednji.

V kraljestvu Triglava zdaj spi, sladko spi in pravljice zlate s njim spi. A kadar bo sila, se spet prebudi — tako nam gozdovi bučijo...

Materine solze

Iz velikega zverinjaka je pobegnil velik lev in začel divjati po mestnih ulicah. Ljudje so prestrašeni bežali pred njim in se zapirali v hiše. Kmalu so bile prazne vse ulice.

Prav ta čas je neki deček pobegnil od doma. Ves zmeden je blodil po ulici in ni vedel kod in kam.

Ko je mati opazila, da sinka ni doma in ko je elišala, da po mestnih ulicah divja lev, jo je obšel grozen strah. Ni pomišljala niti za trenutek. Odhitela je v mesto. Prihitela je tja prav do tedaj, ko je lev pridrvel do njenega sinka in ga zgrabil s šapami.

Mati je pritekla do leva, vrgla se je predenj na kolena in ga jokajoč prosila:

»Dobri lev, vrni mi otroka! Če si lačen, pojem mene, ker bi itak umrla, če bi mi otroka raztrgal.«

Lev je videl materine solze in je nekaj časa neodločno stal pred njo. Potem pa se je obrnil in zdiral dalje.

Tako, glejte, prijatelji mladi, morejo materine solze ganiti celo leva.

Drobne zanimivosti

Kokoš znese v svojem življenju približno 600 jajc.

Hitrost svetlobe se vsako leto zmanjša za 4 kilometre.

Toksofori so drobne dlačice na telesu gosenic iz vročih krajev. Če se človek teh dlačic dotakne, dobi precej hude opekline.

Kitajec ne pije mleka.

3% telesne teže zavzema živčevje, mozeg in hrbtenica.

Prvi botanični vrt je bil ustanovljen v Padovi (Italija) in sicer leta 1533.

Premier planetoida (majhnih vesemirskih teles) znaša povprečno do 50 km.

Čaj so v Evropi spoznali šele leta 1635.

Ko je Francec odhajal k stricu na počitnice, mu je mati naročila, naj ima vedno odprte oči češ, da bo tako mnogo pridobil. Posledica tega nauka je bila ta, da je, ko se je vrnil domov, povedal takole: »Stric ima na etolalu za svetlim pišom steklenico žganja, teta nosi kito na glavi, ki ni njena, domači sin pa se splazi skozi okno in gre v gostilno, ka drugi že spijo.«

Stričkov kotiček

Dragi Kotičkov striček! — Mnogokrat sem prišla v roko peresnik in papir, da bi Ti pisala. A veelej mi je upadel pogum, ko sem se spomnila Tvojega koša, ki ni nikdar sit drobnih pisem kotičkarjev. Zdaj sem pa zbrala ves svoj pogum in Ti pišem te kratke vretice od daleč — iz Italije.

Kako to, da ne prideš pogledat prekrasne Poetojske jame? Na binkoštno nedeljo sem gledala pri vratih, kdaj se boš od kod prikazal, a Tebe od nikoder ni bilo. Vsa žalostna sem morala oditi.

Pa če boš vprašal, kako naj bi Te spoznala, ko Te še nikoli nisem videla, Ti odgovorim: Spoznala bi Te po velikanski bradavi, ki jo imaš na nosu, če je to res.

Če vržeš to moje pisemce v koš, vse noči ne bom mogla spati in še hudo se mi boš zameril.

Se nekaj Ti moram povedati prav na uho, da nihče ne bo slišal: Napake v mojem pismu popravi, ker se jaz v šoli učim samo italijanek!

Mnogo pozdravov Ti pošilja zvesta prijateljica »Mlada Slovenca« — Pavlina Vodopivec, Italija.

Draga Pavlina! — Tvojega pisma pa moj koš že ne bo hrustal, tisto pa ne. Pa če bi me na kolenih prosil, naj mu ga dam, bi mu raje figo pokazal. Predobro vem, kako hudo je, kako težko je napisati takole pismo otroku, ki v šoli nikoli ne sliši slovenske besede. Še otroci, ki imajo v svoji domovini slovenskih šol na pretek, včasih po cele ure grizejo peresnik, preden kaj pametnega iz njega stisnejo. Ti se pa nisi učila ne slovenske slovnice ne slovenskega pravopisa — ali je potem kaj čudnega, če vzamem takole pismo s prav posebnim spoštovanjem v roko? Pa naj mi kotičkarji širom Slovenije zamerijo ali ne, povedati moram odkrito, da mi je eno samo pismo slovenskega otroka izza meje stokrat ljubše in dražje kot deset njihovih pisem.

Prav žal mi je, da si me na binkoštno nedeljo pred Postojnsko jamo čakala zastoji. Če bi vedel, da me boš čakala, bi prebrskal vso krajino, ki sem jo podedoval po svoji prababici. Nemara bi med staro šaro iztaknil vendarle še kakšnega plesnivega »kovača« (novec za 10 dinarjev), da bi si

z njim kupil vozni listek za vlak ali aeroplan. Če bi pa po skrinji brskal zaman, bi jo mahnil v ljubljansko zastavljalnico s svojim edinim premoženjem: prelubo mi pipico. Stara je že res in vsa ožgana in izgledana, a prepričan sem, da bi mi ljudomili gospod, ki v zastavljalnici take reči ocenjuje, zanjo odštel le kakšno prebitno paro. Saj ima vrli gospod za siromake srce zmerom na levi strani. Če bi prelube mi pipice čez leto ino dan v zastavljalnici ne mogel več »dvigniti« bi se Ljubljancani na dražbi gotovo kar stepili. Ta pipica je namreč kaj znamenita. Ne zato, ker jo med brezobnimi čeljusti žulim jaz — Bog varuj, tako domišljav nisem! — ampak zato, ker je nekoč zdavnaj bila last samega veleblagorodnega gospoda barona Potegona. Do baronov, grofov in drugih takih »Potegonov« pa imajo Ljubljancani še dandanašnji dan velikansko spoštovanje.

Nekaj drobnih napak v pismu sem popravil, kakor si želela. Povedati pa moram nekaterim kotičkarjem v brke, da se Tvoje pismo kar lahko kosa z marsikaterim izmed njih. Se ni dolgo od tega, ko sem dobil od nekega slovenskega dijačka iz samega Belega grada tako pismo, da sem se kar za glavo prijel. Dolgo sem ugibal, v kakšnem jeziku mi vrli fant piše. Srbski jezik to ni bil, hrvatski tudi ne, slovenski še manj. Nazadnje pa sem vendarle dočkal, da se ta »jezik« imenuje — kolobocija ali zmešnjava. Nekaj je bilo vmes turških, nekaj ciganskih, nekaj srbskih, nekaj hrvatskih in nekaj tudi slovenskih besed... Naj se ta slovenski dijaček iz Belega grada pride kar k Tebi slovensko učiti!

Če me bo pot kdaj zanesla v tamkajšnje kraje, Te pridem obiskat. Namesto sladkorčkov prinesem s seboj vrhan cekar prelepih slovenskih pravljic in pripovedi. Posebno tista o Martinu Krpanu, Petru Klepcu in kralju Matjažu, ki pod goro Peco dremlije in čaka, da pride njegov čas, Ti bo gotovo na vso moč všeč.

Torej na veselo svidenje! Prav prisrčno Te pozdravlja Tvoj stari prijatelj — Kotičkov striček.

Igračkanje s številkami



Zemlja se vrti z nezasišano naglico

Kakor vam je znano, se zemlja vrti okoli sonca, čeprav je videti, kakor da bi sonce potovalo okoli nje. Neki astronom (zvezdoznanec) je izračunal, da je hitrost, s katero se zemlja vrti, naravnost čudovita. Nič več in nič manj kot 940 milijonov kilometrov prepotujemo z zemljo v enem samem letu, ali 2 in pol milijona km na dan in 29,8 km na sekundo.

Dve milijardi ljudi na enem prostoru

Neki drugi učenjak je izračunal, kako velik bi moral biti prostor, na katerem bi se zbrali vsi ljudje naše zemlje. Za vsakega posameznika je določil četrty kvadratnega metra. Prostor, na katerem bi se zbralo vse človeštvo, bi potemlakem obsegal komaj dobrih 500 kvadratnih metrov. Zadostoval bi torej kakšen manjši otok.

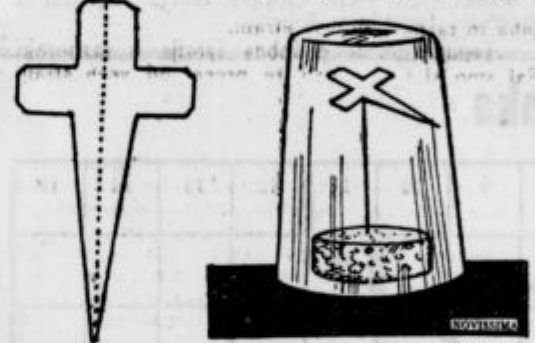
Človeštvo v zaboji

Neki Američan je izračunal, kako velik bi moral biti zaboj, v katerega bi naložili vse ljudi naše

zemlje, t. j. okoli 2 milijardi ljudi. Prostornina, ki jo je v tem zaboji določil za vsakega posameznika, znaša 60 cm v višino, 90 cm v širino in 1 m 80 cm v dolžino. Prostornina, v katerega bi spravili vse človeštvo, bi torej znašala skorajda 1 kubično miljo. Vsekakor velik »kovčeg«!

Ubogljivo kazalo

Iz navadnega poltrdega papirja izrežemo kazalo, ki ima takšno obliko, kot jo vidite na sliki št. 1. Preganemo ga v dolžini (glej s pikami označeno mesto na sliki št. 1!) in spet razgrnemo. Nato



vzamemo iglo (n. pr. del igle za pletenje) in jo s konico navpično zasadimo v zamašek iz plutovine, na topi konec igle pa položimo papirnat kazalo. Ko dobimo ravnotežje, povežemo čez zamašek s kazalom nekoliko večji kozarec (glej sliko št. 2!), ki ga prej dobro posušimo in nekoliko ogrejemo.

Če potem s svilen ročico podrgnemo kozarec na zunanji strani v bližini kazala, vidimo, da se kazalo s prirotenim koncem ubogljivo vrti v določeni smeri. Tako ga vrtimo po mili volji.

Razlaga te »čarovnije« je kaj enostavna: s drgnjenjem nastane elektriciteta. Mesto, ki ga drgnemo, postane torej električno in vleče nase predmete, ki niso električni. Priroten konec kazala je steklu najbližji, zato se zmerom pomika v smer, ki jo drgnemo.

Poskusite, pa boste videli!

MLADA NJIVA

Mladina

Ej, mladina, zdrami se, zdaj je rosen čas: dnevi dela in skrbi so prišli nad nas!

Za pravico in poštenje bili bomo boj, prenovljeno vso kulturo hočemo takoj.

Kar storili so pred nami, to ni vse za nas: zboljšati si hočemo vsaj bodoči čas.

Nič omahovanja in strahu nič več: v roke treba vzeti bo — uma svetli me!

Jože Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Pravljica o krutem graščaku, ki je zaklet v kačo

Z mamico eta šli na izlet v njen rojstni kraj, na Vrhniko. Šli sva čez ev. Trojico v vasio Stara Vrhnika in se naprej do goroda za vasio. Tam eta sedli na ekalo in mamica je začela pripovedovati pravljico, ki jo je kot otrok elišala od nekega pastirja, ko je šla nabirat črne jagode.

Takole ji je pripovedoval pastir:

Tukajle, kjer je zdaj bajer, je v starih časih etal mogočen grad. V gradu je živel graščak, ki je bil neusmiljenega srca. Niso se mu emilili ne ljudje ne živali. Če ga je kakšen revež prišel prosit za milodar, ga je dal pretepeti, ali pa ga je vrgel v ječo.

Nekega dne je prišel v grad star berač. Ni vedel, kako hudoben je graščak. Namesto da bi ga obdaroval, je graščak pograbil bič, ga z vso močjo udaril po pletih in zakrilal:

»Seme beraško, poberi se, ali pa pokličem birče, da te vržejo v ječo!«

S ekalo bolečino na hrbtu je berač odšel. Na pragu pa se je obrnil in s povzdignjenim glasom rekel:

»Proklet bodi ti in tvoj grad! Preden bo sonce za goro zasló, bo tvoj grad pogreznjen v zemljo in zemlja zalila se bo z vodo, v kačo spremenjeno bo tvoje telo. Kdor te bo videl, bo bežal pred tabo.«

To rekoč, je berač odšel. Graščak pa se ni dosti menil za njegove besede. Porogljivo se je smejal.

A ni minila ura, že se je nebo grozno etemnilo. Začelo se je bliskati in treskalo je kot na sodni dan. In glej: grad se je začel pogrezati v zemljo.

Kruti graščak se je na vso moč prestrašil. Obžaloval je, da je tako brezsrčno nagнал starega berača. Začel je klicati:

»Berač, kje si? Pridi, dal ti bom miloščino, ti pa vzemi svojo kletev nazaj!«

A bilo je prepozno. Berač je bil že daleč. Grad se je globoko pogreznil. Zalila ga je voda, iz katere vsakih eto let prilze ostudna kača, v katero se je spremenil graščak. Kdor jo zagleda, se prestraši in zbeži.

Nekoč je šel mimo pogreznjenega gradu neki lovec. Zagledal je kačo in nameril je puško, da bi jo ustrelil. Kača je izpregovorila:

»Pusti me! Poišči pastirja in mu reci, naj ureže tri enoletne vrbove šibe. Z vsako šibo naj me enkrat udari — in rešen bom.«

Prišel je pastir, imel je tri vrbove šibe. Ko je kačo udaril prvič, je postala še bolj ostudna. Ko jo je udaril drugič, se mu je zdela še bolj grda in grozna. Sikala je vanj, kakor da bi ga hotela piciti. Deček se je prestrašil in zbežal domov, kjer je od prestanega strahu kmalu umrl.

Tako zakleti graščak še zmerom čaka, da pride pogumen pastir, ki ga bo rešil.

Tinka Rejc, učenka II. razr. mešč. uršulinske šole v Ljubljani.

Šest let je gnal čredo divjih jelenov. Leta 1929 je kanadska vlada kupila na Alaski 3000 eevernih jelenov za Eskime, ki žive bomo življenje ob obrežju reke Makenzie. Čredo je prevzel Laponec Andi Bar in se podal s še nekaterimi na dolgo pot. Potovanje z velikim številom živali je šlo počasi. Pazimi so nagajali nadalje zameti, poleti pa komarji in moskiti, marsikak jelen je postal tudi plen lačnih volkov. Tako je v led premočnih nepriklj poginolo pol črede. Toda vsako leto je čreda dobila tudi dovolj naveda pomladka, da ob prihodu k Eskimovcem njeno število ni bilo nič manjše kot ob pričetku potovanja. Eskimovci so se lepega daru eevre iskreno razveselili, saj pa so nanj čakali tudi dolgi šest let.



Mirko Kunčič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Pastirček Gregec in zmaj

(Pripovedka za mlajše.)

(Nadaljevanje.)

»Kje neki?« je zagodrnjal stric Ródar. »Tam, kjer je bil, v Močilniku pod Borovljami spi. Kadar se prebudi in s svojim repom zamahne, se bodo gore kar stresle kot ob najhujšem potresu. Zemlja se bo udrla in pokopala pod seboj Mójstrano in Dovje.«

»Kdaj pa bo to?« je hotel vedeti Gregec in kar nekam tešno mu je postalo pri srcu.

»Eh, takrat bodo najne kosti že zdavnaj na dovškem pokopališču trohelele! ga je potolažil stari vsevedež.

Gregec je malo pomolčal in se zamislil. Kar z obraza bi mu bil lahko bral, da se mu nekaj ne bdi v redu. Vprašujoče se je zazri v ovčarja in počasi izmenčal:

»Ampak stric Ródar, kdo ima potlej prav? Vi pravite, da je zmaj v Močilniku pod Borovljami, puščavnik Sabljica pa pravi, da je v Blaševci jami.«

»Da bi te zlomekle se je razjezil stric Ródar. »Zmerom imaš tega lažnjivega Kljukca, tega puščavnika Sabljico na jeziku. Če ti rečem, da je zmaj v Močilniku, potlej je pač v Močilniku in konec besedi!«

Gregec je bil razočaran, hudó razočaran. Oh, le čemu je potlej sabljico v zapuščeni lisici jami vrh Granšice skril, le čemu ga je puščavnik Sabljica učil, kako jo mora sukati — če pa zmaja v jami sploh ni? Poparjeno je povesil glavo. Vsi njegovi lepi upi in načrti, da bo zakleto deklico rešil, so splavali po vodi...

Bistre oči starega Ródarja so koj opazile, kako čudno potrt je deček kar na lepem postal. Roboto se je obregnil vanj:

»Lej ga, zakaj se pa tako kisto držiš? Ali si se češminja najedel?«

Gregec je hotel svojo skrivnost pridržati čisto zase. A zdaj res ni imelo nobenega pomena več. Kar utrgalo se je iz njega, žalostno in bridko:

»Veste, sem mislil... sem hotel zmaju odsekati glavo in zakleto deklico rešiti — pa kaj bi, ko pravite, da ga ni!«

»Aha, torej takšna je ta reč,« se je gromko zasmel stari ovčar. Pred očmi so, se mu nare-

dile dobrovoljne gube. Nekaj časa se je v zadregi čahal za ušesi, potlej pa je hitro ubral druge strune. »Ljuba duša, ali sem mar trdil, da ga ni? V Močilniku je, to drži kot amen v očenašu, a tudi v Blaševci jami utegne biti. Mar misliš, da je na svetu en sam zmaj? Kot listja in trave jih je, ti rečem. Zmaj, ki v Blaševci jami zakleto deklico straži, je gotovo sin strašanskega zmaja pod Borovljami. Stara mrečina v Močilniku ima pač pretesen domek, da bi še mladi zmajček lahko v njem lenaril in smrčal. Zato ga je pa v Blaševci jami napodil, da si tam sam služi svoj kruh — kot čuvaj zakleto grajske deklice. Tako je in nič drugače!«

Gregčev obraz se je zjasnil. Najraje bi ga bil kar objel, dobrega strica Ródarja, tako mu je bil hvaležen za prelepe besede. Pa se je premagal in mu privoščil samo hudó, hudó prijazen pogled. Potlej se je še nečesa domislil. Že je imel zaupno vprašanje na jeziku, že so mu prve besede zdrk-nile iz ust:

»Stric Ródar, elišite...«

A stari ovčar ga ni več slišal. Pognal se je spet za svojim tropom in zmerjal neubogljive ovce kar povprek:

»Ohá! Ohá! Le stopite, le, saj nimate polža za vodnika!«

5.

Tako sta počasi prilezla na ravnico vrh Granšice, ki so ji rekali Zrnov rovt. Pašnik je bil ekrbno ograjen od vseh strani. Ovčar je otpril leso in nagnal ovce skozenj.

»Zdaj se pa banezljajte, kolikor vam dá srce!« je zadovoljno revsknil in narahlo oplazil ovco, ki se je ob lesi še nekaj obotavljala, z okovano gorjačo po hrbtu. Potlej je še enkrat za-

vihtel klobuk in zaukal, neugnano in mladostno, da je prislunhl ves planinski svet: »Juhuhuuu!«

Tam globoko nekje spodaj, na dnu tiste doline, so se k vznožju Možaklje kot piščeta h kokliji stiskale mojstranske hiše. Tam daleč nekje v ozadju pa je ponosno in mogočno stal Triglav, kralj Julijskih Alp, še zmerom odet v enežno bel plašč. Kopal se je v prvih sončnih žarkih, ki jih je nevidna roka sipala izza Črničjega vrha.

Gregcu je bilo pri srcu praznično in lepo, kakor da je priromal v čisto nov svet. Kar spozabil se je in je še sam dal duška svoji veliki radosti z vriskom:

»Juhuhuuuu!«

Pa mu je bilo koj žal, da je to storil. Stari ovčar ga je hudomušno ošinil z očmi in ga začel oponašati:

»Kikirikiii, petelinček, kikirikiii!«

Sredi širokega pašnika je tešno ob etaji za ovce stala še skoraj čisto nova pastirska koč, zgrajena iz debelih smrekovih hlodov. Ovčar je stopil k njej, odprl duri in svečano rekel:

»Gregec, poglej, to bo najin grad poslej! Jaz bom vladal, ti mi boš pa pomagal.«

Gregec je pokimal s široko nasmejanim obrazom in objubil:

»Bom!«

Notranjščina pastirske koče je bila kaj prostorna in prijazna. Na sredi je stalo ognjišče z velikim kotlom, obkroženo od dveh ležišč — pograda —, stena v ozadju pa je bila kar preprejena s širokimi policami. Na njih so etale dolge vrste loncev, ekled, latvic za kisló mleko, pokrovk, sirovskih potrebščin in druge ropotije.

(Dalje prih. nedeljo.)



Zahtevajmo „Družinski zakonik“!

Luksemburški list »Luksemburška beseda« objavlja v svoji zadnji prilogi »Luksemburška žena« sledeči članek, ki ga tudi mi za svoje kraje z obema rokama podpisemo:

Najvažnejši dogodki poslednjih dni

Niso bili neskončni razgovori o Gdanaku; tudi ne brezuspešno, skoraj dolgočasno uganjanje ali bo vojna ali ne; še manj vojaški velemanevri v raznih evropskih državah ali celo ne različni propagandni govori »vodilnih« politikov.

Nikakor! Najvažnejši dogodek v evropski zgodovini poslednjih let je bil obsežen zakonik, ki ga je Daladierjeva vlada v Parizu objavila v 170 členih v francoskem uradnem listu in ki je že stopil v veljavo.

Ta obsežni, novi zakonik je položil temelj resnični obnovi Francije po družini. Brez dvoma je to neizmerna naloga. Če bo uspeša, bodo rodile te postavne francoske družine brezmejne, blagodejne posledice tudi za mnoge druge države v Evropi.

Nemara se bodo te dobre posledice občutile tudi pri nas. Saj trpimo pri nas pod isto družinsko krizo kakor v Franciji. Saj nas ograža leta nevar-

dotičnem delu države. Ta zakonita podpora je torej precej izdatna in pomeni prav hudo obremenitev javnosti.

3. Da družinska mati lahko ostane doma in ji ni treba hoditi na delo izven doma, da bi mogla ehajati, prejema družina z več otroki posebno materinsko doklado (do 10 odstotkov povprečnega zaslužka), če je v hiši samo ena oseba, ki kaj zasluži, in če mati opravlja zgolj gospodinjska dela.

4. Manjši delavci, kmetje in rokodelci na delu prejema družinske doklade iz lastnih blagin, v katerih država prispeva dve tretjini denarja.

5. Da se ljudje ne bodo selili iz dežele, bodo mladi zakonci, ki bodo ostali zvesti kmečkemu stanu, dobili zakonsko posojilo (od 5000—20.000 frankov), da si bodo mogli nakupiti pohištvo, orodje, živino, stroje itd. To posojilo bo treba vračati v 20 polletnih obrokih (začetni v 2. letu zakona). Z vsakim otrokom, ki se bo rodil v družini tekom 10 let, bo plačilen obrok manjši. Ko bo 5. otrok te družine na svetu, pa bo vse ostali dolg zbrisani.

6. Kmečkim otrokom, ki pomagajo v kmečkih hišah staršem brezplačno, bo od 18. leta dalje zagotovljen zaslužek, katerega bodo po smrti gospodarja ti otroci prejeli v denarju.

Varnostne odredbe glede na moralo

Strožje bodo kaznovani tisti zakonci, ki se branijo otrok (ali e splavi odpravljajo plod).

Tudi propaganda za splave ali protiplodna sredstva bo odedej hujše kaznovana.

Razporoka — kip kralja Nabuhodonozorja

Moderni reformatorji Kristusovega nauka so kakor kiparji, ki izdelujejo svoje umetnine po tistem kipu, ki ga je videl pred kakimi 2500 leti asireki kralj Nabuhodonozor — tako smo se učili v »Zgodbah sv. pisma«: kip visok, velikanski, strašen na pogled, glava iz najfinejšega zlata, prsi in roke iz srebra, ostalo telo iz bronu, stegna iz železa, spodnji del nog pa deloma iz železa, deloma iz ilovice. Pa ti približni iz vrha visoke gore kamen in zadene kip z vso močjo ob te železoprsene noge. Kip se ves sesuje, pa tako zelo na drobne kosce, da jih močan veter popolnoma razpiha in raznese na vse strani.

Temu kipu je podobna teorija o razporoki. Saj smo si jo ogledali že precej od vseh strani, pogledimo ji danes še pod noge. In o teh nogah, na katerih ta teorija stoji, trdimo, da so zanič.

Najprej sloni ta teorija na čisto napačni misli, da ni zakon med kristjani nič drugega kot prostovoljna medsebojna pogodba med poročencema, ki ee da kakor kaka druga kupno-prodajna pogodba iz važnih razlogov zopet razdreti. Ali dejstvo, ki ga za nič in za nič ni mogoče spraviti s sveta, je: zakon je evojevratna pogodba, taka, da je pri sklepanju te pogodbe še tretji sopogodbjenik — če smemo tako reči, — večni Bog. In ta pogodba je pričo Boga tako narejena, da jo more strgati samo amrt enega obeh zakonikih sodrugov. Tega dejstva ne vidi ali noče videti nevedni ali brezverski človek. Ali na nebu sije sonce kljub temu, da ga elepec ne vidi. Ali utemeljuje kdorkoli razporoko še tako duhovito — neizbrisana ostane za vedno beseda in poetava učlovenečne večne Modrosti: »Kar je Bog združil, tega nih človek ne loči.« In če naduta človeška modrost sili in sili v to božjo naredbo, bo opravila ravno toliko, kakor če bi človek ne vem e kakšnimi aparati silil med luno in zemljo, da ju vrže narazen.

Potem pa aloni misel o razporoki na človekoljubni želji, pripomoči nesrečnim zakoncem do srečnega življenja. — Ta »nesreča« izvira pogosto odtod, ker se hoče eden ali drugi zakoncev (ali pa oba) vdajati nebrzdani sladostrastnosti. In take moralne pohabljenice naj država še podpira pri

Porodnišnice bodo bolj strogo nadzorovane, da se zavaruje življenje še nerojenih bitij.

Za bodoče matere, ki jim preti kaka nevarnost, bodo zgradili posebne Materinske hiše. V te bodo brezplačno sprejemali ravne ali kakor že ogrožene ženske tudi za več mesecev; ondi bodo mogle roditi in bodo z vsem preskrbljene.

Z vsemi sredstvi se bo nadaljeval boj zoper umrljivost otrok.

Adoptiranje revnih otrok, ki je zdaj jako otežkočeno, bo odslej olajšano.

Javno nemoralo, ki je ena od poglavitnih vzrokov, da ni otrok v družinah, bodo čim najstrožje pobijali. V to poglavje pridejo tudi nemoralne knjige.

Zlorabljanje alkohola bo omejeno. Izdanih bo manj gostilniških dovoljenj. Inozemci ne bodo mogli dobiti takega dovoljenja.

V šolah in ljudskih univerzah bodo propagirali skrb za družino in za zdrav rod.

To je v glavnih potezah vsebina francoskega »Družinskega zakonika«.

Katoliško žentstvo vseh dežela bi si moralo vzeti za program bodočih dni, da temeljito prouči te jako zanimive reformne in varnostne postavbe.

Vendar bi pri tem pripomnili, da ta odlični francoski zakonik obravnava le državno in bolj zunanjo socialno plat družinskega vprašanja.

Še mnogo bolj važna pa je obnovitev vesti in ljudskega naziranja v luči naravne in krišanske zakonske morale.

Najhujše zlo je nastalo, ker so vprav oblasti dušo naroda razbrzdale. To se zdaj v Franciji hudo mašuje. Zatorej je treba delovati tudi in predvsem za versko in moralno obnovo ljudstva, sicer ne bo moči rešiti družine!

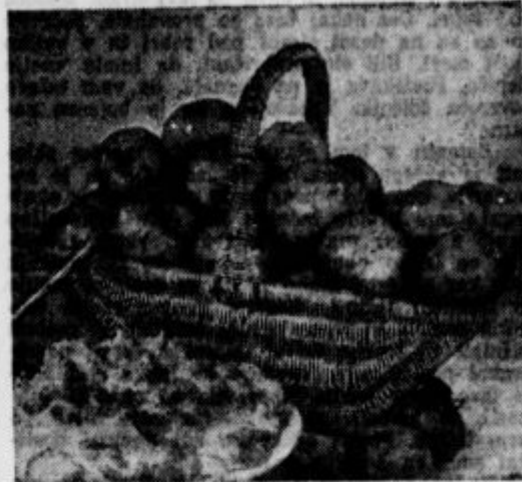
Zdravje iz sadja

Glede na zdravje spadajo v prvo vsto jabolka. Jabolka vsebujejo mnogo kalijevega karbonata in jabolčne kisline; jabolka čistijo kri in pospešujejo prebavo. Mimo tega ugodno vplivajo na možgane in živce, na jetra in delovanje vranice, raztopijo želodčno kislino, desinficirajo ustno duplino in tako zabranijo masekako bolezen v vratu. Jabolčna čežana je blazilo za bolnike z vročino.

Slive, če jih uživamo surove, jako dobro vplivajo na prebavo in so zdravilne zoper žolčne bolezni. Čežana iz sliv in češpljeva mežga sta lahko prebavni in zato priporočljivi tudi za bolnike.

Besgeve jagode moremo vkuhavati kot mežgo. Zenejo k potenju in na vodo in so koristne pri raznih katarjih in revmatičnih bolečinah. Bezgovo cvetje uživamo kot čaj slasti, če imamo otrele bezgavke v vratu, če smo hripavi ali če nas gripa boli.

Pomen zdravljenja s grozdem je splošno priznan. Grozdje zlasti čisti kri, žene k potenju in



je priporočljivo proti zaprtju. Sladkor v grozdu blazilno vpliva na delovanje jeter, zaradi kalijevega karbonata in vode, ki je v grozdu, pa je zdravo tudi za ledvice.

Kutinove peške polijemo z mrzlo vodo. Pena, ki se tvori nalo, je zdravilna za oči. Vkuhanu kutine so pa zoper gripo.

Citronov sok vsebuje mnogo zdravilnih snovi. Starejši ljudje bi morali vsak dan zaužiti sok ene limone zoper poapnenje. Citronov sok e soljo in vodo je izvrstna tekočina za grgranje, če imamo bolezn v vratu. Tudi sam citronov sok je najboljšo zdravilo za prehlad v vratu, in kdor ima angino, naj uživa čim več citron. Nekaj kapljic citronovega soka v čajici močne črne kave prežene v naj krajšem času bolečine v glavi in želodu.

Sok iz brusnic je tudi zdravilo. Razredčen z vodo je okusna in osvežljiva pijača za bolnike z vročino.



Otroški voziček s podložki

Otroški voziček e podložki je zato pripraven, ker ga moreš izlahka epraviti po stopnicah nizdol in navzgor. Podložka si moreš napraviti doma, pa je to seveda — možko delo. — Delo ženske pa je, da izvrši in sešije vsa ta oblačila, ki so primerna dojenčku. (Glej sliko!)



Najmoderneje obleke za prehodno dobo.

Londonški otroci na važi za čas vojne, ko bi jih odpravili v posebna taborišča na deželi.

noet kakot francosko ljudstvo. Zatorej bi bilo na mestu, da tudi pri nas tozadnevne oblasti temeljito proučijo ta francoski državni zakonik. Kar je v njem uporabnega za naše razmere, naj se tudi pri nas uporabi.

Občudujemo pogum pariške Daladierjeve vlade, ki ee ne boji velikih obveznosti, ki jih je e tem zakonikom za družine naložila francoskemu ljudstvu. Mi pa bi ee morali sramovati, če ne bi spričo tega vzvišenega zgleda imeli naši državniki toliko poguma, da ne bi tudi v naši državi ustanovili elično družinsko politiko!

Kaj vsebuje novi francoski »Družinski zakonik«?

Dvojno:

1. razsežne denarne podpore zdravih, otrok željnih družin e strani države in tozadevnih blagin.

1. Za prvega otroka je določena premija 2000 do 3000 frankov, če je otrok rojen v prvih dveh letih zakona. Premija je plačljiva v dveh obrokih; prvi obrok je izplačan koj ob rojstvu, drugi pa čez šest mesecev kasneje.

2. Vsakdo, ki dela (bodi kmet ali uradnik ali rokodelci ali industrijci), bo prejemal od 2. otroka dalje družinsko doklado, ki znaša pri 2. otroku 10 odstotkov, pri 3. otroku 20 odstotkov, pri 4. otroku 40 odstotkov, pri 5. otroku 60 odstotkov, pri 6. otroku 80 odstotkov (itd.) povprečnega zaslužka v



V Zagrebu eta bila zadnji ponedeljek kontana turnirja A in B skupine. Borba je bila do zadnjega izredno zagrizenja. V tem pogledu zaostajajo celo mojestreki turnirji, kar je na amaterskih turnirjih remis partija brez veebine redkost.

Ob zaključku teh turnirjev eta pred razdelitvijo nagrad spregovorila za Jugoslovanske šahovske zvezo njen tajnik g. Mirko Magdić in za Amaterski šahovski klub mednarodni mojster prof. dr. Astaloš. Oba eta poudarjala, da je ta amaterski turnir tudi kvaliteten najmočnejši od doseadanjih in izrazila veselje, da so ee v jugoslovanskem šahu pojavili zopet novi mladi talenti.

V A skupini je prepričevalno zmagal šestnajletni Svetozar Gligorić iz Beograda z 12 točkami, kar je 80% dosegljivih točk. Od njega pričakuje jugoslovanski šah še velika dela. Drugi z 11 točkami je Jože Šiška, član Centralnega šahovekega kluba v Ljubljani. Sledita Jerman Ivo in Rajković Milutin z 10 točkami, ki eta ei obenem s prvima dvema priborila vstop v finale. Nagrado so še dobili Brana Pavlović 9 in pol, inž. Fenu 9, Drašić, Lieul, Majstorović 7 in pol točke, dočim so Gotlibić 7, inž. Ivkov 6, Srđan Pavlović 5 in pol, Medan 5, Atijas Mlinar (LSK) 4 in pol, Muha 3 in pol, ostali brez nagrade.

V B skupini eta zasedla prvo in drugo mesto Luvik Gabrovšek (LSK) in Sorli Jože (Centralni š. k. z 12 točkami. Za finale eta ee kvalificirala še Braislav Rabar 11 Mladen Šubarić 10 in pol. Sledijo zopet velik mlad talent iz Beograda, Djordž Berner z 10 točkami, ki je le po nesreči izpadel iz finala. Nagrajena eta še Raka Savić 9 in Peter Carev 8 točk, brez nagrade pa so ostali Sloban Vlado (LSK) 7 in pol, inž. Weiss 7, Stakić 6 in pol, Kon 6, Muždeka 5 in pol, Filipić in Lončarić

4 in pol, Cindrić 4 in Kurjački 2. Oba turnirja eta bila kontana v redu, predvsem zaradi dobre organizacije, pa tudi zaradi discipliniranosti igralcev. V finalu igrajo trije igralci z Ljubljane, trije Zagrebčani in dva iz Beograda. Finale ee je prišel v terek.

Iz 13. kola turnirja B skupine je partija, katero prinašamo danes.

Sorli — Cindrić

1. e2—e4, e7—e6 2. d2—d4, d7—d5 3. Sb1—d2 (t. j. Tarascheva varianta francoske igre, ki je v zadnjih letih prišla zelo v modo.) c7—c5 (praktično je mogoče še najboljša Sg8—f6) 4. e4×d5, Dd8×d5 5. Sg1—f3 (le navidezna žrtve kmeta, ker ga more beli vedno z boljšim razvojem osvojit nazaj.) Sg8—f6 6. Lf1—c4, Dd5—d8 7. 0—0, Lf8—e7 (boljša bi bilo vzeti na d4.) 8. d4×c5, Le7×c5 9. Dd1—e2, 0—0 10. Sd2—e3, Lc5—e7 11. Lc1—f4, Sb8—c6 12. Ta1—d1 (beli je dosegel toliko prednost v razvoju, da črni že sedaj nima mnogo upanja, da bi ee mogel partijo rešiti.) Db8—b6 13. Sf3—e5! (preprečen je razvoj črnega dameškega lovca in postavlja črnega pred težke probleme.) Kg8—h8 (potezi v zadregi. Boljša bi bilo takoj a7—a6 ali Sc6—b4.) 14. c2—c3!, a7—a6 15. Td1—d3 (beli je pripravil zasedbo g linije e trdnjavo, kar postavi črnega takoj pred grožnje.) Sc6—e4 16. Sf4×e5, Db6—c6 17. Td3—g3, b7—b5 18. Le4—d3 (grozi ne samo žrtve lovca na h7, ampak tudi Lf×e in Ld3—e4) Tf8—d8 ponudi kvaliteto, kar pa beli odkloni, ker je pacificija zrela za matni napad.) 19. Sb3—d4, Dc6—b6 (na druge poteze z damo odloči L×f6!) 20. De2—c1 (grozi De3—g5) h7—h6 21. Tg8×g7!, Kh8×g7 21. Sd4—f5+, c6 +f5 22. Dc3×b6, Td8×d3 23. Db6—c6 in črni se je vdal, ker izgubi figuro,



Naš domači zdravnik

J. D. Sl. J.: Vašo 25 letno hčer že dolgo peče in boli v želodcu. Teko nima in vidno hujša. Sem in tja bolečine ponehajo, pojavijo pa se še v hujši obliki. Čišča se ji je na polovico ustavila. Mislite, da zaradi tega, ker se je po vsem životu umivala s toplo vodo. Vprašujete, če bodo bolečine same ponehale, ali naj se obrne na zdravnika.

Malto verjetno je, da bi bolečine same ponehale. Pisate, da piše zdravilne čaje, ki ji ne pomagajo veliko. Potrebno je dognati vzrok, od kod bolečine. To pa more le preiskava. Nprestanje bolečine, vidno hujšanje, slabosti, pomanjkanje teka, vse to govori zato, da je nadloga težje vrste. Zmanjšanje čišče ni v zvezi z umivanjem. Vzrok bo v notranjih čimih, ki vodijo in uravnajo čiščo. Poišče naj si čimprej zdravnika!

Na počitnicah: Pred tedni so se vam pojavile bolečine v trebuhu, in sicer na levi strani želodca pod rebri. Čez nekaj časa so prenehale, pojavile pa so se na desni strani pod rebri in v veliko hujši meri. Bili ste prepričani, da imate vnetje slepiča. Preiskava je pa dognala, da vam težave povzroča žolčnik. Vprašujete, če je bolezen nevarna?

Bolezen v tem stanju, kolikor morem sklepati iz vašega opisa, ni nevarna. Če pa jo zamenjate, ima lahko prav hude posledice. Iz akutnega stanja preide bolezen kaj rada v kronično stanje z vsemi znanimi težavami. Vsebinska žolčnika se lahko okuži in zagnoji. Če tak žolčnik počne, kar se prav lahko zgodi, se vsebina razlije po trebušni votlini. Nastopi gnojno vnetje trebušne mrene, ki resno ogroža bolnika. V vnetem žolčniku se tvorijo žolčni kamni z vsemi neprijetnimi posledicami. Vnamejo se lahko tudi žolčni izvodila v jetrih. Napravijo se ožnjaki (abscesi), iz katerih se lahko raztejejo klice po vsem telesu. Pojavi se sepa, kar pomeni dostikrat smrt za bolnika.

Kadar imate bolečine, si devajte tople obkladke na trebuh. Redno pijte na tekoče karlovarsko sol. V hrani pa se izogibajte svinjske masti, svinjskega mesa, svežih in prekajenih klobas, ovčjega mesa. V splošnem se morate izogibati mesa. Dnevno ga smete zaužiti največ do 30 g. Ogibati se morate ocvrtih jedi, majonez, šadoja, mehkega rumenjaka, toplega kruha, toplih kvasenih močnatih jedi, mrzlih pijač, sladolea in alkohola.

Skofja Loka: Ze eno leto se vam pojavljajo na srednjih treh prstih desne roke gnojna vnetja. Prsti vam okrog nohta zatečejo, postanejo rdeči. Čez nekaj dni priteče malo gnoja, nadloga za nekaj časa preide. Čez 14 dni pa se spet pojavi. Loti se zdaj enega, zdaj drugega prsta. Roke si prav skrbno manikirate, včasih nohte tudi pobarvate. Gospodinja ste. Vaše roke pridejo z različnimi umazanijami v dotik.

Vzrok vaši nadlogi, menim, da bo prav v tem, ker si kožico tako v živo poržete. Potem pa se okužite. Prav pri gospodinjah srečujemo to nadlogo pogosto. Postane kar kronična. Ne rešite si nohtov in kožice tako v živo! Če pa se ranite, si vsa ranjena mesta skrbno namažite z jodom. Izogibajte se po možnosti vseh umazanij. Pomagajte si z gumijastimi rokavicami pri enaenju in umivanju. Po vsakem opravljenem si roke skrbno umijte z milom v topli vodi, očistite in razkužite v alkoholu (Lepiholu) itd. Preste pa si namažite s kakšnim mazilom, n. pr. s treptazolinim mazilom.

L. D. P. Z.: Nadloga, ki vam tare, je lahko organskega izvora, čeprav se na videz organi zdravijo. Lahko pa je v zvezi tudi z drugimi boleznimi, zlasti pri sladkorni bolezni jo pogosto srečujemo. Prav tako tudi pri boleznih možgan ali hrbtne možga. Včasih pa je izvor v duševnosti. Izluščiti pravo more le preiskava.

Ker menim, da je pri vas napaka v organih samih, zato je potrebno, da se poveča in pospeši delovanje žlez. Priporočam vam vzdržnost skozi

daljšo dobo. Poekribite, da se počuteno odpočijete. Zdrave težne hrane vam ne manjka. Poskusite s dietetiko, s pregravanjem in višinskim soncem. Tudi zdravila imamo na razpolago, od katerih nekatere prav s pridom porabljamo. Čez nekaj časa boste spet junak, kakor ste bili!

F. K. Lj.: Na tilniku se vam že daj časa izpuščajo majhne rdeče gnojne pike, podobne tvorom. Ne razvijajo pa se nikoli do pravih tvorov. Nekatere se vam ognojijo in jih iztisnete, druge pa ne. Za nekaj časa se nadloga včasih čisto zgubi. Če pa se prehladite, se pa takoj spet pojavi. Med ljudstvom je razširjeno mnenje, da se z različnimi izpuščaji kri čisti. Slišali ste pa, da so take in podobne nadloge posledica krajevne okužbe. Radi bi, da vam razložim, kaj je na tem.

Vzrok nadlogi, ki jo opisujete, je navadna krajevna okužba. Povzročajo jo posebne klice, tako zvali stafilokoki. Zelo pripravno mesto, ker se najraje pojavljajo, je prav vrat, kjer se nabere dosti nesnage, in ga ovrtniki čisto odrgne. Skozi ranjeno kožo pa se naselijo klice, ki povzročajo to bolezen. Da se vam prav takrat pojavijo, kadar ste prehladjeni, bi si mogli razlagati na ta način, da je prav v teh časih telo manj odporno in bolj dovzeto. Skrbite zato, da boste imeli vrat vedno čist, lepo umit. Umivajte si ga z milnim cvetom. S pridom uporabljamo žvepleno mazilo v različnih sestavah.

A. Z. St. V. Lj.: Pred meseci ste rodili. 14 dni po porodu pa so se vam vnela prsa. Morali ste v bolnišnico, kjer so vas operirali. Zdravili ste se tri mesece. Rana se je zacelila, čutili pa še vedno bolečine od časa do časa. V globini, kjer je bila rana, čutili zatrdlino. Čišče še vedno ni ete dobili. Po prejšnjih porodih, ko ste dočili, se je vedno pojavila v 5. mesecu. Zdj pa niste dočili. Vprašujete, če je splošje možno, ne da bi se prej pojavila čišča? Prej niste nikoli spočili, dokler se ni vrnila čišča.

Često opažamo, da se pojavljajo bolečine še dolgo ob različnih prilikah na mestih, kjer so bile rane. Naj vas to ne vznemirja. Zatrdlina, ki jo tiptljete na mestu, kjer je bila rana, je novo nasto tkivo, ki je trše kakor okolica. Večina žensk, ki dočijo, ne dobi čišče ali pa zelo nerodno. Pri vas pa moramo v tem primeru iskati vzroka drugje. Spočetej pa je možno, če tudi še ni nastopila čišča.

S. V. Z.: Dokler vas nadloga ne slabi, naj vas ne vznemirja! V letih ste, ko so telesne sile na višku. Seveda pa ni potrebno, da to še sami stopnjujete. Ne iščite dražljajev, katerih, sami veste!

A. P. Z.: Dvakrat se vam je pojavila po čišči za oreh velika bula v pazduhi, ki je po dobrem tednu izginila. Stari ste 39 let, neporočeni.

Mislím, da je bula, ki se je pojavila v pazduhi, bila povečana žleza, ki so v pazduhi posebno številne. Od kod to povečanje žlez, brez preiskave ne morem dognati. Imamo posamezne skupine žlez, ki čuvajo nad določenimi deli telesa. Bolezenske spremembe v teh delih, zlasti vnetja, odmevajo takoj tudi v teh žlezah, ki zatečejo in so boleče. Pa tudi različne bule v določenih organih ali delih telesa povzročajo spremembe v posameznih skupinah žlez. V letih ste, ki so nevarna, zato morate biti še bolj čujeti! Stopite k zdravniku. Morda v prsih na tisti strani, kjer opažate žleze, ni vse v redu.

A. B. C.: 40 let ste stari, dobro rejeni. V vaši družini ste sploh vsi debeli. Po životu imate raztresenih več bul, od katerih so nekatere velike kakor kurje jajce. Bolezen vam ne prizadaja nobenih, samo motijo vas. Nekaj ete si jih že dali izrezati, pa so se vam ponovile. Kako bi jih odpravili?

Menim, da imate maslobočne bule (lipome). Uspešnega zdravlila, žal, danes še ne poznamo. Tiste, ki so posebno velike in nadležne, izrežemo.

Pravni nasveti

Odpravnina rentnika. J. K. T. - Rentnik OUZD sme zahtevati, da se mu namesto rente da odpravnina, toda le tedaj, če renta ne presega 20% popolne odškodnine. Take prošnje za izplačilo odpravnine sme ravnateljstvo Orednega urada za zavarovanje delavcev upoštevati na podlagi prejšnjega zdravniškega pregleda o verjetnem trajanju poškodovančevega življenja, in sicer samo, ako občina, ki ji pripada poškodovanec, pristane na izplačilo odpravnine. Če bi se stanje poškodovanca po izplačilu odpravnine zaradi iste poškodbe poslabšalo, ne more zato naknadno zahtevati niti povišanje odpravnine, niti nove rente.

Oredni urad za zavarovanje delavcev tedaj sme tako prošnjo upoštevati, ni pa primoran, da jo upošteva. Proti odklonitvenemu sklepu ni dopustna pritožba na sodišče delavčevega zavarovanja.

Obrekovanje pred sodiščem. A. A. C. - Oseba, ki je prišla zaradi ovadbe hudobneža v preiskovalni zapor in je bila tudi obtožena, pri razpravi nato pa oproščena, ne more od države zahtevati odškodnine za preiskovalni zapor in tudi ne povračila stroškov, ki jih je imela za svojega branilca. Od ovaditelja pa bi mogla zahtevati povračilo vse pretrpele škode, v kolikor bi dokazala, da je ovaditelj lažno, zoper svoje prepričanje vložil ovadbo samo zato, da bi se začelo kazensko postopanje. Tako dejanje ovaditelja je kaznivo. Svetujemo vam, če imate dokaze, da ovadite zaradi tega ovaditelja državnemu tožniku ter se kazenskemu postopanju pridružite kot zasebni udeleženec. Če bo ovaditelj obojen, bo že kazensko sodišče lahko določilo višino odškodnine in si priborila stroške posebne civilne tožbe. — Če nagrada branilca ni bila v naprej dogovorjena, lahko zahtevate, da določi višino zastopniških stroškov sodišče.

Ograja. L. C. L. - Vsak posestnik je dolžan, da desno od vhoda v hišo postavi tako ograjo, ki zapira njegov prostor ter ga loči od sosedovega. Kot sosed ete pač prizadet, če ograje vaš mejas ne postavi. Zato ga lahko pritisnete s tožbo, da bo postavil dolžno ograjo.

Zgradarina od kmetijske hiše. J. A. K. Samo eno sobo ste oddali sorodniku v najem za malenkostno najemnino. Davčna uprava vam je pa obdavčila celo hišo, čeprav ste kmetovalec. Vprašate, ali je tako postopanje davčne uprave po-

stavno. — Samo tiste kmetijske hiše so oproščene zgradarine, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje. Čim ete oddali eno sobo v najem nekmetovalcem, hiša ne uživa več davčne prostosti. Davek je v tem primeru treba plačati od cele hiše in ne samo od sobe, ki je oddana v najem.

Pridržanje državljanstva ob priliki omočitve. L. P. K. Omočiti se nameravate z italijanskim državljanom in bi radi zadržali naše državljanstvo. Vprašate, kam je treba vložiti prošnjo, da ostanete tudi po poroki naša državljanke. — Ako se naša državljanke omoči s tujim državljanom, si lahko pridržijo naše državljanstvo z ženitno pogodbo ali, če take pogodbe ni, s posebno izjavo. Izjavo je treba podati v overjeni obliki tako, da se da osebno na zapisnik pred občupravnim oblastvom, pred matičarjem ali pred notarjem, odnosno pred poslanstvom ali konzulatom krajevine v inozemstvu. Če podaja maloletna ženska oseba ob močitvi, se mora pripomniti v izjavi tudi predložena odobritev zakonitega zastopnika, odnosno varstvenega oblastva. Izvirnik zapisnika se vroči prizadeti osebi, prepis pa se shrani pri oblastvu (notarju), ki je sestavilo zapisnik. Glede kolkovanja izjave vprašajte pri oblastvu, pri katerem boste podali tako izjavo.

Prošnja za policijskega stražnika. D. F. Ze ponovno smo napisali pogoje, ki se zahtevajo za sprejem v policijsko službo. Oglejte si zakon o policijskih uslužbenecih. Prošnjo je treba vložiti pri kr. banski upravi.

Službeni prejemki ob času orožnih vaj. J. K. V novembru lanskega leta ste nastopili tehnično službo v tovarni. S 1. julijem t. l. ste morali na dvomesečne orožne vaje. Vprašate, ali vam pripadajo službeni prejemki za čas orožnih vaj. — Samo tedaj, če je trajalo službeno razmerje nepretrgoma leto dni, ostanete službojemniku, ki je poklican na orožne vaje, pravica do njegovih denarnih prejemkov za čas štirih tednov, ako za ta čas ne prejema od države ustrezne odškodnine. Ker niste bili do vpoklica k orožnim vajam eno leto v službi, vam pravica do službenih prejemkov torej ne pripada.

Plačnik zgradarine. M. F. Hišni lastnik je. l. 1924 oddal hišo v najem pod pogojem, da bo najemnik plačeval zemljiški davek in osebno dohodnino. Ker dohodnino ni več, vprašate ali more hišni lastnik zahtevati, da najemnik plačuje zgradarino. — Če se je najemnik zavezel, da bo plačeval osebno dohodnino, se ta obveznost ni sama po sebi prenesla na zgradarino, ko je bila osebna dohodnina odpravljena. Če se torej najemnik ni izrecno zavezel, da bo plačeval zgradarino, tega ni dolžan storiti.

Testament. V. Z. Bratje in sestre niso mudi dediči, kakor so to otroci in ako teh ni roditelj. Zato bratje in sestre ne bodo mogli uspešno izpodbijati veljavnost testamenta, v katerem sta

se mož in žena vzajemno postavila za dediča. Ako je testament napravljen v predpisani obliki, bo veljaven.

Tkalca. Z. I. Obrnite se na domače obrtno oblastvo, ki je obee upravno oblastvo I. stopnje. Priporočamo vam, da opravite pomočniški in mojstrski izpit. Če iz tehničnih razlogov ne morete predložiti učenega potrdila, vas sme ban po zasilniku pristojne pristojne združbe izjemoma opustiti predložitev potrdila ali poslovne knjižice, ako se more z drugimi nedvomnimi dokazi ugotoviti, da ste se predpisani čas učili ali ete bili zaposleni tkalski stroki.

Pomočniški izpiti tkalca. M. K. Za opravljanje pomočniškega izpita je pristojna združba (zadruga), na katere področju ste dovršili učni čas. Vse ostale informacije boste dobili pri dotični združbi.

Edini hranilec družine. O. I. D. Za edinega hranilca družine bi smatrali potrjenega mladeniča tedaj, če ni pri hiši nobenega družinskega člana sposobnega za delo in če družina ne plačuje nad 120 dinarjev neposrednega davka na leto. Prošnjo bi bilo vložiti na poveljni vojnega okrožja in jo opremiti s potrebnimi dokazili. Vprašanje o skrajšanem roku bi mogli rešiti le, če bi nam bili sporočili rojstne podatke vseh možkih rodbinskih članov in podatke o njihovi vojaški službi.

Vajeniška doba, sprememba bivališča. A. K. S. Stariš obrtnega vajenca so se preselili v drug oddaljen kraj in želijo obdržati sina pri sebi. Ali more vajenec prekiniti učenje pri dosedanem mojstru in ga nadaljevati pri drugem? Kdo izda za to potrebno dovoljenje? — Tudi vajenca veže učna pogodba, sklenjena z mojstrom. V pogodbi je naveden tudi čas učenja. Učenec ali njegov zakoniti zastopnik sme predčasno odpovedati pogodbo le iz tehničnih razlogov. Preselitev učenčevih staršev v drug kraj pa ne bo tak tehten razlog, ki bi opravičeval predčasno odpoved učne dobe. Zato naj se učenec ali njegov zakoniti zastopnik sporazume z mojstrom, da ga odpusti. Po predpisih obrtnega zakona se učenec, ki prekine brez svoje krivde delo pri enem mojstru preden izteče pogojeni čas, šteje čas, ki ga je prebil na delu, če nadaljuje delo pri drugem mojstru iste ali sorodne stroke.

Davčni nasveti

Socialni prispevki. V letošnji pridobitinski prijavi ste iz odmerne osnove izločili prispevke za OUZD in za banovinski bednostni fond, in sicer v onih zneskih, kot ete jih lani dejansko plačali. Davčna uprava oziroma davčni odbor je pa te prispevke pri odmeri letošnje pridobitine vpošteval znesku. Sedaj nameravate zaradi tega vložiti pritožbo na reklamacijski odbor.

Odgovor. Mi vam svetujemo, da se predvsem obrnete na davčno upravo s prošnjo za pojasnilo, zakaj da se niso vaši socialni prispevki v celoti vpoštevali. Dobili boste po vsej priliki pojasnilo, da so se šteli le oni deli teh prispevkov, ki ete jih plačali preko svoje zakonske dolžnosti. Z drugimi besedami, obdavčili so se oni deli teh prispevkov, ki ste jih plačali namesto svojih namenecev. Ker je plačila teh prispevkov davčno-pravno smatrali kot darila, naklonjena nameščencem, in ker so darila obdavčljiva, je bilo postopanje davčnega odbora pravilno. Ako je naša domneva pravilna, nima smisla, da bi vlagali pritožbo.

Rentnina. Vaš dolžnik vam je lani plačal ves svoj dolg in to z obrestmi vred. Vzlie temu se morali lani plačati dvojno rentnino. Ali je to v redu?

Odgovor. Z ozirom na določbo člena 65. zakona o neposrednih davkih je bilo postopanje davčne uprave pravilno. Po pravilniku k temu členu je namreč dohodek, zavezan k plačilu rentnine, v onem letu, ko prestane, dvakrat obdavčiti. Pravilnik pravi namreč: Če dohodek med letom prestane, je upoštevati one dohodke, ki so ostajali vzdržema prej t. j. v minulnem letu, do takrat, ko ete preostali v tekočem letu. Ker so ostali ti dohodki v prvem letu svojega nastanka neobdavčeni, jih podreja zakon v zadnjem letu obdavčiti dvakrat, prvič — po dohodku, dejanski doseženem v letu, ki je minilo pred letom prestatka, in drugič — po dohodku v tem poslednjem letu.

Ta dvakratna odmera rentnine je nujna posledica načina odmere rentnine za prvoletno obresti. N. pr.: Nekomu posodim letos 10.000 din po 6% obrestni meri izza 1. decembra t. l. Plačal bom po členu 65. zakona o neposrednih davkih sledečo rentnino, in sicer:

a) letos — — — 0,
b) v letu 1940 rentnino od obresti za mesec december 1939, in
c) v letu 1941. in v sledečih letih vlakoletno od obresti enega leta.

Da ne pride finančna uprava ob enoletno rentnino, mora torej davkoplačevalec plačati rentnino za zadnje leto dvakrat, in sicer:

a) prvič od obresti enega leta, in
b) drugič od obresti, ki jih prejme v zadnjem letu do konca dneva odplačila dolga.

Zadeva je torej povsem v redu.
M. R. v C. Vas moti zelo okolnost, da ete promet, ki je služil za odmero davka na poslovni promet, ne sklada s prometom, od katerega ete vam je letos odmerila pridobitina. Zato prosite za pojasnilo.

Odgovor. Pri gostilnah je splošnemu davku na poslovni promet zavezan samo promet z vinom, žganjem, z domačimi kmetijskimi pridelki (kot n. pr.: z mlekom, salato, sirom, sadjem in slinčo) in z gorkimi jedili in pijačami. Ostali promet je prost od plačila prometnega davka, dočim se odmeri pridobitina od celokupnega prometa.

Vinotoči pod vejo so prosti od plačevanja davka na poslovni promet, ker ete v vinotočih pod vejo toči le vino lastnega izdelka.

Davčna izvršba. Zoper pravilno priobčen konkreten nalog, zoper obvestilo izvršilnega oblastva in zoper rešitev ugovorov se sme vložiti pritožba na finančno direkcijo, ki odloča dokončno. Rok za vložitev take pritožbe znaša samo osem dni, in ete računa izza dne, ko ete je pravilno priobčen stranki konkretni nalog, vročilo obvestilo ali ete je izvedlo konkretno izvršilno opravilo, ali od dne, ko ete je stranki priobčila rešitev njenega ugovora.

Pritožba se vložil ali pisemno, ali pa ustno na zapisnik, pri oblastvu, ki je izdalo dotični nalog, odnosno čegar organ je izvedel izvršilno opravilo.

T. S. v I. Oddali ete v najem (pravilneje rečeno v zakup) del vseh zemljišč in gozdov s stanovanjsko hišo in z gospodarskim poslojem vred. Vložili ste zato lani prijavo za odmero zgradarine. V tej prijavi ete prijavi najemnino tako za stanovanjsko hišo kakor tudi za gospodarsko po-

Preživite prijetno jesen v RADENSKEM KOPALIŠČU

ki zdravi z uspehom bolezni srca, ledvic, živcev, želodca in notranjih žlez.
September - oktober pavšal 10 dni 130 din.

Vračunano VSC: stanovanje (vsaka prosta soba po lastni izbiri), hrana, 1 zdravniški pregled ter po njem predpisane naravne oglikove ali mineralne kopeli, zdravilišča, godbena in občinska taksa, velika analiza seči, sobna postrežba ter zdravljenje s pitjem naše zdravilne vode. — Godba, dančanje in tonkino izmenoma vsak dan. — Obširne propekte dobite na zahtevo od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

slojpe. Ali je bilo to v redu? Davčna uprava je zgradarino odmerila točno po vaši prijavi.

Odgovor. Gospodarske zgradbe kmetovalcev so proste od plačila zgradarine. Če ete pa gospodarske zgradbe dajo v najem, ete jim odmeri zgradarina. Izjemo od tega pravila dela primer, da ete oddajo take ekonomske zgradbe v najem skupno s poljsko-gozdnim gospodarstvom in da najemnik ete zgradbe uporablja izključno v pravkar označene svrhe. Glej pravilnik k členu 32. zakona o neposrednih davkih.

Po teh pojasnilih vam ete sedaj lahko preoditi, da ete svoje, v najem dane gospodarske zgradbe pravilno prijaviili v obdavčbo ali ne.

Naš živinozdravnik

Rjavkaste liše v dlaki psa. Bihač. Javljate, da ete ravnali po danem nasvetu. Na ta način ete dosegli zadovoljiv uspeh pri enem psu, pri drugem pa je nastopilo sicer poboljšanje, ali ete ete ostale rjavkaste liše v dlaki na glavi, hrbtu in repu. Iste znake opaža tudi vaš sosed na svojem psu; radi bi vedeli ali ete ete spremembe iste narave kakor pri vaših psih. Svojim psom ete dajali Kamalo in ribje olje. Obžalujete, da niste dobili navodila, koliko Kamale naj bi dali poedinemu psu. Pse hranite z žganci zabeljenimi z oljem in odpadki iz menze.

— Dajanje zdravil v posvetovalnici ni mogoče, ker ete količina (dosa) zdravil ravna po posameznem individuu, ki ga ete treba videti in na podlagi pregleda določiti količino zdravil. Ker je Kamala med lastniki psov že skoraj domače zdravilo, vam lahko povem, da je najvišja dovoljena doza za eicer zdravega, močnega, odraslega psa, 15 gr, kar ete naj da na dvakrat. Da niste dosegli istega uspeha tudi pri drugem psu je lahko vzrok, da mu niste dali dovoljne količine Kamale in ga zaradi tega niste rešili vseh zajedalcev, ali pa da ima pes ete kake druge črvesne parazite, na katere Kamala ne deluje. Zato poskusite najprej dati psu večjo dozo Kamale, kasneje mu pa lahko začnete dajati kapljice arsenove raztopine. Kapljice boste dobili v apoteki na veterinarjev recept. Psu dajajte olje in kvas kolikor ga dobite v trgovini za 50 par. Kot hrana koruzna moka ni najbolj priporočljiva, dasi jo vsi gojitelji psov dajejo svojim živalim. — Znaki na koži sosedovega psa ete najbrž iste narave, kakor pri vaših, toda na daljavo ni mogoče tega s sigurnostjo potrditi.

Beli tok krave. K. V. T. Vaša krava je pred štirimi meseci imela telčica in od tistega časa ete ni ganila. Opažate, da hujša in ko leži, izpade ete časa do časa iz sravnice gnojna masa. Kako bi kravo zredili ter izvalili pri njej gonjenje? — Na podlagi Vaše izjave, da ete iz krave cedi gnoj, sklepam, da ima Vaša krava najbrž gnojno vnetje maternice, ki ete nastalo verjetno veld tega, ker ete po porodu ostal kak kosček posteljice v maternici. Posteljica je odlično gojišče za bakterije, ki ete ete razvile na zaostalem kosčku v ogromni množini ter povzročile vnetje maternice. Najboljše storite, da čimprej pokličete veterinarja, ki ete zdravil gnojno vnetje maternice. Ko ete ta zadeva urejena, ete bo krava zopet zredila ter verjetno tudi gonila, ete drugi poskusi zdravljenja pa ete več ali manj obojeni na neuspeh.

Kmetijski nasveti

Voluhar ali bramor na vrtu. I. I. C. S. Svoj vrt ste pet let gojili z govejim gnojem, letos pa z žagovino in bukovim pepelom. Sedaj pa vam ničesar ne uspeva, ker ete polno luknji in rovov, zemlja privzdignjena in sadike ob koreninah obriznjene. Krta ni opaziti, ker ni kupčkov zemlje. Sosedje vam pravijo, da ete škodljivec, ki ete dela, voluhar. Radi bi vedeli, kako ete ga ubraniti. — Škodljivec je lahko voluhar, bolj verjetno pa bramor. Sedaj ete borba proti tem škodljivcem težavna. Voluharja boste morda vlovili s pastjo, ki ete dobite v trgovinah z železnino. Bramor se ete pa sedaj razmnožil in ga ete težko vloviti. Preženete ga s tem, da zemljo pogosto prelopatite in ga uničite, kjer ga zalotite. Septembra meseca ete mu nastavite vabe — prezimovališča s hlevskim gnojem. Na vrtu v razdalji kakih 5 metrov izkopajte do 80 cm globoke jame, v katere nalozite svežega hlevskega gnoja, najboljši je konjski. Tega slladite in pokrijte z zemljo. Bramorji iz okolice se bodo vanj zarili, da bi tam v toplim prezimili. Nekako decembra ali januarja meseca, ko ete močno zmrzovalo, izkopljite gnoj iz teh jam in pomorite v njem prezimajoče bramorje. Letos ete pa ne zelenjave, zato ete boste prihodnje leto imeli mir pred tem škodljivcem.

Belo vino potrai. S. Z. I. — Belo vino vam ete lansko leto cikanilo, kljub temu ima ete dober okus. Toda ete ga držite v steklenicah šest ur, tedaj postane črno ali sivo. V sodu je pa čisto. Kako ga ete zdraviti? — To ete pa dve vinski bolezni. Če vino cikne, to ete se skisa, tedaj ete temu vzrok, ker ete od ni poln; vanj prihaja zrak, ki ete omogoča očetnim bakterijam razkrajanje alkohola v vodo in očetno kislino. Proti temu postopamo tako, da držimo sode vedno polne, to ete, da jih vsakih 14 dni zalijemo. Če ete iz njih točimo ter jih ne moremo dopolniti, tedaj zakvenlamo prazen prostor. — Če ete pa vino na zraku počrni, ete navadno vzrok železo, s katerim ete prišlo vino v dotiko, ter ete je raztopilo v vinski kislini. Če ete pride tako vino na zrak, ete železov oks spoj s žrslvino in ta ete železov tanat-črnilo. Tako vino zdravimo na ta način, da ga najprej pretočimo tako, da ete čimbolj v dotiko z zrakom, ete ete da počrni. Čez kakih 8 do 10 dni ete stimo tako vino z želatino, 12 do 15 gr na hektoliter. Če ete vino po prvem čiščenju ne izboljša, ete ete zdravljenje ponoviti.

Obrezovanje žive meje. K. S. Šk. L. — Imate lepo gabrovo živo mejo ter ete želite vedeti, kolikokrat ete leto in ob katerem času ete je najbolj obrezovati. — Žive meje obrezujemo navadno dvakrat na leto. Prvič v zgodnji pomladi, predno začne rastlinstvo odganjati in tedaj ete tudi primerno oblikujemo, očistimo vseh suhih vej ter ete potrebi tudi nekoliko razredčimo, da ete goste požene. Drugič ete nekako avgusta meseca, ko ete enakomerno obrežemo in lahko tudi oblikujemo, ete ete meja ete mlada. Sedaj ete bil zadnji čas za poletno obrezovanje.

ODREZITE

„SLOVENEČEV SVETOVALEČ“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 27. avgusta 1939



Grobnišče in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena
dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KRIŽNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Za nedeljski „razgled po domovini“

Zemlja in ljudje na našem Dunaju

Pogled v skrito slovensko vasico v škojeloških hribih



Pogled na Bukovščico, farno središče. Ob strani: »vodovod«.

Naši predniki so rekli: Kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti trehuh, kut ga mi tu mislimo, ali pa so mislili tistega, ki za kmečke noge in denarnico ni bil prav zidan in je bilo treba pred njim jermen zožiti za nekaj lukenj. Na ta Dunaj, ki ga imamo mi v mislih, greš lahko tudi s trebuhom, poleg dobre volje je treba le še nekaj sapa, da ti jo breg ne vzame. Sicer pa ni nobena posebna umetnost, priti na Dunaj in se nagledati njegovih vrtov, skromnih njiv in širokih gozdov in obiskati vse tri raztresene domačije, ki pod Dunaj spadajo.

Zelo se ni žel razvila fotografija, toda Dunaja še nihče ni ujal na sliko in ga še zlepa ne bo. Mogoče bi ga dobili na eno sliko kvečjemu z letala, sicer je pa nemogoče. Tri domačije — to je ves Dunaj in te stoje tako vsaka na svojem bregu, da moraš na vsako posebej vreči očel. Ni znano niti to, ali je veliki Dunaj vzel ime po tej vasi ali narobe. V Bukovščici, kamor tudi Dunaj spada, imajo sicer farno »kronico«, kjer je do vseh podrobnosti popisana vsa sestava fare, o izvori imen pa ne govori. Tudi Dunajčani si ne belijo glave z imenom svoje vasi, žive v teh bregovih kot je živelo že stoletja rodov, poleti v soncu, pozimi v vetrovih, za dežjem vselej sonce pride in tako življenje Dunaja varno teče v narodno občestvo kot curek studenca v čeber. Tudi tu je doma vse, kar človeka spremlja: veselje in žalost, trpljenje in mir, sreča in »vse narobe«. Dunaj ni nobena tujkoprometna senzacija, redko kdaj zaide sem kaka noga, ki ni iz bukoviške fare doma, ker leži že toliko od »velike ceste«, da gredo nedeljski sprehodniki pod njim na avtobus, ki vzdiguje prah od železnikov pa do akofije Loke. Vasiča sama pa ne vpije in ne vabi, mirno čepi v svojih bregovih, kakor so jo posadili neznani predniki. Zato je neznana, zlasti odkar je oblast tudi vaščanom Dunaja naročila, da si ne smejo hišnih števil sami pisati nad vrata, ampak morajo imeti — menda zaradi tuijskega prometa — pločevinaste tablice, na katerih pa ni več »Dunaj«, ampak »Bukovščica«. Ljudska govornica pa še ve za ta Dunaj in bo še dolgo vedela in v preteklosti živi in zemljiška knjiga je pozna in poštenjaki so prišli samo »ponedeljkarji«, ki pa so preminuli. Ob nedeljah izvabi Dunajčane in Dunajčanke zvon sv. Klemenca, ki poje v dolini in vabi poljance in gorjance z vsega venca bregov — ta-

krat se spuste mimo njiv po stezi skozi gozd in so v pičli pol uri pri farnem središču. Med tednom se po isti poti spuščajo otroci, ki jim na hrbtu odskakuje torbe s knjigami — to so dunajski šolarji, ki imajo tudi svoje z zakonom priznane počitnice. Te počitnice so toliko ločijo od šole, da je takrat bolj treba prijeti za delo doma, okrog živine in po polju — na Dunaju morajo vsi prijeti za delo, sicer ni kruha.

Dunajčani žive največ od lesa in živine. Polja so skromna in le v dobrih letinah dajo toliko žita, da ga ni treba kupovati. Kadar pa je zastoj v lesu, pa usahne najmočnejši vir dohodkov in takrat se je treba potov v trgovino kar nekoliko odvaditi. Takrat si mora pač vsaka domačija pomagati sama, da preživi ves rod, tudi tiste najmlajše, ki na Dunaju dobro poganjajo in nič ne vprašujejo, kje se kruh dobi — imeti ga hočejo. Ti so največji kriz in največje veselje Dunaja. S svojim vršilem poživljajo bregove, sproti pobirajo sadje pod drečjem, kar odpade zrelega — kadar ga jim že pred njimi ne obere pomladanska slana ali vetrovi ne otrsejo cvetja. Pa se tudi to na tem slemenu rado zgodi in takrat ni sadja še za pod zob ne, kaj šele za kuho ali sušenje. Toda rod se tudi takim stiskam krepko upre in počaka boljših letin. Takrat se pa vse popravi.

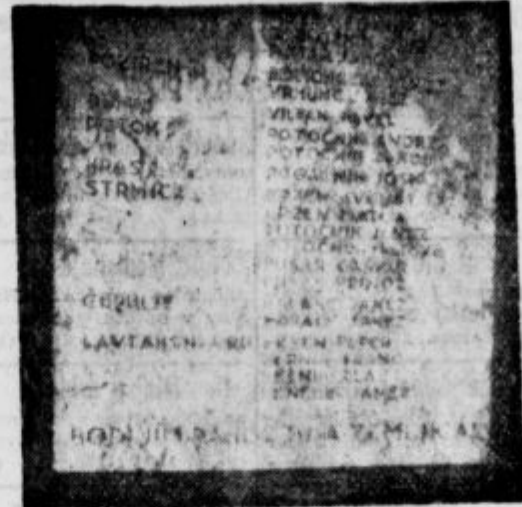
Naj bo ime vasiče še vedno v čislno, platnena srajca je na Dunaju edni jed v čislno. Čeprav zemlje še za žito primanjkuje, vendar še sejejo lan, ker je ceneje srajco doma pridelati kot pa kupiti jo. Tudi kupljena za to delo tu gori ni dovolj trpežna, tu se statve in Peter vse zime presedi za njimi. Od blizu in daleč — prav do Privoča in Dražgoš — nosijo vreče klopčev, da ima zadnji kralec — tem okoliš vso klopčev snovati. Njega dni je bilo to vse drugače. Statve so bile v vsaki hiši, v močnejših celo po več. Vsi moški so znali tkati in so med seboj tekmovali, kdo ume natkati lepše platno. Pred cerkvijo so ti domači izdelki prišli kot na razstav, tu se je vse ocenilo in po vsej fari je šel glas o



Postar Peter a svojim »Tarzanomc«.

mojstru, ki je najboljši znal skriti vozle in je dal izpod statev najbolj gosto platno. Tako noben moški ni imel časa časa iti v tovarno, nobenemu ni bilo treba iti po svetu, vedno je bilo dovolj dela doma — poleti na polju, pozimi za statvami. In ženske so predle cele noči. V vsaki hiši so ob pesmi in pripovedovanju resničnih in neresničnih zgodb brneli kolovrati, da je bila vsa hiša polna mehkih kosmičev, ki so se predicam izpod stropov dvigali pod strop. Danes tega življenja tudi na Dunaju ni več v takem obsegu. Mineva, ker je od nekdaj prišel nad deželo drug čas z drugimi potrebami. Le za silo se je še obdržalo platno — do konca tega rodu. Potem pa ne bo več ljudi, ki bi znali obleko pridelati iz zemlje — ako ne pride vmes kaj hujšega, kar bi lan priklicalo iz preteklosti nazaj na naše njive. Tistega »kaj hujšega« nas pa Bog obvaruj, pa čeprav bi lan vrnil nazaj.

Pa ni se motil, kdor bi mislil, da je Dunaj bogve kje daleč za božjim hrbtom ali da vlada na Dunaju samosvoje življenje brez zveze z ostalim svetom. O, tudi na Dunaju vse vedo, kaj se po svetu godi. Ni ga dogodka, ki ga ne bi premelevali v pogovorih in povedali o njem svojo sodbo. In s teh bregov je miren razgled, tu človek ni v taki gneči in misli ne butaje z vseh strani vanj, zato je tu čas za premislek in pamet.



Del spomenika v vojni padlim v Bukovščici. Med vami, ki so dale svoje živte, je vklesan tudi Dunaj (drugi od zgoraj navzdol).

In Dunajčani vedo, da je danes v svetu tako, da vsak napeljuje vodo na svoj mlin — če bi vode ne bilo, bi pa mlina ne šlit, to je zaključek vsega premišljevanja o našem času. In če ti še to povedo, da je »sedaj precej zavezanec, moraš imeti dosti, točnejšega govorjenja pa še v dolini ni.

Najbolj še pozna te kraje postar Peter iz Sele, ki jih obišče po trikrat na teden in prinese vedno kaj novega. Že 15 let hodi po vseh teh vaseh kot postar, prej pa je hodil kot občinski sluga. Prvič je šel na pot 1. oktobra 1895, letos bo torej minulo že 44 let, kar je na tej poti. On je prav za prav največ na cesti. Vose teden ima lepo razdeljen, da je vsaka vasa pogodbena po v Selcih deležna njegovega obiska. S sinom sta si razdelila ves okoliš in se vrstila dan za dnem. Ko je eden na eni strani Selščice, drugi obira vasi po drugi strani. Naslednji dan pot zamenjata — takoj drugi teden za tednom, poleti v vročem solncu, jeseni in deževjih in v snegu pozimi. Trd je ta kruh, toda kruh je. Oba skupaj prineseta domov konec meseca 750 din, da družina, kolikor jo je Petru še ostalo doma, živi. Peter je že v letih, 65 jih nosi s seboj po teh potih s pošto torbo čez razrušena in njegov »Tarzan« hodi z njim. Tako se vzdržuje krogotok življenja, dokler nam je dano. Tisto leto, ko je on šel prvič na pot kot občinski sluga, je Ljubljano potres skoraj podrli. Tudi v Selcih se je močno streslo, pa je Peter hitro pomiril vso sosesko, ko je šel dan zvonit, da so vsi vedeli, da se zvonik še ni podrli in da še ni konec sveta. Z leti pa je tudi ta strah minul in ljudje so se spet navadili trdo stati na svoji zemlji.

Zgodovino Dunaja pa še najbolj ve 81 letna Gartner Helena, ki je danes najstarejša Dunajčanka. Veliko je že mati skusila, dobrega in hudega — vse se v enem življenju izvrsti nad človekom. Mladost ji je tekla v Pozirnu, potem je kupila na Dunaju sedanji dom, ki je najbližje dolini. Vse življenje se ni oddaljila od tega mirnega kota škojeloških hribov, zato pa tudi pozna vse vasi in za vsako hišo ve vso vrsto rodov. Kljub visokim letom je mati še trdna in se tudi hoje v breg ne ustraši. Vse nadloge pomni, kar jih je kdaj prišlo nad naše ljudstvo in so zašle tudi v ta kot. Bile so bolezni in lakote in suše, bila so leta, ko je zemlja ožgana zjajala in čakala kaplje dežja, jeseni pa ni bilo kaj vzeti z nje. Takrat so bile zime trde, vsako skorjo kruha je bilo treba dvakrat obrniti, preden jo je človek použil. Pa tudi to mine in se obrne na bolje. Človek veliko prenese, veliko zmore. Sedanji rod prav za prav zelo malo ve, kako so ljudje nekdaj živeli. Tudi na Dunaju se je veliko spremenilo, le zimski sneg, ki globoko zamele vsa pomena, je še ostal stari znanec, ki leto za letom oblastno pokrije bregove in obtežuje pot. Vmes se vrstijo smrti in rojstva, žalosti je veliko, nekaj pa tudi smeha, da človek ne omaga, v tem pa rod odraste in po življenju obdelan obdeluje zemljo.

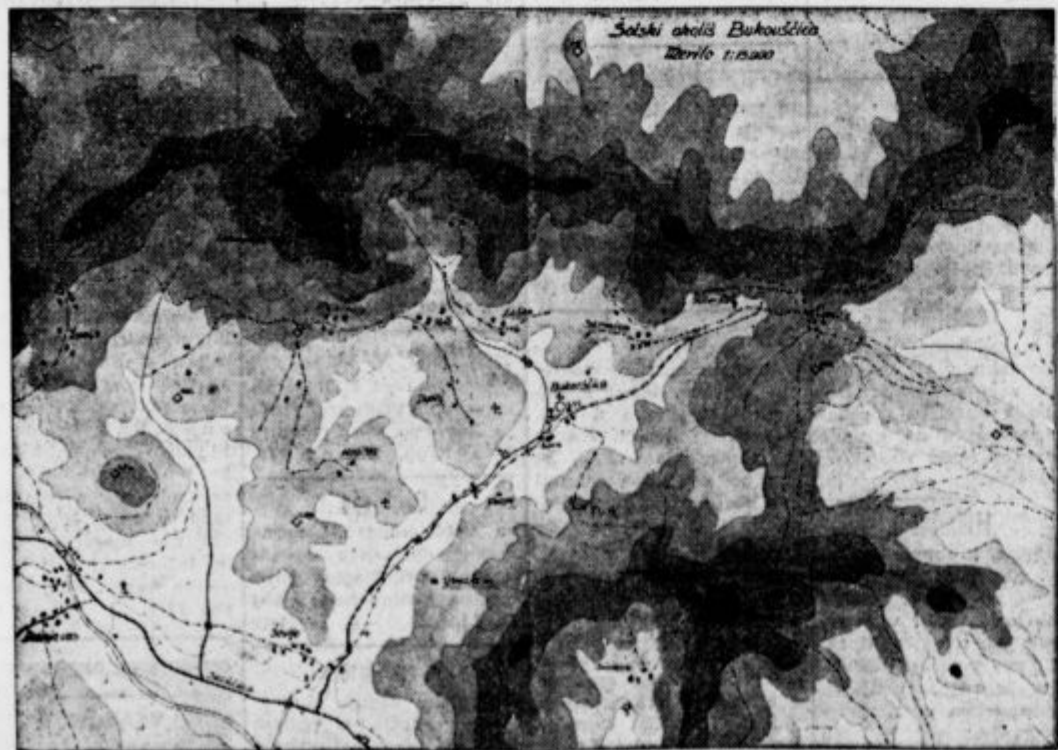
Tak je ta Dunaj. Skromna vasiča, ki spada pod Bukovščico. Svet je ves gorjanski, čeprav do doline ni tako daljva. Ravno je samo v hiši, toliko, da se otroci hodijo nauče, zunaj je na vse strani strmina. Ljudje pa pravijo, da »ni hujšega klanca kot je breg«. Kdor se hoče tu pre-

živeti, mora delati trdo — pa se Dunajčani preživljajo že od pamtikeva. Kdor ima močno vzdržno živino, že se zmaguje koristista pota iz gozdov in z njiv, kdor pa te nima, se mora upreti s hrbtom. nGoj na hrbtu doli, snopje na hrbtu gori — tako se prenese vse, strelja in drva in vse, česar je pri hiši treba. Ko bi tisti, ki si izmišljujejo razne telesne vaje, vedeli, kako se hrbet utrudi, če dan za dnem jezdi na njem težek koš, bi se gotovo ne držali tako učeno, saj je stvar obratno tako zelo preprosta. V tem delu se telo vdrani zdravo in trpežno, dokler se ne zarije vanj želo konca. Takrat zvon sv. Klemenca z Bukovščice zadnjikrat povabi utrjene Dunajčane k sebi v konec doline, kjer je na božji nivi ravnega prostora za vse. Tako je nam vsem usojeno in tako gremo. Vse pa oklepa venec gozdov in občestvo vernih, ki sega nazaj po tiste, ki so bili, in za tistimi naprej, ki prihajajo.

Na ta Dunaj prideš paš. Tu ni nobene pomoči, ne visok rod ne poln žep. Na Dunaj se ne pripelješ, prenašajo pa samo mrličje. Vasiča leži v tistih škojeloških hribih, kjer je polno vasi s čudnimi imeni, katerim ne veš izvora: Virmaše, Dorfarje, Forme, Vešter, Knappe, Selje, Poziren — same vasi, kjer živi naš rod kot v raznih »Slovenskih Bistricah« in »Gradcih«, pa jim je preteklost dala taka imena. Kdo bi se pritoževal — sedaj so naša in bodo taka ostala. Na Dunaj se lahko spustiš od treh strani: iz Kranja preko Sv. Jošta, čez Čepulje in Strnico in si v dobri uri v Bukovščici. Iz Škofje Loke stopiš na cesto proti Železnikom, po dobri uri hoda si v Bukovčici; ob koncu te vasi zaviješ na desno po mostu čez Selščico in si že na bukoviški cesti, ki te skozi Ševlje in Knappe spet pripelje v Bukovščico. Knappe so po farni kroniki dobili ime še takrat, ko so v Železnikih cvetele železarnice. Tu so bili rudniki, rudarji so ustanovili naselbino in ji po svojem delu dali ime. Tako so Knappe ostali, ko o rudnikih in rudarjih že zdavnaj ni sledi. Iz Knapov ali Bukovščice te ložična gozdna pot pripelje naravnost na Dunaj. Brez vpraševanja pa na slovenski Dunaj tudi ne prideš, vprašaj pa šele v Knapih, ker prej nihče ne ve zanj. Za srečo vsem popotnim ljudem so na steno farne cerkve v Bukovščici naslikali velikega sv. Krištofa, ki ga ugledaš že od daleč — po tistem starem pregovoru: »Srečno boš hodil, če boš sv. Krištofa videl.«



Najstarejša Dunajčanka, 81 letna Gartner Helena. Spodaj so pa najmlajši Dunajčani.



Zemljevid šolskega okoliša Bukovščice. Na levo od Bukovščice leži vasiča Dunaj. Zgoraj v desnem kotu Sv. Jošt nad Kranjem, spodaj čez levi kot cesta iz Škofje Loke v Sele in Železnike.

Človek zgorel pred množico gledalcev

V Sanghaju se je pred nekaj dnevi pripetila nesreča, pri kateri je poneprečeni zgorel pred veliko množico gledalcev, ne da bi mu kdo mogel kaj pomagati. V tem velikem kitajskem mestu je tudi zakonito predmestje, kamor si ne upa nobena policija, red vzdržujejo prebivalci sami, precej po načelih močnejše pesti in bistroumnejše zvijače. V tem delu se je naselil cirkus »Bi Ba Bo«, ki pa nikakor ni mogel k svojim predetavam privabiti kaj prida gledalcev. Da bi poizvil obisk, si je najel tri ruske emigrante, ki so se zbrali iz raznovrstnih poklicev in so kot »ruski trio« hodili po svetu, da so se preživljali z raznimi cirkusnimi umetnijami. Najprej so se razkazovali le kot telovadci, na Kitajskem pa so se naučili nekaj najbolj drznih vaj v gugalnici. Se je pri predetavi prišla vrsto njihova točka, se je eden izmed njih povzpel v gugalnico, drugi, ki je bil nekdaj elektromonter, pa je akloplil tok za razsvetljavo in pogon gugalnice. Po nekaj emilih vajah pa se je akrobat v gugalnici zapletel v melične električne napeljave, ki niso bile zadostno izolirane. Zadel ga je električni tok, ki ga je takoj omamilo. Pa ni padel iz gugalnice, ampak se je čimdalje bolj zapletal med žice. Preden so se gledalci zavedli, kaj se dogaja, se je akrobatu že vnela obleka. Zgorel je vprico polnega prostora. — V tem delu Sanghaja ni oblasti in nihče nesreče ne preiskuje. Ruski trije večer so isto točko ponavljali kot »ruski dueti«.

Izletnikom poravnal račun

Nedeljski izletniki so imeli izredno veselje dražiti nekega kmečkega fantiča, ki je bil take zunanosti, kot da mu v glavi ni vse v redu. Zlasti lasje, dečkeaste barve, so mu kot gosto trnje štrleli v zrak. — Nekoč se je epet postavila preden razigrana družba izletnikov, ki so na račun njegove zunanosti zbijali šale. »Veš, Janče,« pravi eden izmed njih, »laše imaš pa take kot kup čena.«

»Tako,« odgovori Janče, »sedaj šele vem, kaj je vedno toliko oslov okrog mene.«

Žena na mestu

Martin se zgodnje pijače ni branil. Tudi njegova žena mu škromnih požirkov ni očitala; precej pa si je prizadevala, da bi takih »krepčil« ne bilo preveč.

Nekoč je Martin šel na potovanje, preko Trata v Rim. Zna mu je dala na pot steklenico dobrega žganja. Ob slovesu pa ga je steklenica izvabi in seže po njej. Že jo je začel odvijati, ko mu pade pred nogo majhen letič. Pobere ga — pisava njegove žene. Prebere: »Martin, Martin! Kaj si mi obljubil pred petimi minutami? Kje si ti in kje je še Trata!«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinasta vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Kam pa kam?

Gostilna na Sedlu
na Šmarni gori vabi vse ljubitelje šmarnih gor na znanje 3. septembra. Se priporoča gostilna Gorjane.

Gostilna Müller
v Biskupiji vabi na Komarjevo nedeljo svoje cenjene goste na dobro plačilo in štedačo in domačo zabavo.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
začetnik išče službo za takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13987. (a)

Vrtnarski pomočnik
izkušen za samostojno delo, išče premostitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.100. (a)

Zobozdravn. asistentka
zobotehniška išče mesto. Ponudbe pod »Izveščana asistentka 14165« na upravo »Slovenca« (a)

Starejši samec
držav. sadjar — sprejme službo hišnika. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hišnik 1884« 13.818. (a)

Dekle
s trgovsko izobrazbo gre brezplačno praktičirati v pisarno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.907. (a)

Absolventka
mešč. šole išče mesto v pisarni ali trgovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.794. (a)

Absolventka obrtne šole
s triletno prakso, išče mesto v konfekciji ali boljšem modnem salonu. Ponudbe pod »Vestna 14166« na upravo »Slovenca«.

Absolvent
Christoforova trgov. učilnica z malo maturo išče službo v pisarni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.841. (a)

Absolvent
drž. dvorazred. trgovske šole išče primerno zaposlitve. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Pisarna« št. 13.941. (a)

Trgovski pomočnik
vojaščin. prost — išče službo v trgovini z meš. blagom, v mestu ali na deželi. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Dobra moč« 13.843. (a)

Šofer
zmožen kavčije, z dvoletno prakso, trezen in pošten, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1260 — 14185. (a)

Prodajalka
pridna in poštena — išče namestitve v večji trgovini kjerkoli. Nastopi 1. ali 15. septembra. Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobra moč« 13.843. (a)

Hotelska kuharica
mlada, perfektna — išče stalno službo kot pomočnica v hotelu ali restavraciji v Ljubljani. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 13.839. (a)

Starejša ženska
išče službo kot gospodinja pri manjši družini ali sameki osebi. Večja vsa gospodinjstva, postrežništva pri bolniku ali kaj sličnega. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.945. (a)

Trgovski poslovodja
star 26 let, prost vojaščin. vešč. slovenskega, srbohrvat. in nemškega jezika, zmožen kavčije — išče službo. Nastopi 1. ali 15. oktobra t. l. le s strogo in iskreno pogodbo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalno mesto« 13.765. (a)

Službo določa

Šiviljo in vajenke
sprejme pletarna Gržina, Celovška cesta 44. (b)

Petarski pomočnik
(stavec) dobi takoj službo. Franc Lobe, Slovenj Gradec. (b)

Knjigovodja - bilancista
takoj sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zaga« št. 14.112. (b)

Služkinjo
pridno in pošteno, sprejem. na malo kmetijo. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.757. (b)

Dva kotlarska pomočnika
takoj sprejem. Služba stalna, plača 400—500 din tedensko, po sposobnosti. Urbas Franjo, kotlar, Jastrebarsko pri Zagrebu. (b)

Prodajalko
samostojno, prvovrstno moč, za trgovino z meš. blagom, takoj sprejem. Ponudbe na: Pavla Gođec, Teharje. (b)

Fant
vojaščin. prost, stanujoč pri starših, pošten — se sprejme kot sluga. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Veren fant« 13.985. (b)

Deklica
14—16 let staro, najrajši sroto, sprejem. v mlekarstvo, z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.953. (b)

Organist
dobi takoj dobro službo v lepem kraju v bližini Celja. Imeti mora nekaj gotovine za prevzem postanske službe. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Organist« 13.815. (b)

Iščem
16—18 letno, zdravo, pošteno in pridno kmečko dekle za vsa hišna in vrtna dela. Vstop takoj. Pavla Poznič, Ljubljana, Dravska 11 (za Stadionom). (b)

Trg. pomočnik
mešane stroke, vojaščin. prost, izkušen v večji trgovini na deželi — se sprejme. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Zmožen« št. 14.079. (b)

Prodajalko
prvovrstno, z večletno prakso v modni trgovini, zmožno slovenskega in nemškega jezika, sprejem. Ponudbe s sliko in »Sprečevali na upravo »Slovenca« pod »Zmožna« št. 13.857. (b)

Tri avtomehanike
popolnoma samostojne, za izdelavo avtomobilov, avtomobilov, blatnikov ter za vse vrste popravil sprejem. Plačam 8—10 din na uro. Služba stalna. Mijo Lojović, Deželiceva 79, Zagreb. (b)

Vrtnarskega pomočnika
mladega, neoženjenega, verziranega v evetličarski in zelenjadni stroki in 1 vrtnarje-strokovnjaka za oblikovanje sadnega drevja, išče dvorski vrt v Rakovici. Vsa strokovna izpričevala poslati na naslov: Uprava dvora, Beograd. (b)

Bančni praktikant
absolvent Trgovske akademije, vojaščin. prost, z znanjem vsaj enega tujega jezika, se sprejme za nastop takoj. Ponudbe z navedbo referenc in prepišanih priporočil je poslati upravi »Slovenca« pod »Banka« št. 14.099. (b)

Sposobnega zastopnika
za prodajo nekoliko evitlenih artiklov išče. V pošto pridejo samo oni, ki so dobro uvedeni v manufakturnih, galanterijskih in modnih trgovinah po celi Sloveniji. — Ponudbe z referencami v upravo »Slovenca« pod št. 13.996. (b)

Čevljarkega pomočnika
sprejme Bevc Alojz, Zabljek, p. Laporje. 14202. (b)

Dva mizararska pomočnika
dobra, takoj sprejem. — Strojno mizarstvo Vengust, Smlednik 38. (b)

Mesarskega pomočnika
prekajevalca (selhar) takoj sprejme Fr. Ocvirk, Povšetova 38, Ljubljana. (b)

Služkinjo
za vsa domača dela sprejme takoj Franc Ocvirk, Povšetova 38, Ljubljana. (b)

Mizarskega pomočnika
sprejme takoj mizarstvo Venturini Ludvik, Uršičev stradon 50, Barje-Ljubljana. (b)

Služkinjo
mlado, pridno in pošteno takoj sprejme učiteljska družina — Mavčiče pri Medvodah. (b)

Tekača
14 do 16 let staroga — sprejme takoj trgovina čevljev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.108. (b)

Prodajalko
špecerijske stroke, dobro moč, takoj sprejem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zdrava in poštena« št. 14.105. (b)

Služkinjo
pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del ter deloma kuhanja, se sprejme v Kočevju. Ina. Lipušič, Kočevje, Rudnik. (b)

Dve foto-pomočnici
in foto-učenke sprejem. takoj. — V Ptuju išče mo lokalne v okolici magistrata ali pošte. Ponudbe do 30. avgusta 1939 na: Foto Elza, Ljutomer-Ormož. (b)

Vinski potnik
vpeljan, dobi takojšnjo zaposlitev. — Ponudbe z navedbo dosedanj. službovanja in zahtevkov na naslov: Orednja vinarska zadruga, Ljubljana, Kongresni trg 2. (b)

Gospodično
s prakso pri večjih in pa manjših otrocih, z znanjem nemščine, sprejme boljša hiša takoj. Samo inteligentne naj se javijo na upravo »Slov.« pod zn. »Resna in natančna«, št. 14.018. (b)

Dekle
pošteno, skromno, za vsa gospodinjinska dela in preprosto kuho — sprejme družina na deželi takoj. Prednost sroto, ki gre do za oskrbo vsaj za dve leti. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubite. Ulica otroka« št. 14.106. (b)

Gospodično
abiturijentko ali filozofko, ki zna francoski in dobro srbski jezik potrebuje za pripravljajanje in celoletno poučevanje privatne učenke nižjih razredov gimn. strogo solidna slovenska družina v Vojsvodini. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 14.010. (b)

Elektrovarilec
(elektrovarilec)! Sekcija za graditev belgradske sivekega pristanišča sprejme za dalj časa največ prvostopenjskih elektrovarilcev. — Varilci, ki bodo zadostili predpisani skudi, bodo dobivali do okoli 100 din dnevno in tudi eventualno nagrado za povečano produkcijo. Prijave pošljite v Beograd, Karadjordjeva ul. št. 61. (b)

Samostojna gospodinja
ki je v vsakem oziru varčna, čista in poštena, ter sposobna tudi za trafiko, po možnosti vešč. nekaj nemščine in voljna spati v čisti kuhinji, dobi proti nekaj jamstva stalno mesto pri osamljenem (zaradi vojnih posledic ločenem) povojno situiranem trafikantu. Plača do 400 din. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Samostojna 65« št. 12.996. (b)

Kmečko dekle in hlapca
h konjem sprejem. Poljanska cesta 44. (b)

Čevljarkega pomočnika
sprejme takoj za stalno Grilo & Komp., čevljarstvo, Novo mesto. (b)

Čevljarkega pomočnika
sprejem. Brajer Anton, Praprotnikova ulica (baraka). (b)

Modistinjo
začetnico sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.125. (b)

Mlajše dekle
za hišna dela, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.052. (b)

Trgovska pomočnica
verzirana v manufakturni, galanteriji, z daljšo prakso, ki obvlada nemščino, dobi stalno službo. Sattler-Lesjak, Jesenje. (b)

Dekle
ki zna nekaj kuhati in delati vsa hišna dela, se išče za Novi Sad. Plača 300 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.948. (b)

2 čevljarkega pomočnika
in enega prikovalca za boljše delo, po možnosti neporočene — sprejem. Dopise na naslov: Rade Despot, Knin, Dalmacija. (b)

Dekle
čedne postavbe, ki je vajena gostilne, se sprejme takoj kot natakarica. Ponudbe poslati upravi »Slov.« pod »Vestna« št. 14.020. (b)

Služkinja za švico
od 17 do 20 let stara, za vse — se išče. Plača dobra. Naslov: Fa. Mistel-Wurzer, Gerlafingen — Kanton Solothurn, Švica (Schweiz). (b)

Več prodajalk
in prodajalcev za prodajo knjžice, katero potrebuje vsaka gospodinja, sprejem. Vprašati na »Moj dom«, Ljubljana, Dvorčakova št. 8. (b)

Natakarico
resno, pošteno, približno 30 let staro, dobro izveščano, z znanjem nemščine, takoj sprejem. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Poštena« št. 14.077. (b)

Hlapec
vaje konja in raznašalec kruha se takoj sprejme. (b)

Dekle
kmečko, pošteno, za vsa hišna opravila, se sprejme takoj istotam. Vidic, pekarna, Jesenje. (b)

Vzgojiteljico
z znanjem srbskega in francoskega jezika, primerno šolsko izobrazbo in dobro hišno vzgojo potrebuje za celoletno poučevanje in pripravljajanje učenke-privatistke 3. raz. gimn. strogo solidna slovenska družina v Vojsvodini. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 13.783. (b)

Zastopnike (-ce)
za obisk strank na deželi takoj sprejem. Artikel brezkonkurenčen. Dokazan dnevni zaslužek do 200 din mogoč. Obširne ponudbe na podružnici »Slovenca« v Celju pod »Zastopstvo 200«. (b)

Vzgojiteljico
najraje učiteljico, z znanjem nemščine, resno, zdravo, sprejem. takoj kot otrokom v starosti 6 do 9 let. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Vzgojiteljica« št. 14.073. (b)

Pletiljico
ki poseduje obrtni list, stroje št. 8, sivalni in endistroj, ne starejši od 28 let, išče samostojno vodstvo pletiljstva. — Prilokiti sliko, katere se na zahtevo vrne. Sama sposobna moč naj se javi na upravo »Slovenca« pod »Zasigurana bodočnost« 14.070. (b)

Postrežnico
ki lepo pere in lika, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.161. (b)

Krojaškega pomočnika
za boljše dame in moška dela sprejme takoj v stalno službo Dolinšek Karol, Tržič. (b)

Krojaškega pomočnika
mlajšega, za male kose, sprejem. takoj. Groznik Vlado, Slape, D. M. v Polju. 14180. (b)

Mizarski pomočnik
dobro izveščan, se takoj sprejme. »Eika«, mizarstvo, Maribor, Franciškanška 12. 14204. (b)

Mizarskega pomočnika
in vajenca sprejme Mrak Anton, pohištveno mizarstvo, Guncle 23, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Služkinjo
pošteno, krepko, z dežele, sprejem. 1. septembra za krmljenje prašičev in k. M. Perkič, Stožice 180, pri Ljubljani. (a)

K petletnemu dečku
iščem štirinajstletno deklico s perfektnim znanjem italijanskega. Podaj najugodnejši. — Miladinović, Tyrševa 47 B-I. (b)

Trgovsko pomočnico
s kavčijo, sprejem. za trgovino in gostilno. Nastop s 1. septembrom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pomočnica« 14.031. (b)

Pošteno dekle
za vsa hišna dela, zmožno kuhe, takoj sprejem. — Musar Jože, Sv. Petra cesta 61, Ljubljana. (b)

Čevljarkega pomočnika
sposobnega za vsako delo, sprejem. takoj. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Sposoben« 14.149. (b)

Služkinjo
pošteno, delavno, snažno, za vsa hišna dela sprejem. za stalno k mestni družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.137. (b)

Postrežnico
za čez dan, vešč. hišne-gala dela, po možnosti tudi krpanja, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.048. (b)

Viničarja
s 4 do 5 delovnimi močmi išče v bližini Maribora. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1254. 14201. (b)

Dekle z dežele
15 do 17 let, zanesljivo in delavoljno, sprejem. v pomoč v gospodinjstvu. Eigner, Maribor, Koroška št. 67. 14205. (b)

Dekle
zdravo, vajeno nekaj kuhe, staro do 30 let, dobi službo pri trdki K. Goldschmidt, umetni mlin, Fram pri Mariboru. Plača 200 dinarjev. (b)

Natakarico
pridno in pošteno in priključno zunanosti, prednost imajo začetnice ali da imajo nekaj prakse, sprejem. takoj v Kranju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena 14148«. (b)

Tapetnika
dobro izveščanega, sprejem. takoj v stalno službo v večjem obratu. Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve na upravo »Slovenca« pod »Tapetnik« št. 14.176. (b)

Hišnika
vestnega, z dobrimi referencami, poročenega — sprejem. takoj. Osebo se je predstaviti v ponedeljek, 28. t. m., med 13. in 14. uro v pisarni Zdravja gostin. podjetij, Aleksandrova c. 2, prvo nadstropje. (b)

Čitajte in širite »Slovenca«

Vrtnar
mlad, dobro izveščan v vrtnarstvu in sadjarstvu, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pomočnik« 14.034. (a)

Zasluzek

Dober zaslužek
nudimo vsaki osebi v mestu in na deželi. Pišite na »Moj dom«, Ljubljana — Dvorčakova ulica št. 8. (b)

Vajenci

Mizarskega vajenca
sprejem. — Sedej, Mala dolnarska 5. (v)

Modistovsko vajenke
sprejem. takoj. Salon Mia Kranj, hči železničarja ima prednost. (v)

Deklica
išče učno mesto k šivilji. Koder, Predovičeva št. 12, Moste. (v)

Pekovskega vajenca
sprejme po dogovoru pekarna Gantar, Kranj — Savski breg 8. (v)

Modistinja
takoj sprejme vajenke. Salon Puhek, Šelenburgova 6, 1. nadstropje. (v)

Učenec
z 2 gimnazijama se želi izučiti modnega krojaštva. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.046. (v)

Učenca
iz Ljubljane sprejem. takoj v trgovino z mešanim blagom. Ljubljana, Vodovodna cesta 28. (v)

17 leten fant
ki se uč. za mesarja v Ljubljani, bi spreminil mesto. Gre na deželo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.175. (v)

14 letna deklica
z 2 razredi mešč. šole, bi se rada izučila trgovine proti oskrbi. Naslov v upr. »Slovenca« Maribor št. 1248. (v)

Učenko
z 2 razr. meščan, šole z odličnim uspehom se želi izučiti v trgovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.808. (v)

Vajenca
iz dobre krščanske družine, ki ima 3 do 4 meščanske šole, sprejem. takoj v trgovino z mešanim blagom. Ljubljana, Tyrševa c. 37 b. (v)

Fant
15 let star, z malo maturo, se želi izučiti radio-tehniške stroke ali kaj podobnega. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.120. (v)

Učenka
se sprejme v trgovino mešanega blaga. Hrana in stanovanje pristo, učna doba tri leta. Imeti mora nekaj razredov meščanske šole. Ponudbe je poslati na Ivan Klanjšek, trgovec v Gor. Sv. Kungoti pri Mariboru. (v)

Vajenko
dobro računarico, poštenih staršev, takoj sprejem. v trgovino z meš. blagom na deželi. Hrana in stanovanje v hiši, za kar bo morala pomagati pri gospodinjstvu. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« 13.989. (v)

Vajenec za trgovino
z meš. blagom, v večjem trgu blizu Mariborske oblasti, se takoj sprejme s hrano in stanovanjem v hiši. Prednost Gorince z vsaj 2 razr. meščanske šole ter iz kršč. družine. Ponudbe s sliko poslati upravi »Slovenca« pod »Vesten fant« 13.972. (v)

Posedstva

Sončna parcela
pri tramvaju naproda. Wester, Hradečkova cesta 8. (p)

Hišo z vrtom
in dobro vpeljano gostilno, v središču mesta prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.235. (b)

Rentabilno hišo
v Ljubljani z 56.000 din čistega donosa, poceni prodaja realiteta pisarna Tribuč, Tržaska 42, telefon 2605. (p)

Kupim kmečko posestvo
Prednost imajo posestva v ljubljanski okolici. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hitro« št. 14.162. (b)

Srednje posestvo
novo poslopje, z viničarijo, vinograd, sadonostnik, njive, gozd, prodam. Cena po dogovoru. Josip Eferl, Rošpoh 130, p. Maribor. (p)

Trgovci in gostilničarji!
Ugodna prilika za nakup trgovske hiše v industrijskem kraju. Pojasnila daje: Josip Simčič, Maribor. Aleksandrova cesta 12. (p)

Gostilna
z lepim gostilniškim vrtom in pritlikinami v Zg. Radvanju pri Mariboru se pod ugodnimi pogoji prodaja ali odda v najem. Natančnejše informacije daje Mestna hranilnica v Mariboru. (p)

Enodružinsko hišo
z vrtom bi kupil v Ljubljani ali pa v Mariboru. Plačam takoj 30.000 din, ostalo po dogovoru oziroma prevzajem hipoteko. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Uradniška družina« št. 14.133. (p)

Nova dvostanovanj. hiša
v Ljubljani, hlev za dva konja, garaža, krasen vrt, naproda samo resnim kupcem. Primerno za obrtnika. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.174. (p)

Vnajem
ISČEJO:
Prostor za garažo
iščem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Garaža« št. 13.989. (m)

Točilnico
in majhno gostilno na prometnem kraju, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru št. 1239. (m)

Šupo
ali podstrešno skladišče, 200—300 m², lahko na periferiji, iščem poceni v najem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Lahko blago« 14.069. (u)

ODDAJO:
Delavnico
preko 80 m², oddam. Pojasnila: Ljubljana, Hranilniška ulica 3-I. (n)

Trgovski lokal
lep, velik, nov, v centru mesta oddam. Informacije: I. Knez, Gospodarska cesta 1, dvorišče. (n)

Odda

Posedstva**Štiristanovanska hiša**

v zeleni jami, napredaj.
Brediška ulica 1. (p)

Kmečki mlin

na stalni vodi kupim. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13.965. (p)

Hišico z vrtom

v Slov. Bistrici, prodam.
Vprašati: Pavel Černik,
Škofja Loka. (p)

Parcelo

prodam v šempetrskem
predmestju. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 14.118. (p)

60 parcel

od 20 a do 44 a s foto in
drevjem na Barju, 6 km
od Ljubljane, proda po
ugodnih pogojih Rakuš,
Ljubljana, Mahničeva 34.

Enonadstropno hišo

v velikim gospodarskim
poslopij in 2 ha zemlje
okrog hiše na Barju, 6
km od Ljubljane, pri-
pravno za vsako obrtno
delavnico ali manjšo to-
varno, proda po ugodnih
pogojih Rakuš, Ljublja-
na, Mahničeva 34. (p)

Prodaj

takoj gostilno in trgov-
no, prav dobro vpeljano,
z zalogo in inventarjem
vred, na zelo prometni
cesti, ob tramvajski pro-
gi v Ljubljani. Posedvo
z vrtom za sočivje in s
sadnim drevjem je ogra-
jeno z novo ograjo in je
popolnoma zase. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Samo resen reflektant«
št. 13.872. (p)

Prostovoljna dražba

posedva vl. št. 76 k. o.
Lancovo pri Radovljici —
Zgor. Lipnica — obstoje-
čega iz hiše, gospodarske-
ga poslopija, vrta, njiv,
travnikov, pašnika in goš-
dov, bo dne 2. septembra
1939 ob 9 pri okrajnem
sodišču v Radovljici v so-
bi št. 26. Posedvo se bo
izdražilo po posameznih
skupinah ali kot celota.
Nabimo interese, da se
dražbe udeležite!

Kunaver Ludvik

gradbeno strokovno na-
obrazeni posredovalci —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napre-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in
sodni cenilec za nasvete
brezplačno na razpolago.

Majhno posedvo

prodam. Loče pri Polj-
čanah, Zbelovo 23. (p)

Dvostanovansko hišo

visokoprstično, s vrtom,
ugodno prodam. Šmar-
ska 42, Moste. (p)

Enodružinsko vilo

z vrtom oddam s 1. no-
vembrom. — Mariborska
ulica 17, »Stadion«. (d)

Nova hiša

enodružinska, s velikim
vrtom, v bližini mesta
Celja ugodno napredaj.
Naslov v vseh posloval-
nicah »Slovenca« pod št.
14.074. (p)

Valjčni mlin

na močni stalni vodi v do-
brem stanju ter posedvo
z gospodarskim poslopjem
na prometnem kraju tik
Slovenj Gradca, prodam
za 220.000 din. Vprašati
je: Matko Vostner, Slo-
venj Gradec. (p)

Krasno posedvo

rentabilno, v najlepšem
predelu Gorenjske, naha-
juče se v ravnini, kjer ni
nikoli poplave, suše ali
toče, oddaljeno 10 minut
od železniške postaje, dr-
žavne betonirane ceste, 65
minut od Kranja, obsto-
ječe iz: 5 gospodarskih
poslopij, vodovodne in
električne napeljave, ve-
likega sadonosnika, vsega
inventarja (poljedel. stroj-
ji, pohištvo itd.), 17 glav
živine (redi se jih lahko
22), 11 ha njiv, 9 ha trav-
nikov, 15 ha poraščeneh
gozdov s 4000 kubič. m
smrekovine, jelkovine in
borovine, vse v najbolj-
šem stanju. Cenjeno na
2.150.000 din se zaradi
družinskih razmer proda
za 1.200.000 din.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »1.000.000« št. 13766.

Stavbne parcele

v bližini kolodvorov Sent
Vid-Višmarje, s vodovo-
dom in elektriko, prodam
pod ugodnimi pogoji in
v poljubni velikosti po
30 din in več kv. meter.
Poljanila Višmarje 69.

Posedvo

blizu Ljubljane, kupim.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Vzorno« št. 14.043

Zemljišče

v obsegu 12.000 m² na-
predaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 14.009.

Majhno hišico

novi prodam. St. Vid -
Višmarje 142, pod klan-
cem, Završki. (p)

Stavbna parcela

pri Dolenjski cesti in v
St. Vidu, napredaj. Infor-
macije pri Roškar, Flor-
janska ulica 13. (p)

Vilo

tri- do štiristanovansko,
v Ljubljani, takoj kupim.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod značko »Točen
naslov« št. 14.098. (p)

Donosno

stanovansko hišo ali več
parcel kupimo. Plačamo
takoj. Ponudbe z opisom
in ceno pošljite upravi
»Slovenca« pod »Čim
prej« št. 14.092. (p)

Gostilno

v sredi Zagreba, blizu Je-
lačevega trga, s velikim
prometom, lepimi lokali,
stanovanjem za lastnika,
velika bodočnost, prodam
zaradi preselitve lastni-
ka v lastno hišo. Infor-
macije daje Central, To-
mičeva 7, tel. 4607, Za-
greb. (l)

Stavbne parcele

Najbolj varno naložen
denar v današnjih časih
je v stavbnih parcelah —
tudi najbolj plodonosen,
ker vrednost stavbnih
parcel raste hitreje ka-
kor obrestovanje hranil-
nih vlogov. Napredaj so
lepe stavbne parcele pod
Rožnikom po zmernih
cenah. Naslov se pošlje
v upravi »Slovenca« pod
št. 14.082. (p)

Slaučevi vinogradi

na Tolstemu vrhu napre-
daj. Izve se pri s. Žužku,
Ger. Gradišče pri St. Jer-
nejcu. (p)

Velika trgovska hiša

dvonadstropna, v sredini
mesta Celja, s trgovskimi
lokali in velikimi skladi-
šči napredaj. Ponudbe
podružnici »Slovenca« v
Celju pod »Kapital« št. 14.078. (p)

Enonadstropna hiša

stanovanska, s gostilni-
skimi prostori, vrt, trav-
nik, sadonosnik in gospo-
darsko poslopje, napredaj.
Hiša je na zelo prometni
točki, blizu farne cerkve.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« v Mariboru št. 1208.

Dobro naložen denar

Nekaj parcel in rentabil-
no hišo prodam zaradi
odpovedanja. Pooblašči-
ci izključeni. Ponudbe
pošljite upravi »Sloven-
ca« pod »Hipoteka« št. 14.093. (p)

Hiše, posedva

trgovine, restavracije, go-
stilne, buffete, mlekar-
stva itd., prodajamo zelo
povoljno. Obrnite se za
informacije na prvo slo-
vensko poslovnico, Cen-
tral, Zagreb, Tomičeva 7,
tel. 4607. (p)

Posedvo

v višinski legi Svetina —
Celje, zaokroženo, v iz-
meri 16 ha, s novo hišo,
pripravno za okrevališče
z lepo izletno točko in
razgledom, zaradi preza-
poslenosti prodam s ali
brez inventarja. Poizve
se: Godec, Teharje. (p)

Zivali**Mladega psa**

foksterjerja ali kakšne
druge majhne pasme, ku-
pim. Podlimbarskega 41,
Siska. (j)

Zaradi opustitve

kmetijskega obrata pro-
dam dva mlada konja z
opremo, dobre molzne
krave, brejo telico, vozo-
ve, zapravilivček, polje-
delsko orodje itd. Poja-
snila daje Franc Pečar,
št. Vid 10 nad Ljubljano.

[Pohištvo]**Mreže za postelje**

izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najce-
neje Alojz Andlovic, Gre-
gorčičeva ulica št. 5 (pri
Gradišču). (l)

Spalnico

iz orehove korenine, po-
litirano, prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 13.986. (d)

MODROCE

vrhne in spodnje,
mreže, posteljne očeje in
perje puh - najceneje
v veliki izbiri prodaja
SEVER, Marijin trg 2
nasproti
franciškanske cerkve.

Lesena zložljiva postelja

s tapaciranim madracem
Din 220—

Specijalne posteljne mreže

»Patente«, in »primissimoc«
modroce, otomane, in vse
tapetniške izdelke nudi
solidno in po nizki ceni
tvrdka

Rud. Radovan

Mestni trg 13.

Razno**Asfaltirana kegljišča**

in patentirane sestavne
dele istih dobavlja ter
modernizira po predpisih
že obstoječa kegljišča —
Drago Čeferin, Ljublja-
na, Tyrseva cesta 15 —
nad kavarno Evropa. (r)

Gumbice, gumbice, plise,

monogrami, entel, ažur
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Franciškanska ulica
Vezenje perila, krasna
predtiskana žen. roč. dela

Zelo važno!

Vsi, ki ste sprejeli kdaj
zastopstvo za električne
varovalke »Emafor« iz
Zagreba, prosim pošljite
mi svoj naslov, podeljeni
delokrog in opis iskustev,
ki ste jih doživeli. Jože
Burja, zastopnik, Ljublja-
na, Masarykova 14-II. (r)

Modni salon Rozman

Dvorni trg 3 (poleg uni-
verzije) izdeluje
damske kroje po meri
iz najnovejših žurnalov
Cena kroju od 14—28 din.
Istotam poučuje krojno
risanje.

Obrt

Že za 10 din
dobite 3 legitimacijske
slike na film. Foto Pav-
lovčič, Poljanska 12. (r)

Mreže

za postelje najceneje pri
Andlovic, zaloga pohištva
Komenskega ulica 34. (l)

Kupimo

Pendelj žago
(štutzer), dobro ohran-
jeno, kupim. Naslov v po-
družnici »Slov.« v Novem
mestu. (k)

Vsakovrstno**zlato kupuje**

po najvišjih cenah
CERNE, Juvettir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Cunje

krojaške odročke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovrže volno, govejo
diako (arovo) — kupi
vsako množino Arbeiter,
Maribor, Dravska 15. (k)

Staro zlato,**zlato zobovje**

in srebrne kronc
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJBEŽ

trgovina s urami in zlatino
precizna delavnica za
popravila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Denar**Vaši prihranki**

so varno in plodonosno
naloženi v domačem za-
vodu »Moj dom«, Ljublja-
na, Dvorčakova št. 8.

Hranilne knjižice

3% obveznice
in druge vrednostne
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

Brezplačno stanovanje

in hrano dam učenki, ki
obiskuje šolo na Jeseni-
cah, za protiuslugo poso-
jila 10.000 din za isti čas.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Diskretno in varno«
št. 13.809. (d)

Hranilne knjižice

vrednostne papirje
kupujemo

stalno po najvišjih cenah
in takojšnjemu plačilu.

Rudolf Zoré

Ljubljana, Gledališka 12

Kdo mi posodi

10.000 din proti deset-
kratni garanciji in visokim
obrestim do konca
leta za povečanje obrata.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Posten« 13.963. (a)

Posojila

izdite samo pri domačem
solidnem zavodu. Plašite
ali pridite osebno. »Moj
dom«, Ljubljana, Dvorča-
kova ulica št. 8.

Ureditev premoženja

Poravnave, konkurzne za-
veze, odkup in inkaso
terjatev, (tudi kmetijskih)
nabavo posojil in družbe-
nikov, dobičkanosno in
varno naložitev kapitala,
ureditev uprave in knji-
govodstva, bilance, kal-
kulacije, upravo nepre-
mišnin, nadzorovanje so-
udeležb, — sploh vse
trgovsko-obrtniške zadeve
poverite zaupno strokovni
pisarni

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

Posojila

različna, preskrbim hitro
in brez kakšnega predplačila

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12
Znamka 3 din

Vložne knjižice

Prve Hrvat. štedionice
Ljublj. kredit. banke itd.,
kupujemo in plačamo vi-
soko ceno takoj v goto-
vini. Ponudbe na Central
Tomičeva št. 7, Zagreb,
telefon 46-07. (d)

Posojilo

na vknjižbo na hiše v okr-
mestih, kakor tudi na
vknjižbo na kmečka po-
sedva, po 6% obresti na
dolgoročno odplačilo na-
bavljamo. Informacije s
prednakazilom 3 din v
znamkah, daje Central,
Zagreb, Bregovita št. 7,
telefon 46-07.

Pouk**Šivilje!****Krojni tečaj**

za damsko oblačila
se bo vrši
od 1.—24. septembra 1939
Priglasitve sprejema

Teodor Kunc

Ljubljana
Aleksandrova c. 5, II. n.

Saksofon

se želim naučiti igrati —
najraje onega v Es-duru.
Ponudbe pošliti v upravo
»Slovenca« pod »Es-sak-
saton« št. 13.927. (m)

Prav dober dijak

reven šestdesolec bi za
zmerno ceno poučeval vse
predmete nižje gimnazij-
ke, najraje pa matemati-
ko, francosčino in nem-
ščino. Učencu, ki je delal
vso nižjo šolo privatno, je
dobro znan najuspešnejši
način učenja, zato bi se
pa tudi zavezal za uspeh
učenca koncem leta. Po-
nudbe poslati upravi »Sl.«
pod zn. »Najboljši način«
št. 14.026. (u)

*Sukno kangarin
kamgarn
volneno
svila
platno
flanel
barhent
kanine*

V NATNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI! VZORCI IN CENIK ZASTONJ

STALNO *Sternnecki*
CELJE 18

SLEPEC

62

Detektivska povest

In ko sem nato nekaj časa ogledoval tisto hišo,
sem bil prepričan, da je imel prav. Nikakršnega
znamenja o življenju nisem mogel razbrati. No-
benega dima ni bilo videti od dimnikov. Seveda
bi bil rad šel naravnost do hiše ter si jo natan-
ko ogledal. Tega pa nisem smel storiti, sicer bi
bil, če bi me bil slučajno kdo zagledal, videti
preveč radoveden. Vsekakor pa sem se kmalu
prepričal, da dotle ni bilo še nikogar k hiši.
Zato sem ostal, kjer sem bil, skrbno skrit med
praproto in žoltilino.

In ko sem ležal ondi na pomladanski ruši ter
čakal in ugibal, odkod bo prišel morilec, se je
namerila neka malenkost, ki se je v tistem tre-
nutku tako čudno dojnila moje domišljije. Ne-
pričakovano sta namreč prišla po travnatih stezi
med goščavo ovca in njeno jagnje. Oba sta bila
videti utrujena in nobeden od njiju me ni opazil.
Po mojih mislih sta si pod konec dolgega dne
iskala zavetja, kjer bi prenočila. Ko sta tako
stala med menoj in soncem, ki je ta čas tonilo
za oddaljeno obrobje obližnega sveta, so se jima
videli srebrni odbijali runa, ki so jim kakor ne-
kakšna obstrat obdajali temni telesi. To je ne-
ekladna elika, ki se mi pojavlja v duhu izmed
etrahotnih epominov na noč, ki je ta čas prihla-
jala!

Kmalu nato, ko se je mrak tistega zlatega
večera bolj in bolj zgosteval, sem začel misliti
na dogovorjeni sestanek z McNabom na križišču
v Weelenhangerju. Zdal je bilo ravno še zadosti
svetlo, da sem si mogel ogledati razne položaje
na zemljevidu, in v kolikor sem mogel dognati,
nisem bil nič manj ko osem milj oddaljen od kri-
žišča. Gospoda Largea sem bil odpravil v krmo
k »Rož« in kronici, kjer naj bi bil čakal na mojo

vrnitev. Skušal sem ga utrditi v misli, da sem šel
iskat nekega prijatelja v občini. Ko pa se je že
bolj zmrznilo, sem se moral naglo odločiti, bodisi
za sestanek z McNabom ali pa za nadaljnje stra-
ženje tiste hiše. Pametno ali nespametno sem se
odločil za zadnje. K temu me je sklonilo prepri-
žanje, da bodo, če je McNab imel prav, za zdaj
še prazne štiri hišne stene vsak čas imele zlo-
čince v svoji sredi. Kako dobro bi mi storila za-
vest, da je tu in najsi bi bil prišel sam ali pa v
spremstvu svoje žene ali pa zapeljanege Kin-
locha, na noben način mu ne bi bilo mogoče
stopiti v hišo brez moje vednosti. Zdal sem spre-
videl, kaj mi je bilo storiti. Largea moram od-
praviti nazaj k McNabu, da ga pripelje sem v
Stelling Minnis. Po rokah in kolenih sem se od-
plazil kakšnih sto valov nazaj, nato pa vstal in
krenil proti gostilni. Large je kmalu razumel,
kar sem hotel, in ko sem videl, da se je rdeča
luč v ozadju njegovega avta izgubila v noč, sem
sklepal, da bi bilo prav tako dobro, če ne bi ža-
rela preko občine žarometla tistega velikega avta.

V času, ko sem se vrnil v svoj blog med go-
ščavo, se je že znočilo. Pozabil sem bil, kako
temno je lahko na deželi, kako temno in tiho.
Smrtina tišina je ležala nad vsem. Enkrat je da-
leč nekje zalajal pes in njegov glas je tiho, toda
zavest, prihajal iz daljave. Pozneje me je začelo
zobeti, kajti trava je bila ta čas vlažna od rose,
ki je padla po sončnem jasnem dnevu. A moral
sem biti oprezen, kajti ob tisti uri bi utegnil
kdorkoli že neslišno in nevidno hoditi mimo po
travi.

Pol ure je minilo, ne da bi se bilo kaj zgo-
dilo. Tedaj mi je prišlo na misel, da bi mogel
brez nevarnosti natančneje ogledati hišico in
njeno okolico. Prav za prav pa sem se tudi moral
primakniti bliže k hiši, ker je zdaj že nisem mo-
gel več razločiti. Predvsem sem hotel dognati,
ali se je mogoče približati hiši tudi od zadaj, po
polju za drevjem. To je bil moj prvi namen, na

kar bi bil rad stopil na kakšno mesto, s katerega
bi mi bilo, ker sem mogel tako malo videti, mo-
goče slišati tudi najlahnejši šum, bodisi tudi od-
piranje vrat ali pa stopicanje po stopnicah.

A ko sem se odplazil okoli pročelja tiste
hiše, mi je bilo čudno pri srcu, ko sem se spom-
nil, kako sem se bil skrajna na enak način odplazil
na tisto usodno noč za hišo v Ealingu. Tedaj sem
zadel na umorjenega človeka. Ali je mogoče, sem
se vprašal, da bi se zdaj areal iz oči v oči z mo-
rilecem? No, pozorno, kakor da bi se imelo res
tako zgoditi, sem šel okoli hiše, korak za ko

Prodamo

Nov šivalni stroj
»Gordno prodam. Pausič, Podjunska 20. (1)

Več novih štedilnikov
solidno izdelanih, napredaj. — Vprašati: Glince, Cesta I, št. 6, Ljubljana.

Dobro namizno vino
naravno, letnik 1938 — ugodno prodaja J. Kirbisch Sv. Trojica pri Mariboru.

Kolesa
kupite najceneje tudi na obroke v trgovini Triglav, Resljeva c. 16. (1)

Hrastove deske
30 in 60 mm ca 20 m ima napredaj France Šušteršič, Svetje-Medvode. (1)

Mecesen!
Ploče in deske 50, 38, 32, 18, 13 cm poceni prodaja Meščanska korporacija — Kamnik. (1)

Košnjo otave
na travnikih ob Ižanski cesti prodaja Janko Predo- vič, Ljubljana, Poljanska cesta 73. (1)

Bukovo drobnog ogle
primerno za plinske mo- torje in kovače, prodam. Vprašati: Premrl Ivan - Rogatec. (1)

Višnjev sok
dalmatinski, neoslavljan, za izdelovanje maraski- na prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14064. (1)

Slive in hruške
tepke za žganjekuho ter otrešana jabotka dobav- lja vagonsko množino po dnevnih cenah Kolarič Franc, Brežice. (1)

Anker šivalne stroje
prvovrstna znamka, tudi rabljene stroje, krojaške in čevljarke od 300 din naprej prodaja Triglav, Resljeva 16. (1)

Blagajno
»Adlersflugel«, notranje mere: višina 30, širina 52, globina 48 cm, prodam za 4000 din. Kmetijsko društvo Dobričice. (1)

Trgovino z meš. blagom
in gostilno, nujno prodam zaradi odpotovanja iz Za- greba. Za oboje potrebno 50—60.000 din. Ponudbe poslati na: Ivan Gašparovič, Zagreb, Gredice 18.

Bufet
na Jelačićevem trgu v Zagrebu, z velikim pro- metom jedil in pijač, me- sečni čist zaslužek naj- manj 6000 din, napredaj zaradi bolezni lastnika pod ceno. Informacije da- je Central, Tomičeva 7, Zagreb, tel. 4607. (1)

Gostilničarji, trgovci!
Kdor hoče imeti letos poceni pravo slivovko, naj kupi sam bosanske slive od 1000 kg naprej, postavljene na dom. Po- nudbe na upravo »Slo- venca« pod »Nizka cena« 14056. (1)

Naprodaj
20 A2 panjev, 10 kranjč- čev, nekaj čebelarkega orodja in nov čebelnjak za 30 A2 panjev. Cena 6000 din. Čebele na do- bri ajdovi paši in osta- nejmo lahko še več let na mestu. Poizve se: Kme- tijsko društvo Dobričice.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo, da nas je za- pustil danes ob 3 zjutraj naš predragi sin, brat, stric in svak

Kolesa

odprodajamo sedaj po znižani ceni. Velika iz- bira dinamo-lučij »Bosch« in »Riemann«. — Banjal, Ljubljana, Miklošičeva 20

Dira na peresih
ter konjska vprega, ugod- no napredaj. Kongresni trg št. 14, dvorišče. (1)

Moško kolo
dobro ohranjeno, poceni prodam. Smrekar, Kladez- na 9. (1)

Kadi za slive
nove in rabljene sode, popravila točno in poceni sodarstvo Sulcer, Vojaša- nika 7, Maribor. (1)

Otroške vozičke
najugodnejše kupite pri Banjal, Ljubljana, Miklo- šičeva 20. (1)

Prodajni pult
3,50x0,78 m s steklom, krasno izdelan, poceni na- prodaj. »Astra«, Aleksan- drova cesta 4. (1)

Izložbene roloje
3 kom. 120 x 270 cm, pro- dam, s peresi in valčki, kompletne. Vprašati pri Tivar, Sv. Petra c. 26. (1)

200 litrov mleka
pasteriziranega, oddam dnevno od 1. septembra ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mleko« 13.946. (1)

Prima suha bukova drva
dostavljena na dom; ža- gana 100 din, cepljena 110 din 1 m³ nudi Putrih, Dolenjska cesta, telefon 45-55. (1)

Slive
za žganjekuho — vsako množino — vagonsko ali z avtom, lahko dobavi po najnižji ceni Franc Mast- nak, trgovec v Sv. Juriju ob juž. zel. (1)

Oltar
nov, gotični, krasno izde- lan, pripraven za manjšo cerkev ali kapelo, poceni napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 14075. (1)

Gradbeni material
Od nekdanje svojine Stroj- nih tovarn in larn v Ljubljani, Tyrševa c. 35 se prodajo posamezne zgrad- be za rušenje, tako, da kupci porušijo zgradbe in material odvozijo. — Pro- da se pa tudi material od že porušenih zgradb, i. s. zidna opoka velikega for- mata, traverze, železni ste- bri profila 10 in 15 cm ter zasipni material. — Za in- formacije se naj obrnejo reflektanti na: Javna skladi- šča, družba z o. z., Ljub- ljana, Tyrševa c. 33.

Pouk

Dekliški pensionat »NADJA«
bo otvorjen 1. septembra. Konverzacija v tujih je- zikih. Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 14. Gojenke bodo imele v pensionatu stanovanje, hrano, sodo- bno vzgojo in konverzaci- jo v angleščini, franco- ščini in nemščini. Zaste- vajte prospekte. — Vsa- torek in četrtek (izvzem- ši praznike) se gojenke od 10—11 dopoldne lahko vpišejo in osebno dobe vse zaželeno informacije.

Čitate in širite »Slovenca«

Auto-motor

Avto »Fiat«
v dobrem stanju prodam za 5500 din. Janko Zor- man, mesar, Smlednik. f

Avto »Steyer« XXX.
Cabriolet v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Vprašati telefon 35-54. f

Avto B. M. W.
mal. dvosedežni, poceni prodam. Pogledati: Za- loška 51, Rakos. (f)

Avto »Steyer« Cabriolet
v brezhibnem stanju — ugodno napredaj. Vpra- šati telefon 35-54. (f)

Motorno kolo
dobro ohranjeno, s pri- kolico prodam za ceno 4000 din. Mihelčič, Borst- nikov trg. (f)

BSA 750 ccm
prodam po zelo nizki ceni. Gregorc, mehanična delavnica, Gosposvetska cesta. (1)



Mal. tovarni avtomobil
TEMPO nosilnosti 750 do 1000 kg tri in štiri kolesi, skromni v uporabi goriva in trpežni, idealno prevozno sredstvo za vsako podjetje. Informa- cije pri zastopstvu TEMPO-avtomobilov »LUSTRA«

V. LAZNIK
LJUBLJANA, Gosposvetska 8.

Majhna limuzina
v najboljšem stanju, ma- lo rabljena, napredaj. — Cena 7800 din. Mlekarna Stari trg 24. (f)

Tovorni avto
2½—3 tonski, dobro ohran- jen, kupim. Naslov pove uprava »Slovenca« Mari- bor pod št. 1240. (f)

Avto Opel »Supre«
dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov: Martin Fink, fa. Bata - Murska Sobota. (f)

Tovorni avto »Ford«
do 1000 kg nosilnosti, in mali »Ford« model B. B., dobro ohranjena — pro- dam. Jenič, Poljanska 69, Ljubljana. (f)

Štirisedežni avto
v dobrem stanju, porabi 9 litrov bencina, taksa plačana — napredaj za 4500 din. Ambroz, Rihar- jeva 6, Kozeljica. (f)

»Sachs« motor 100 ccm
dobro ohranjen, ugodno napredaj. Naslov se po- izve v trafiki Tyrševa cesta 37. (f)

»Fiat« limuzino
5 sedežni, v najboljšem stanju, nove gume, nov akumulator, taksa za leto 1939 plačana, zaradi bo- lezni prodam za 13.000 d. Ivanc, Št. Jernej. (f)

8 »Opel« avtomobilov
starih, po zelo nizki ceni napredaj. Ogleda se jih na veseličnem prostoru velesojma. (f)

DKW avto
Meisterklasse, 40.000 vo- šen, napredaj za takoj- šnje plačilo za 17.000 din. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 13.865. (f)

**STROJI**

5 HP motor
angleški, z vozom in cir- kularjem takoj po prav- nizki ceni prodam. Si- močič et Bučar, Skofljica.

Plinski motor
na drva (Sauggasmotor) 100—120 HP, kupim. Ivan Vindiš, valjni mlin, Ma- ribor. (f)

Pletilni stroj
švicarske znamke »Du- bled«, 70 cm, št. 8, pro- dam. Le malo rabljen. — Brtosej Franc, Selca nad Skofjo Loko. (1)

Diesel motor,
Deutz 5 KS, tri benčin- ske motorje 5KS z mla- tilnico prodam. Kupim Diesel 7 KS. — S. Sker- binšek, Spod. Hajdina, Ptuj. (f)

Razprodaja strojev
Razprodajamo strožnice in oblikovalne stroje od nekdanje avto. Strojnih tovarn in larn v ugod- ni ceni. Ogled strojev v naših skladiščih. — Javna skladišča, družba z o. z., Ljubljana, Tyrševa c. 33.

Mizarji, kolarji,
lesne industrije! Za ta- kojšnjo dobavo so na raz- pologo sledeči stroji: Univerzalna 400 mm, s krožno žago, vrtnim in brusilnim strojem; dva polnojarmenika Primy Kay 600 mm, Tönnes 800 mm; kompletna naprava za izdelovanje parketov; parni stroj 86 PS; parni kotel; kompletna sušilni- ca; bencinski motor. Po- jasnila in ogled vsak čas pri: Strojko in drug, Pra- žakova ul. 15-III, Ljub- ljana. Telefon 38-56. (1)

Podpisani
se tem potom zahvaljujem tvrdki Dovžan Ivan, trgo- vina strojev, Ljubljana, Franciskanska ulica št. 4, ker mi je v razmeroma kratkem času preskrbel zelo ugodno prvovrstno mizarjski stroj. Gosp. Dov- žan mi je v vsakem po- gledu zelo solidno postre- gel in lahko vsakemu pri- poročim, naj se z zaupa- njem obrne k njemu, ka- dar bo kupoval stroje. — Mizarstvo Škrjanc, Duplje pri Trzinu. (1)

Harmonikarji!

Nova petvratna harmoni- ka »Lubas« zaradi odho- da za polovično ceno na- prodaj. I. Šibal, Jesenice.

SOBE**ISCEJO:**

Poštni uslužbenec
išče preprosto opremlje- no sobico s 1. septem- brom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.107.

Opremljeno sobo
s strogo posebnim vho- dom, iščem v centru me- sta za stalno za takoj. — Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 19993. (s)

Prazno sobico
iščem za takoj za eno osebo, ves dan odsotno. Najraje v mestu ali bliž- nji okolici. Oferte upra- vi »Slovenca« pod »Toč- na«. (s)

ODDAJO:
Dve prazni sobi
takoj oddam. Srbska 37, Ljubljana 7. (s)

Sobo brez štedilnika
oddam. Cesta na Loko št. 22. (s)

Lepo sončno sobo
z 2 posteljama, posebnim vhom, oddam. Tržaška cesta 26-I, levo. (s)

Opremljeno sobo
lepo, oddam 2 osebama. Pred Skofjo 1-IV. (Hi- nica). (s)

Opremljeno sobo
oddam gospodini ali go- spodu, takoj. Za Gradom št. 4. (s)

Prazno sobo
s štedilnikom in posebnim vhom oddam za oktober. Sv. Petra c. 81.

Opremljeno sobo
s posebnim vhom od- dam. Cesta v Rožno do- lino 36. (s)

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, v podpriliku poceni od- dam. Friskovec 6. (s)

Sobo
v centru oddam gospodu. Naslov v upravi »Slo- venca« pod št. 14.130.

Sončno sobo
v lepi naravi, z ali brez oskrbe oddam. Hrade- kega cesta 8. (s)

Oddam sobo
in prodam pohištvo. Na- slov v upravi »Slovenca« pod št. 14.138. (s)

Gospodini ali dijakinji
oddam čisto in opremlje- no sobo. Štrubelj, Vodni- kov trg 4I. (s)

Lepo sobo

prazno ali opremljeno, v sredini mesta takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.050.

Elegantno sobo
v centru, separirana, cou- che postelja, kopalnica — takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« 14037

Sobo
z eno event. dvema po- steljama, lahko tudi s hrano, posebnim vhom takoj oddam. Bohoričeva ulica 9. (s)

Dijaki

Dijaka
sprejem na vso oskrbo. Za Gradom št. 4. (D)

2 nižješolca
sprejem v vso oskrbo. Medvedova 36. (D)

Dijake
sprejem z vso oskrbo. Maribor, Cvetlična ul. 21, I. nadst., vrata 3. (D)

Dve dijakinji
sprejem, dobra oskrba. Naslov v upravi »Sloven- ca« pod št. 14140. (D)

V Ptuj
sprejem v popolno oskr- bo dijaka. Vsa pomoč pri učenju. Vošnjak, Maistro- va 8. (D)

1—2 dijakinji
nižješolki, sprejme urad- niška družina v vso oskr- bo. Celje, Glavni trg 8-I, levo. (D)

Dijakinjo nižješolko
sprejem na stanovanje in hrano. Cena 400 din. Ponudbe upravi »Sloven- ca« Maribor pod »Cen- trum 1255« 14.186. (D)

Dva srednješolca
ali srednješolski sprej- mem v dobro oskrbo. Lepa in sončna, parketirana soba v bližini vseh srednjih šol. Antonija Pall, Maribor, Razlagova 24-II. (D)

Dijaku višjega razreda
III. realne gimnazije dam brezplačno stanovanje za pomoč pri učenju sina iz nižjega razreda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13908. (D)

Sedmošolec
klasične gimnazije bi po- učeval nižješolca iz prve ali druge, za nekaj hrane ali stanovanje bratu prvo- šolcu. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Uspešno 1210«. (D)

Stanovanje
s popolno oskrbo iščem za 3 srednješolce, ev. za 2 skupaj in za enega pose- bej. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Trbovljah pod »Dijaško stanovanje«, št. 13930. (D)

Dijake

sprejem na stanovanje in vso oskrbo. Stritarjeva ulica 37, Maribor. (D)

Za drugošolca
iščem stanovanje. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 14.094. (D)

Dijakinjo-srednješolko
sprejem v dobro oskrbo. Naslov v upravi »Sloven- ca« pod št. 14039. (D)

Oddam veliko sobo
2—3 dijakom. Naslov v upravi »Slovenca« Mari- bor št. 1256. (s)

Hrano in stanovanje
pri katoliški družini išče višješolca. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Višješolca« št. 14054. (D)

Krščanska družina
sprejme v popolno oskr- bo dva dijaka, po mož- nosti klasične gimnazije v Ljubljani. Celovška 200 — Dravice. (D)

Visokošolka
išče lepo sončno, zračno sobo z vso oskrbo pri solidni družini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Maribor« št. 14.129. (s)

Dijaka
šesto- sedmo- ali osmo- šolca sprejme boljša dru- žina poleg realne gimna- zije. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Skrbno 1238«. (D)

Ženitbe

Hotelir
poroči gospodino ali vdo- vo gostinske stroke — nekaj gotovine. Resne po- nudbe s podatki in sliko poslati upravi »Slovenca« pod »Ženitba« št. 13958.

Obrtnik
z lepim domom, poroči do- bro, čedno ženo s nekaj gotovine. Ponudbe na upravo »Slovenca« Mari- bor pod »25—35 let« 1254. 14187 (s)

Ljubezen
moža si zagotovi, ako mu postrežeš z dobro, okusno hrano. Zato kučaj po pre- izkušenih receptih, zbra- nih v knjigi poklicne ku- harice. Knjigo dobavlja: Mizerit Deziderij, Zidani most. Cena v predplačilu 10 din.

Vdovec
44 let star, brez otrok, ve- liko postave, hišni posej- stnik v centru mesta, po- roči gospodino ali vdovo, tudi z otrokom, staro do 44 let, s premoženjem 200.000 din. — Priženitev tudi mogoča. Resne po- nudbe z naslovom upravi »Slovenca« pod »Simpati- ja« št. 13902. (s)

Náš predobri mož, oče, stari oče, brat, stric, šast in svak, gospod

Franc Kunovar
kamnoseški mojster in posestnik

nam je umrl danes popoldne ob 4 po dolgi bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, v starosti 70 let. Ljubega očeta bomo spremili k večnemu počitku v pone- deljek, 28. avgusta popoldne ob 3 iz Dolnic št. 1 na farno pokopališče v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dolnice-Št. Vid, dne 26. avgusta 1939.

Žalujoči ostali

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil nudim
Preker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Orehova jedra
med in vosk dobite naj-
ceneje: Medarna, Ljub-
ljana, Zidovska ulica 8.

Solske torbice
in aktovke v veliki izbiri
priporočam Kravos, Mari-
bor, Aleksandrova 13. (1)

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sod-
čih, dobavljajo po naro-
čilu Gustav Erklavec —
Ljubljana — Kodeljevo,
Povšetova 47, tel. 25-91.

Kislo zelje
novo, prvovrstno, po brez-
konkurenčni ceni, vsako
množino dobavljajo Homan,
Ljubljana, Sv. Petra c. 81,
telefon 25-29.

Izdelujem krasne šale in
jubilejne

Vence in šopke
po najnižjih cenah. — Pre-
pričajte se in gotovo boste
zadovoljni. Se najvišjeje
priporočam

ADOLF VATOVAČ
splošno vrtnarstvo, Vrazov
trg, pri šentpetrskem mostu.
Ovčičarica:
Tyrševa (Dunajska) cesta 9.

Važno za vsakega, ki redi prašiče!

Reja prašičev je važna. Skrb, da ne obole, da se zrejo in ode-
bele. To dosežete, ako dajete vanj enkrat tedensko redilni prašek

„MASTELIN“ zakonito zavarovana znamka. Samo poskusite in
prepričali se boste. Pošljite nam Vašo pošto zavrtke po 1/2 kg
Din 14 —, 1 kg Din 24 —. Manjše zavrtke dobite pri trgovcih po
Din 8 — in 6 —. Naročniki dobite navodila in poštne položnice pri
MAGDALENC IVAN, Rače pri Mariboru.

MODERNO OKOVJE

za nove zgradbe
v veliki izbiri, po ugodnih cenah
v trgovini z železnino

Mervar i Hodniković, Zagreb
Petrinjska 3

Sprejemamo abonente na hrano

po dnevni izbiri jedil
v gostilni pri »Lovcu«

LJUBLJANA, Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 24, vogal Bleiweisova cesta 2,
dobite izborno, dnevno različno, okusno domačo hrano.

ZAJTRK: mleko, kava, čaj 1, 2 in 3 din. — Golaž, vampi, jetra, pljučka,
obara itd. 3 do 4 din. — KOSILO: zakuhana juha, dve prikuhi po izbiri,
goveje meso 5, 6 in 6.50 din; isto s pečenko 9 din; isto s pečenko in
močnato jedjo 11 din. — VECERJA: v mnogovrstni izbiri 3 do 6 din. —
Brezmesna hrana 3 do 6 din. — Vsak petek kuhani sirovi štruktji, pristni
idrijski žlikrofi in ribe. — Močnata jedila in suho pecivo 1 do 2 din.
Zajamecna pristna domača in dalmatinska vina. Pristno žganje: slivovka,
brinjevec, tropinovec. Razni likerji, brezalkoholne pijače. Kdor želi hrano,
ni obvezen jemati pijače!

ABONENTI POPUST! EKSPRES KAVA!

Vzajemna posojilnica

L. L. Z. O. Z.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Zahvala

Vsem, ki so spremili našega preljubega brata, svaka in
strica, gospoda

Jakoba Zupančiča

gimn. direktorja v pokoj

na njegovi zadnji poti, izkramo tem potom najtoplejšo za-
hvalo. — Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem lepega
cvetja in vsem, ki so se od rajnega poslovili ob mrtvaškem
odru. Posebej se zahvaljujemo ž. duhovščini ter stanovskim
tovarišem in predstavnikom društev za številno spremstvo.
Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 29. avgusta
1939 ob pol 7 zjutraj v trnovski cerkvi.

Globoko žalujoči sestra Mina, Vito in brat Anton.

Usnje znamke »Indus«
po izredno nizkih tovar-
niških cenah prodajamo
trgovcem in čevljarjem
samo v Ljubljani, Füg-
nerjeva ulica 3 — prej
škofja ulica. (1)

Sadje in sočivje
zakuhavajte le v
Weekovih kozarcih
Prodaja jih
Jos. Jagodič, Celje,
Gubčeva ul. 2 - Glavni trg
Cenike zastoj!

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim
sladkorjem vkuhan — se
dobi na malo in veliko v
lekarni dr. G. PICCOLI —
Ljubljana, nasproti »Nebo-
tičnika«.

VINA
Vam nudi
Centralna vinarna
v Ljubljani
v svoji posodi najugodnej
TELEFON STEV. 25-73

Ž A G E
original Domicus
Remscheid
Izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

Dekoracija!
Montiranje zastorov!
Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana
Sv. Petra cesta 17,
Telefon 20-42

Velika zaloga najmodernejših
Couch-zof, otoman, vseh vrst foteljev in žimnic.
V zalogi vedno žima, gradi za modroce ter blago
za prevleko pohištva.
Konkurenčne cene! Solidna izdelava!

Kolesa Najnovejši otr. vozčki
Ceniki franko!

motorji
trikolij
stivalni
stroji

TRIBUNA F.B.L. LJUBLJANA
Podružnica: MARIBOR

ETERNA

specialno izdelovanje pogrebnih potrebščin
LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

Izdeluje: mrtvaška pregrinjala, zglavnike in na-
lija, čipke in okraske za krste, opremo za
mrtvaške odre, pogrebe itd.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

DARUVAR

mineralno in blatno kopališče

Radioaktivni termalni vrelci 38—50° C. Zdravljenje
revmatizma, išiasa in ženskih bolezni. Vse leto
odprto! Glavna sezona od 15. jun. do 31. avgusta.
Izven sezone znatni popusti ob pavšalni ceni. Vse
informacije daje Uprava kopališča.

KOLESA
kupite dobro in poceni
tudi na obroke pri
H. SUTTNER
Brezobvezno ogled
Ljubljana
Aleksandrova 4.

VELEBIT
otroški vozčki
ZAGREB,
Ilica št. 55
Najnovejši do se-
daj nevidni mo-
deli za 1939 v pe-
rijalni in največji
trgovini otroških
vozčkov. Proda-
ja za gotovino in
na odplačilo. Pre-
voz in omot naračunani. Cenik s slikami brezplačno.
Izrešite oglas zaradi našega.

POSESTVO V NAJEM

Po zelo ugodnih pogojih se zaradi bolezni odda
v najem gorško posestvo, ležeče v bližini velikega
mesta na Hrvaškem. Posestvo je moderno in
udobno urejeno, s silosi itd. Oddaja mleka po
zelo dobrih cenah zagotovljena. Letovišče za tuje.
Zvine okrog 40 glav itd. Odkup ali zanesljivo
jamstvo živga in mrtvega inventarja in zadosten
obratni kapital pogoj. Event. prodaja ni izklju-
čena. Pism. ponudbe samo od reflektantov, brez
posredovanja, v hrvaščini ali nemščini pod K-4797
na Interreklam A. G., Zagreb, Masarykova 28.

POSESTVO

13.000 m², ob državni cesti, s stanovanjsko hišo
s 6 prostori, in novo enonadstropno stavbo, pri-
kladno za manjšo industrijo (30x10 m) z vodno
pravo in blizu električnega voda — naprodaj.
Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13.337.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov
v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 24/1., bo prodala
19. septembra 1939 na javni dražbi ca. 2150 plm
tehničnega bukovega lesa na panju iz svojih go-
zdov pri Straži. Dražba se bo vršila pri Šumski
upravi v Straži pri Novem mestu.
Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se
dobijo pri gornji upravi v Ljubljani in pri Šum-
ski upravi v Straži.

Adela Vidmar
dne 26. avgusta 1939, po kratki, mučni
bolezni. — Pogreb nepozabne bo v po-
nedeljek, dne 28. avgusta ob pol petih
popoldne iz mrtvašnice Splošne bolniš-
nice na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 26. avgusta 1939.
Janko Vidmar, str. stavec v p. mož;
Roman, Marjan, Majda in Andrejček,
otroci.

V MENZI, Kolodvorska ulica 8

doblj vsakdo okusno domačo hrano od 6. do 21. ure.
ZAJTRK: mleko, kava, čaj, golaž,
vampi, jetra itd. 1, 2, 3 din
KOSILO: zakuhana juha, dve prikuhi
po izbiri, goveje meso 5.— do 6.50
isto s pečenko 7.50
isto s pečenko in močnato jedjo 8.50 do 9.50
VEČERJA: v mnogovrstni izbiri 8.— do 5.—
brezmesna hrana 4.— do 5.—
močnata jed 1.— do 2.—
kompot 1.50
ABONENTI IMAJO NA GORNJE CENE POPUST!
Sprejemajo se abonenti! Palačinke 1.— din.

»SLOVENE«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Obvesnilo!
Cenjenemu občinstvu sporočam, da sem prevzel znano
krojaško delavnico ANI. PREZELJ
VOŠNJA KOVA ULICA 4
Jamčim za prvovrstni kraj in izdelavo. — Cene nizke.
Isto tako se priporoča tam se nahajajoče sprejemališče
za barvanje in kemično snajenje oblačil za Wagner,
Radovičja pod strokovnim vodstvom gospe Mile
Prezelj — vsa oblačila se vam elegantno zlikajo v
krojačnici, na željo popravijo tako, da imate za malo
ceno novo obleko. — Priporočam se in sprejemam
Joško Počivašek
mod. krojaštvo, za A. Wagner
Mila Prezelj.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI
zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači
obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.
Nove in stare vloge ki so
v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%.

Jože Oražem, ml., Ljubljana-Moste, Ciglarjeva 22a
zastopnik za Slovenijo
MODERNE TRGOVINE PISARNIŠKIH STROJEV
J. GLAD - MERCEDES
ZAGREB
NIKOLIČEVA 14/ TELEFON 22-614
MERCEDES
PRIMA, SUPERBA, SELECTA
potni pisalni stroji
MERCEDES
EXPRESS in FAVORIT nor-
malni pisalni stroji
MERCEDES
ELEKTRA električni stroji
POLEG TEGA VSE VRSTE RAČUNSKIH STROJEV
ZAHTEVAJTE PONUDBE IN BREZOBVEZNI OGLED STROJEV

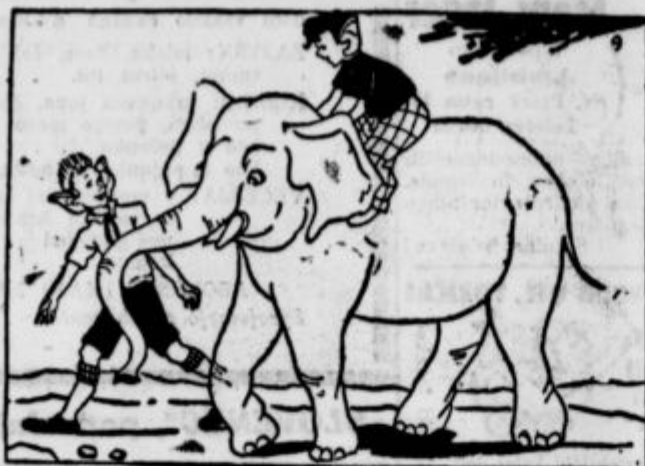
S prvim septembrom
se preselim s svojo
pekarsko delavnico
v svojo novo hišo na
Seldlovo cesti. — Svojim
odjemalcem se zahvaljujem in
še v nadalje toplo priporočam
IVAN VOVK, Novo mesto

Zahvala
Ob bridki izgubi naše hčerke - edinke
Mije
amo prejeli toliko izrazov sočustvovanja, da se ne
remo vsakemu posebej zahvaliti. Zato se na tem mestu
prav iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob
strani v bridkih urah, vsem, ki so spremili našo nepo-
zabno Mijo na njeni zadnji poti, položili na njeno krsto
vence in šopke ter vsem, ki so nam izrekli sožalje.
Bog plačaj vsem!
Žaluojača rodbina Rezarjeva

Otroški kotiček

SLON SAMBO

(9) Kako je bilo krasno sedeti na vrhu! Malce se, je pa le bal, ko se je tako silno gugalo. Jan je stopal zraven, vendar je zmeraj težje hodil vstric. Sambo je pa to ugajalo, pa je začel hitreje in hitreje teči.



(10) A lepa ježa ni trajala dolgo. Nenadoma se je Sambo spotaknil in v velikem loku je Filip sfrčal v pesek. Od strahu je za hip kar obležal, a nato je ves besen poskočil.

Pazstavljam na zagreb. velesejmu paviljon B 110-1

„HEBONA“

moderne naprave
KARTOTEKA
KNIGOVODSTVA
ročna in strojna

„ELBA“ VISECA REGISTRATURA

(za odlaganje dopisov)

in vse najmoderneje za Vaš urad

Brezplačni strokovni nasveti

R. ZEITLER — ZAGREB

Boškovičeva 42

Tel. 79-90

Gnojnične črpalke
brzoparilniki
štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje

Podržaj Cirih, lg 147 pri Ljubljani

Ksilolitni tlak

je najidealnejši in sodobni tlak za
kuhinje, kopalnice, trgovske lokale,
tovarne itd. — Izdeluje ga

MATERIAL trg. dr.

Ljubljana, Tyrševa c. 36a

Telefon 27-16 - Brzjaviti: MATERIAL

Najlepše darilo!

Barometer zastoj!



Krasno izdelan, velik
13x16 cm, kaže vreme 24
ur v naprej, patentiran,
pošlje proti povračilu stro-
škov Din 5.— v znamkah
Barometer Ljubljana I
poštni predal 18.
Nešteto zahvalnih pisem!

Za nego lica in rok

rabite.

Benkovo pomado in Violette-kremo!

Lekarna pri Sv. Trojici
F. PL BENKO, ZEMUN

Odobreno S. Br. 5832/1937 I. S. Br. 909/1937

DOLENJSKE
TOPLICE

Radio terma 38° C

Vsi, ki trpite na revmatizmu vseh vrst
nevralgijah, išiasu, posledicah zlomljenin,
rekonvalescenti i. t. d., obiščite že iz starega
veka poznano kopališče, katero je povrnilo
zgubljeno zdravje že tisočerm bolnikom
Znižane cene. Penzija z vso oskrbo in kopelji
od 45.— do 65.— din. Zahtevajte prospekte

Izredna prilika!

Dober dan, stric Urh! Zadnjič ste tožili, da bi radi v po-
koi pa stanovanja ne dobite. Kupite sreče gasilske tombole,
kjer lahko zadenete hišo. Kaj praviš, hiša da je glavni dobiček?
Da, lična stanovanjska hiša ob občinski cesti, 1 minuto od farne
cerkve. Poleg hiše je še 9 dragocenih tombol in mnogo drugih
lepih dobitkov. Kje pa se bo vršila tombola? Na Dolu pri Hra-
stniku 3. sept. t. l. Na Dolu sem že bil. Prav prijazen kraj —
gotovo so sreče najmanj po 10 Din. Kaj še, samo po 3 Din. —
Samo po 3 Din — neverjetno! Potem mi pa odtrgaj 10 srečk,
naj bo za gasilce, mogoče me pa čaka sreča. Pa oprostite
stric, moram naprej, z Bogom. Z Bogom, Metka!
Da, da ... Dolanci



Naročite »Slovenca«!

„Slovenec“ je vodilni, najbolj razširjeni,
največji in najboljši slovenski dnevnik!
Zavaruje svoje naročnike za

10.000 din

za primer smrtni nezgode!

Oglašujte v „Slovincu“!



ZA ŠOLO



125:



75:



150:



31:



65:



85:



110:



30:



Peko

Dobro in poceni želi biti vsak postrežen!
Vse to Vam nudijo radovoljno naši inserenti!

BREZ PRIHRANKOV —
DOBRO GOSPODARIM



in najbolje oblečem
celo družino, če se
obrnem na najugodnejši
nakup manufakture na

OBROKE z vedno najnovejšimi vzorci in ogromno izbiro
NARODNI MAGACIN, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27/1

CELJE, Novas 49 (Mirko Fajš)

JESENICE, Gor., Obrtniška ul. 8 (Anton Cigoj)

MARIBOR, Vetrinjska ul. 18 (Gustav Lipošek)

TRŽIČ, Vilim Polakova ul. 5 (Jože Bečan)

POVSOD SPREJMEMO PRIDNE ZASTOPNIKE!

V vseh večjih mestih

Dravske banovine iščemo
sposobnih, uglednih, agilnih
in predvsem poštenih

krajevnih zastopnikov

za prodajo srečk Državne razredne loterije.
Prednost imajo trafike, protokolirane firme,
vpokojenci itd. Hitre in obširne ponudbe je treba
poslati pod

„Zastupnik“ 715 na oglasni zavod „Publi-
citas“ d. d., Zagreb, Ilica 9